

Possit.

OIKEION

ΔΙΑΛΟΓΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙ
ἀπὸ Ρωμαιοῦ.

FAMILIARIVM COLLO-
QVIORUM LIBELLUS
Græcè & Latinè,

Auctus & recognitus.

Accessit & utilis Dialogus de ratione studi-
orum rectè instituenda,

ITEM,

Oratio de ratione discendæ ac docendæ Linguæ
LATINÆ & GRÆCÆ.

Autorc Iobanne Poffelio.

LONDINI,

Excusum in Officina Societatis
Bibliopolarum. 1635.

Ιωάννης ὁ Προσέλιος
ΤΟΙΣ ΑΝΔΡΑΣΙ ΦΙ-
λομάρτσοις καὶ συνδάχοις, τοῖς μὲν τὸν
ἐνσεῖς παιδείας τὸν νεαρόκος τὰ ρωμαϊκὰ καὶ
εὐαγγελικὰ γράμματα σιδώσκοντιν
ἐν περιπτειν.

Ορθός καὶ νερεχόντες ψάθη πνεῦ μὲν σοφῶν εἴρηται;
Οσ μὲν ρωμαϊκοῖς εὐαγγελικά γράμματα μένει,
καὶ μάστι λογική τεχνορασσούμενος εἰσειν.
Ομολογεῖται μὲν γένος παιδίων παπαδά μητέων
καὶ ὄντες νενταντον αὐδρῶν, τοὺς ρωμαϊκὰ λογοχαρίους,
καὶ ποιητὰς πᾶσαν τίνεις οὐαρτὸν παιδὸν αὐτὸν καὶ σφίσιν, καὶ
τὸν τοῖς λόγοις δεινότητα, παρέστητον εὐλόγιον.
Ληφθένται, καὶ πλεῖστα εὐκαλλαστοῦνται, πλὴν εὐαγγελικῆς λέ-
ξεστον, εὐφανεῖται μάστι λογικῆς, μᾶλλον τοῦ τὸν λόγου
ρωμαϊκον εὐκόστως γνωσθένται, καὶ μὲν γε αφήνεται, καὶ δέ εὐ-
μενα δεῖται, αὐτὸν τῆς εὐαγγελικῆς γλώττης στοιχεῖον εἶναι.
πλεῖστα ποιητὴν αὐθίζεται πατέει, δόσις ἐν τῷ εἴα-
σθμι φέρει τὰ γράμματα σπάθας, τὰ ρωμαϊκὰ τοῖς
εὐαγγελικοῖς σωστάπλεστον, δόπιος ἐν αὐτῷ ποτέ σφις οὐδοίως
ἰσχύοντες πυγχανόσιν. ἔγειρα δέ τοι τοῦτο εἰπεῖσθαι με-
ρεῖσθαι τοῖς αἱμφοτέρευτος γλώσσας ὄρθιῶν καὶ ρωμαϊ-

Colloquia familiaria.

ωρμαδεῖν, τοῖς οἰλομαδέστημι νεανίσκουν βούτην,
τέττας πάντα μιμόγενος μέθην γε, ἀπότες τῇ ἐπειρυν
ψυχῇ καὶ χρῆσε σωφριστας, τέττας εἰς παραβάσιν
απάρχοντας καὶ ἄλλα χρήσονται αριστὸν βίον, αἱ-
δίσονται τέττας πότε πλεῖστον ὄντος μένειν.
ἔρρωστε,
καὶ μετ' ἔργον πάντας τεχναῖς, τελείωσις πάντας
εἰς τὸ τὸν Θεόν, τὸν παῖπον τῷ αἰγαῖον τῷ δὲ πᾶ-
βιον αἴπον. Μέχρι δὲν, καὶ πάντα μηδινὴν πάντας, καὶ
τῷ καὶ μετὰ αἰγαπητῶν Ιησοῦ Χριστοῦ, τῷ μείκημαν,
μεταχώμενοι, καταπίστεντε, μεμιημένοι τὸ τῷ
Δαυιτῆλοθ. οἵ σωμάτες ἀνθρώπους τῷ δὲ λαζ-
αρότητι τῷ τερεώματοθ, καὶ τὸν τῷ μηδινίσιν τῷ
πολλῶν ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τὸν αἰώνα καὶ τῷ
ἐπι τῆς Γορδοπέλεως ἔτει δέκατον τῆς
Θεογονίας αφετη

A 3

ΠΑΡΑ-

ΠΑΡΑΔΈΙΓΜΑΤΑ ΩΣ
ΧΡΗ ἈΣΠΑΖΕΣΘΑΙ
καὶ εἰς ἐπάρχοντα.

Αἵρετοι οὐδὲ σύνηδε αἱ μέσημε.
Χαῖρε αὖθε τοι φωνήσατε·
Χαῖρε κυρε εὐλόγεστας.
Χαῖρε πλεῖστον ἀπλαφέ·
Χαῖρε συμμαθητά.
Χαῖρε το συμμαθητά.

ପାଠ୍ୟକର୍ମିତା

Ханърехъръ.

χαιρε ὅμοιας.

Σατρόπεδηλίσις, ή Μεματ.

χαίρειν σοι ἔχει.

Δέομαι τὸ θεῖον, ἐνδαινούσα σε ποιῆσαι τὸν ἡμίγαλον τάντον.

ՀԱՅՔԻԾԵՑ.

Tautō kai' ois 'euxómai.

Ἐυχούμενοι μήτε ἐντυχόντες.

πατέρων μαίσοις πνογήσεις.

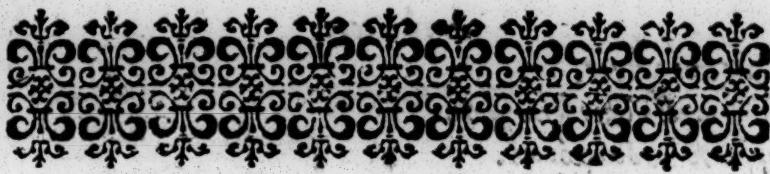
અપ્સરાના.

Τοιότερη καὶ σος ἐυχαριστία, ὡς Παῦλος φίληται.

Δυστελέτω σοι το βούλασθον.

Ευπρόξες ποιείτω ο Θεός τὸ λαύριον γέ.

માર્ગદર્શિકા

SALVTANDI ET BENE PRECANDI formulæ.

Alve Doctor observande.
Salve vir ornatissime.
Salve Domine clarissime.
Salve plurimum frater.
Salve condiscipule.
Salvete condiscipuli.

*Salve
or for*

Responso.

Salve & tu.

Salve similiter.

Salvum te advenisse gaudio.

Iucundus est mihi tuus

adventus.
reditus.

Habeo tibi gratiam.

Precor Deum, ut tibi hanc diem felicem reddat,

Responso.

Idem & tibi precor.

Precor tibi felicem noctem.

Precor tibi placidam quietem.

Responso.

Talem & tibi precor, Paulc charissime.

Profit tibi balneum,

D̄cus fortunet lavationem tuam.

A 3

Responso,

Colloquia familiaria.

ἀπόκρισις.

Ἐχεῖσθαι χάσιν.

ἡδία μετ' ὅπερι εὐχέσθαι.

Ἐρρωτούσημενόντας.

ἔν.

Ἄντα σὺ ἐρρωτούσας,

ἐντυχέως.

Ἐρρωτώς.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΩΣ ΧΡΗ

ἔπι δεῖ τα καλεῖν.

Χαῖρε μικρόπηλος.

Διδάσκοντας.

πᾶς.

Χαῖρε καὶ σὺ φίλε μαθητά.

Σπουδζεις.

πανδελος.

πατέρ μις δεῖται } αριστῶν, } μετάτη.
σφιετ' ἀπό } τῇ ὥρᾳ } εἰδετάτη
κύει } λειπούσι } περιθέσις
μετά τοι παρό σκ, } εἴσισθι } ἔκτη
συμβιβάντας από τῷ } δείπνῳ } πατέρ.

Βασίλης { καλέσαι } πανταχούσιος,
περισσούσιν } πανταχούσιος,
πανταχούσιος.

Βασίλης πάτερ.

πορεύεις καὶ κύεις.

ἔκτελεν τὰ περιστεράγαδά.

Χαῖρε { κύει } φιλανθρωπότατη,
καθηγήσας.

ἀπόκρισις.

Χαῖρε καὶ πανταχούσιος φίλος,

πανταχούσιος.

Colloquia familiaria.

Responsio:

Habeo tibi gratiam.
Gratia mihi est precatio tua.
Vale feliciter.
Et tu $\left\{ \begin{matrix} \text{benè} \\ \text{optimè} \end{matrix} \right\}$ vale.
 $\left\{ \begin{matrix} \text{feliciter} \end{matrix} \right\}$

Valete.

INVITANDI AD CONVIVIUM
formulae.

Salve Præceptor.

Præceptor.

Salve & tu mi $\left\{ \begin{matrix} \text{puer.} \\ \text{discipule.} \end{matrix} \right\}$
Petre.

Puer.

Meus pater rogat $\left\{ \begin{matrix} \text{prandeas,} \\ \text{te, ut apud se} \end{matrix} \right\}$ decima.
 $\left\{ \begin{matrix} \text{coenes,} \end{matrix} \right\}$ hora undecima.
 $\left\{ \begin{matrix} \text{quinta,} \\ \text{lexta,} \end{matrix} \right\}$

Dominus meus petit à te, $\left\{ \begin{matrix} \text{prandio,} \\ \text{ut sis suus convivain} \end{matrix} \right\}$ coena.

Pater.

Abi $\left\{ \begin{matrix} \text{advocatum,} \\ \text{adductum} \end{matrix} \right\}$ convivas.

Puer.

Abeo Pater.

Vado Domine.

Fiet. Curabitur:

Sis salvus $\left\{ \begin{matrix} \text{Domine} \\ \text{Præceptor} \end{matrix} \right\}$ humanissime.

Responsio.

Salvus sis tu quoque mi puer.

A 4

Puer.

Colloquia familiaria.

मन्दिर.

Διδασκεις λαμπρεστας, πατεσοι κακλημοις ηδη
πάρεσταις, μύνον σε αναμφότες, κυ έαν' μή σε περ.
Μοκώστ, υπο αν δινέκειν το.

Διάτρητο Νονταν σε, επ' το { αύτον γενικών } ελαφάν.

ἐπίκειται	}	ῶρα	}	πόντη.
ἐπιφέμαται		έκτη.		

ଓ রঞ্জ ক'রেন্টার ক'রেন্টার খেণ্টা পুরোটা।

πάροντιν εἰς κεκλημένοις ἐπὶ τῷ θύρᾳ.

સેવાજી રાહે ક્રિક્યુલન્ચર.

ପ୍ରକାଶିତ ରାଜ୍ୟ ମୁଦ୍ରାରେ ଲାଗୁ।

406.

Χαῖρε θίδασσα με αἰνίστη.

Κεχασμένως ήμεν ποτές, αξιώμας ήμετροι εἴ
συμπότης.

માર્ગદાર

ἴπομασον τὸ δεῖσον μὲν πατέειν.

መግዕስኩርድ እና ተክለዋጭ የሚያሳይ.

କେତେ ଗାଁରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ପାଇଁ
କୋଣାରୁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

यज्ञोपवीत.

ప్రాణ లోగోవు.

२ पाठ्यका.

τέλος κύλησε.

εἰρήνης τὸ αὐτὸν ψῆφον τέλεσθαι.

Colloquia familiaria.

Puer.

Pater $\left\{ \begin{array}{l} \text{meus expectat hu-} \\ \text{manitatem tuam,} \end{array} \right\}$ prandium $\left\{ \begin{array}{l} \text{veniat.} \\ \text{ea, ubi volet, ad} \end{array} \right\}$

Herus $\left\{ \begin{array}{l} \text{Eximie Domine Doctor, omnes convivæ iam ad-} \\ \text{sunt, unum te expectant, & nisi te expectarent, iam} \\ \text{accumberent:} \end{array} \right\}$

ideo te rogant, $\left\{ \begin{array}{l} \text{prandium} \\ \text{ut ad cœnam} \end{array} \right\}$ accedas,

In amitter $\left\{ \begin{array}{l} \text{quinta.} \\ \text{hora} \end{array} \right\}$

Instar $\left\{ \begin{array}{l} \text{sexta.} \\ \text{decima.} \\ \text{undecima.} \end{array} \right\}$

Prandendi $\left\{ \begin{array}{l} \text{tempus adest.} \\ \text{cœnandi} \end{array} \right\}$

Ad sunt invitati pro foribus.

Duc intro convivas,

Excipito convivas.

Filius.

Salve Præceptor observande,
Gratiam rem nobis facis, quod non dedignaris no-
ster esse conviva.

Pater.

Para $\left\{ \begin{array}{l} \text{prandium} \\ \text{cœnām} \end{array} \right\}$ puer.

Adorna $\left\{ \begin{array}{l} \text{mensam} \\ \text{Sterne} \end{array} \right\}$

Appone $\left\{ \begin{array}{l} \text{panem} \\ \text{cochlearia} \end{array} \right\}$ $\left\{ \begin{array}{l} \text{argentea,} \\ \text{lignea.} \end{array} \right\}$

Adfer $\left\{ \begin{array}{l} \text{panarium,} \\ \text{mappam,} \end{array} \right\}$

$\left\{ \begin{array}{l} \\ \text{pocula.} \end{array} \right\}$

Elue $\left\{ \begin{array}{l} \text{calicem:} \\ \text{argentum peculum.} \end{array} \right\}$

Circum

Colloquia familiaria.

τὸν κύκλον ἐν μέσῳ τῆς πραπέντης πόθε.

πόθει καὶ τὸ πάχυν πλεῖστον καὶ ποστηφαλεῖς ὑπόθει.

φέρε θέμαρε τὸ νίπτειν τὰς χεῖρας.

νίπτει σὺ φέρε ταῦτα.

νίπτει τὰς χεῖρας.

νίψομεν ὅμως.

ἐπιδόμοις { χειρέματάνθει.

ἀλσοθήσου.

ἔκμαντα τὰς χεῖρας.

τί ἔστιν;

καθίζεσθε.

κατακλίνεσθε.

τὸ εἶσον { πλαφθεῖται } πόνοισιν.

Τὸ { λεῖπον } πλαφθεῖται { αὐτοῖς.

{ συμπόσιον } πλαφθεῖται { βραδύτητα.

Τὸ σιτον πρετέδη, καθίζεσθε.

Πάκελμέντις μα καθίζεσθε;

ἐν φρούτῳ τῷ τόπῳ { κατακλίνεις } αὐτοῖς.

αἴτιον οἱ κεκλημένοι,

πανθεῖον, ἀνθόγυμον τῶν πραπέντων.

παδίστην.

οἱ ὄφθημοι παῖτον εἰς σε βλέπεσθι κύρει, καὶ τὰ

λοιπά.

περιστίτει καὶ γυνάμινα ἔξιομνον φτων, πινεστὶ ἐκ

τὸ μημηρεῖας ἐμαδεῖς.

παῦ κτίσμα καλὸν, καὶ ψέμαντον, μῆτρας

χαεισίς λαμβανόμενον, ἀγαθεῖται γάρ μια λόγη,

δεῖκ, καὶ ἐντάξεως, α. Τιμοθ-κερ-

σιπία, προτὴν ὄξος.

φέρε { κρέας, { ὄπια.

{ ἵχθυας { ἐφθαστα.

δές μοι τὸ { ἐκπομπα } ὕδην.

{ ποτίσιον }

ἐπιδόμοις

Colloquia familiaria.

Circum in medium mensæ ponito.

Colloca ex ordine sellas, & pulvinaria superpones.

Adfer aquam ad lavandas manus,

Lava tu prior.

Lava manus,

Lavemus unā

Porrigere mihi { mantile,
                          salinum,

Absterge manus,

Quid statis?

Sedete.

Accumbite.

Prandium { absentia,

Cœna { corruptitur tua { mora,

Convivium { tarditate.

Cibus appositus est, accumbite igitur.

Vbi jube, me sedere?

In primo loco { accumbe.
                          discumbe.

Accubuerunt convivæ.

Puer, consecra mensam.

Paer.

Oculi omnium in te sperant domine, &c.

Adde etiam sententiam memorabilem, quam super ex concione sacra didicisti.

Quicquid creavit Deus, bonum est, & nihil rejiciendum, si cum gratiarum actione sumatur; Sanctificatur enim per verbum Dei, & prolationem; 1. Timoth. 4.

Sepulas, cibum, acerum,

Adfer { carne, { affas.

{ pisces, { elixas.

Da mihi poculum vitreum.

Porrigere.

Colloquia familiaria.

τὰ αργυραῖκη πόματα.

καὶ θεού.

ἐπιστέλλει τὸν

πορφύρην.

αρτού.

τομαχαίριον.

ἀνθογέίτο υμῶν

τάπτο τὸ πότον

τάπτο τὸ οἶνον

οἱ γάιτοι.

ἴται υμῖν σωτήρει

τάπτο τὸ ζύθον

γέροντος τάπτο, φίλε πρᾶμ, αὐτοῖς.

τῆς ὄργηθε.

δέσμοι π

τάπτο μέντορε.

τάπτο ιχθύων.

τάπτοτε.

χρέως;

ναι:

βάλοι π τάπτο χιωός;

βάλοις

ιχθύος;

βάλοις.

τάπτος;

τάπτοις πάνται;

τάπτοις με τατάμιτας, πάντοις μέτροι.

τάπτοις.

τάπτοις τοι. ο ταῦτα ἀντομένα,

τάπτοις τοις λαμπεῖσι.

τάπτοις τοις λείψισι,

τάπτοις τοις λείψισι, τάπτοις πάνται.

τάπτοις

οἶνος τάπτοις εχεῖσι.

τάπτοις μελισσῶν.

τάπτοις μοι π τάπτοις κρέως βακολικῆς, τάπτοις

σχληριαστεῖτο,

αἵρετο πάνακα τάπτοις, καὶ θεοπόθι ἐπομένα αἷλα.

αἵπλι

Colloquia familiaria.

Porrige mihi *S*argentea pocula-
Scanthiarum.
cascum,
panem.
cukellum.

Sospiter vobis { hunc potum } Christus.
                                  { hoc vinum }

Sit vobis saluti hæc cerevisia,
Id faxit Deus, charc puer. Amen.

Da mihi aliquid de Gallina.
Gallo.
piscibus.
pane.

Vis aliquid de **S**pisce? **E**tiam.
Sansere? **V**olo.
Carne? **N**on volo.

Infunde **S**cerevisiana,
Saquam multam, **S**ut bibamus,
Vinum

Non vis bibere?

Cur non bibis ?

Recte me ducas, omnino enim sitio,

Non sitio, **Satis bibi,**

Propino tibi. **Deus ben**

Liberace à ce

Ne forsan cibas

Satis tibi relinqua

Satis tibi remanquam,
Plus tibi feliciorum.

Scoraxisim. P.

Nihil { cereviliae
vini { reliquum est.
aqua mulsa }

**Abscindemus aliquid de carne bovina fumo indu-
rata.**

Tolle hanc patinam, & appone ex terra ferula.

Explorj

Colloquia familiaria.

αὐτεπλήρωσι
ἐπανσα } πλιόσφερη.

οὐ μέν , { ὀλιγόστι Θ } εἰ.
{ ὀλιγόστι Θ }

ἐκεῖνοι αδιδηράγθ.

πίνε· εἰς ἀγυροῖς τὸ σῆμα πλημμῶν ἐλλίνων, ἢ πίνε, ἢ
ἀποῖ;

αλλὰ βέλτιον δέ τὸ τὸ χειτόν. πλευτέρων ἐπιτοῖς,
μήποτε βαριαθέσιν θύμον αἱ παροίσιαι κραυπάλη καὶ
μέθη.

παρέχετε οὐραῖς { φωδράς
φευχαρέis.

ὄπισσον, ὁ πασιάειον, πὶν οὐθαῦ τὴν διέρχεται, καὶ
φυλάπτει μηδεπαύται.

φρένης, ὅπως τὰ φάσις { μαλακώτερα,
σκληρέτερα.

τὰ ὡρά δέ { μαλακό.
οὐραῖ.

τὸ μέοντθ μαλακώτερα.

αλλαπτεσφαίρας,

αἴρου { τὰ ἐδεσματα, τὸν φέτον,
τὸ βέτυσσον. τὸν πυρόν.

φέραπέτει λεγάνιμ σωὶ πᾶλιν γειρεμαίκηση.

ἴνεγκα πραγμάτα, πασιάειον.

περιέμυτε τὸν λυχόν.

φυλαπτεσφεννωμα τὸν λυχόν.

μῆλα. { αἴπα,
παραπέτει { μοικύρα. } περόστα. } περόστα. }
λεπτοσκέρυνας καρύας βασιλικό.
στεφύλας, } αέρυγμάλας, } προτύχο.
σταφίδας, } αἴπασπία.

Ἐγὼ πέμψιτερα οιλαν. { αἴσιον } ὄυτελένυ-
πρωπίστη πεπεικαὶ, ἐπὶ { δέσποιν } μᾶσσοντεσο-

Οι

Colloquia familiaria.

Explavi { famem.
Sedavi { famem.

Tu perpauci cibis.
Non sum edax.

Bibe: non ignoras veterum Græcorum legem, Aut
bibe, aut abi.

Sed meliore est C H R I S T I lex: Cavete vobis, ne
quando graventur corda vestra crapula & ebrie-
tate.

Præbere vos { latos.
{ hilares.

Torre, puer, hunc piscem in craticula, & cave ne adu-
ratur

Cura ut ova coquantur { molliuscula,
{ dariuscula,

Ova { sunt mollia,
{ sunt cruda,
justo molliora sunt,
Mura Orbis.

Tolle { Cibum. { butyrum,
{ panem, { caseum.

Appone vel vim cum mantili,

Adfer belaria, puer,

Emunge canoclam.

Cave ne lycinum extinguis.

Appone { poma,
pruna, { pyra.
nuces avellanas, { cerasa.
uvas, { juglandes.
uvas passas, { amygdalas.
                                  pyra iusta.

Ego vestra comi- { prandium frugale vos invitavi,
tate fretus, ad { cenam frugalem,

Convivæ,

Επικοινία familiaris.

Οἱ κακλημένοι.

Τὸ δὲ εἰσόντες οὐδὲ μόντας λαμπρότεροι γέγονε.

Τὸ δὲ πνόν σαύκες εὔτελες, ἀλλὰ πολὺ πελές δέσποινται.

Τὸ δὲ πνόν σαύκες εὔτελες εὔτελες δέσποινται.

“Οποιοις πολεούσι τοῦτο μόνον καπηφορτέον δέσποινται.

Οικεῖοι φίλατα γοι, δύομαι υμῶν, τότε τὸ δέπνοντάλον,
καὶ αὐτὸς εὔτελες, δέργαν.

“Ἐχεισι γοιχάσιν, ὅποτε τότε τὸ δέπνον πολὺ πολὺ·
σόν με εἰκάλεσσας.

Ἄδειν δέτιν αἴπον τῷ ἐυχαριστεῖν.

Ἐγώδιμολογασσοιχάσιν ὁθοίλεν, ὅπεις τότε τὸ δέπνον
εὐλεπτόν εἰλεῖν ήξεινσας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΩΣ ΧΡΗ αἰτήσαι τὸ πολὺ μίμεταίλε.

Αἰδείπμε παντεχαγεῖ, δύομαι σα συγχωρῆσαι μοι τῆς χρι-

λῆς αἰπεῖναι τῇ ὥρᾳ περιστοτῇ, τῷ λόγου ἔνεκα.

Αἴξισσε, δύομαι μοι εἰχοτάν οἵκοι μηδέν. Δέσποινται
τελέσαι π.

Αναγκάσσεχω σαὶ τοῖς τοκιστιν εἰς αἴχδη βαδίζειν.

Τότε σα συγχωρῆσαι τὸ γίνενται αἴξιο.

Δός μοι εἰχοτάν εἰξελι-

Θέτιν εἴξω, ἔτεκε τῷ

ἀποσκοδαῖεσσα.

Θέτιν πατήσαι.

εἰρήσαι.

Δός μοι εἰχοτάν εἰς οἵκοι αἰαδραμεῖν πολὺ τὸ
κομιζεῖν βιβλίον π.

Τότε μίσθισται
εἰχοτάν μοι εἰκόνεις πολὺ τὸ πυρον.
εἰχοτάν μοι εἰκόνεις πολὺ τὸ πυρον.
εἰχοτάν μοι εἰκόνεις πολὺ τὸ πυρον.

εἰχοτάν μοι εἰκόνεις πολὺ τὸ πυρον.
εἰχοτάν μοι εἰκόνεις πολὺ τὸ πυρον.

εἰχοτάν μοι εἰκόνεις πολὺ τὸ πυρον.
εἰχοτάν μοι εἰκόνεις πολὺ τὸ πυρον.

εἰχοτάν μοι εἰκόνεις πολὺ τὸ πυρον.
εἰχοτάν μοι εἰκόνεις πολὺ τὸ πυρον.

εἰχοτάν μοι εἰκόνεις πολὺ τὸ πυρον.
εἰχοτάν μοι εἰκόνεις πολὺ τὸ πυρον.

αἴλγειν

Colloquia familiaria.

Convive.

Prandium tuum supra modum splendidum fuit.
Cœna tua non frugal is, sed sumptuosa est.
Cœna tua magnificentior fuit, quam æquus es.
Quod excusa, id unum habes, cur accusandus sis.
Amici charissimi, quæso ut cœn' am nostram, licet
tenuem, æquibonique consulatis.
Habeo tibi gratiam, quod ad hanc cœnam longè
suavissimam me vocasti.
Non es quod gratias agas.
Ego agnosco me tibi gratiam debere, quod ad hanc
tenuem cœnam venire non designatus es.

P E T E N D I Q V I P P I A M à Præceptore formulæ.

Observande Præceptor, quæso ut liceat mihi schola
abesse, hora prima, lavandi causa.
Pecor, ut facias mihi facultatem manendi domi.
Est enim mihi aliquid efficiendum.
Est mihi abeundum rus cum parentibus meis, id ut
tua pace fiat, oro.
Concedas mihi levandi alvi.
potestatem ex. solvendi ventrem.
cundi, eausa reddendæ urinæ.
Liceat mihi recurrere domum afferendi libelli cu-
juspiam gratia.

Liceat mihi ludo li- papyru.
terario pennam
schola panem.

Quispiam me præforibus conventum expetit. Quæ
so itaque ut liceat mihi tua pace ad hunc exire.
Dominus meus jussit me decima, id ut mihi
domum re- prima, liceat fa-
dire hora tertia, cere, oro.

B

Dolet

Colloquia familiaria.

αἰλούρων τίνι κεφαλήισι.
τίνι τούτη δεδούται.
τίνι γαστέρα.

Ηρίς ειδεῖ αἴμα.

Κακῶς ἔχω, τότε ένεγκε μέμαι τέξειν μοι οὐρανὸν
ἀπελθεῖν.

Φίλτατε καθηγήτα, Ιωάννης αὐτεῖ αὐτῷ πάντα συγ-
γράψειν ἔχειν.

Ιωάννης καὶ Παύλος αὐτόσιοι ναυτοῖς απέταστο συγ-
γράψιν.

Φίλτατε μίδασκομε, χθὲς βιβλίον παπολεσσα, δὲ περ
αἵγλασον μία τρίτη μέσουμαί σε, ηγετεῖν τούτη συμ-
μαθητάς, ὅπως, εἰ πέρ ποτε αὐτὸς ἐνρῇ, μοι ἀπο-
δῷ.

Ενθεξότατε καθηγῆτα, μίλαξόν με δηρόπον λέξιν
έλλισι, Iohannes me verberavit.

Διδάσκαλος.

Κατὰ τοῦτον τρόπον λέξιν, Ιωάννης ἔτυπε με.
Παιδάσιον.

Δέκατον συμβάσκομε, γράφειν μοι τὸν τοῦτον
έλλησικῶν χερακτῆρας, τοῦτο γράφειν αὐτούμενον.

Διδάσκαλος.

Πέριοχεις τοῦ αρχέπουσαν, δηρόπον δὲ γεράγειν σοι
κατέχακα;

Παιδάσιον.

Τρίτον μίαν αἱμετίαν απόλεσσα.

Ιωάννης αὐτόν μοι μίνεσταρεῖ.

Διδάσκαλος.

Ιδὼν εχεις τύματάλαν, φρέσητζε δηπως μη καὶ τρίτον απο-
λέσῃσα

Παιδάσιον.

Δέκατον συμβάσκομε, φρέσητζε μοι τὸ πέ-
εν τοῦτο.

Διδάσκαλος.

Colloquia familiaria.

Dolet mihi caput.

Dolent mihi dentes,

Dolet mihi ventriculus.

Nasus stillat sanguinem.

Malè habeo, ideo quæso, ut mihi liceat domum ire.

Amantissime Præceptor, Iohannes petit sibi absenti veniam dari.

Iohannes & Paulus petunt sibi absentibus dari veniam.

Clarissime præceptor, herilibellum quendam amici, quem nondum recepi. Rogo igitur te, ut admotieas condiscipulos, ut, si quis forte cum invenerit, mihi restituat.

Clarissime præceptor, doce me quibus verbis dicam Græcè, Iohannes me verberavit.

Præceptor.

Sic dices: Iohannes, &c.

Puer.

Oro te Præceptor, ut mihi describas figuræ elementorum Græcorum, quas scribendo imiter.

Præceptor.

Vbi habes archetypum, quem ante paucos dies tibi præscripsi?

Puer.

Eum per incuriam amis.

Iohannes eum mihi discerpit.

Præceptor.

En habes jam alium, cave ne & huic perdas.

Puer.

Quæso præceptor, ut præpares mihi pennam hanc.

B a

Præceptor,

Colloquia familiaria.

Διδάσκω.

Ποῖον κλεψύδρην θέλεις;

Πανδάειον

προσάρμοζε τῇ χειρίσῃ.

Δίδυξόν με ταῦτα ἀναγνώσκειν.

Tίνα τρόποι ταῦτα μαγώσουμε;

απερταις ον μειοσσον χει με ανηματικειν η την αρχη
των πτυ.

ǣye uoi þærmas.

ἢ καὶ τὸν μέλαν γραφικόν.

χείρας τοις { μελανόχτιον, μαζεύεισθαι,
χείματα, πέρδη χαρικάν.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΩΣ ΧΡΗ

ପାଇଁ ଲିମ୍‌ବୁକାଲାର କେବେ ତଥା ଅନେକ ପାଇଁମୁଦ୍ରା
ତଥା ଲୋଗୋଡ୍ସ୍

Διδύσκων Θ.

Διὰ πέρην Βεργίνως ἀκτεῖς;

Οἱ δὲ περιβελλόντες τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

Всюду же въ земли пада градъ.

Βραδύ περιεγένετο. { συμπόσιον, } εἰς μίσθια τυκτά
πνιγμάτων ήταν το { δεῖπνον } αὐτοῖς λημβάνει.

Τὸ ὄρθολογεῖον τὸ μῶν μίνιμότε.

Πλάσιμος κατέληπτος βιτρίνων σόκος έγειρε τη κομψή πεταλούδα, ότι της ήδη οίκος με ανέβασμα.

Εποίησα τοῖς ἐν τῷ οἴκῳ, ἢν τέλος παρέστηνται τὰ ξύλα
ἀπίστελλε γε μετόπτης, μίστρια.

τοι πατέρ, μήτερ.

Husyxa { οἵγον } ταῦτα τε,
 { γένον } ταῦτα καί.

Kazimieras,

Τίνος, οι τεσταρχέροντες την χώλων;

αἰώνιος τε καὶ πλήθεσσις οὐδὲ μίκρως μηδέποτε.

八

Colloquia familiaria

Præceptor.

Qualem pennam cupis?

Puer.

Attempora ad manum tuam.

Doce me hæc legere.

Quomodo hæc legam?

Præscribe mihi quantum ediscam hac hora.

Duc mihi lineas.

Non habeo atramentum.

Non est mihi { atramentarium, cultellus.
pecunia, penna.

FORMVLÆ EXCVSANDI APVD

Præceptor abschire.

Præceptor.

Cur tam sero venis?

Nostrî serius me somno excitaverunt.

Serius surrexi præter voluntatem:

Serius expergefa- { convivium, } in mediam no-
ctus sum propter { cœnam } cœm prolatam

Horologium nostrum aberravit.

Per negligentiam reliqueram librum domi, hunc ut
afferem, ex itinere domum recurri.

Adjuvi familiam in seponendis lignis.

Miserat me quopiam. { herus, hera-
pater, mater.

Attuli { vinum } patri, hero.

Præceptor.

Cur { tanto tempore } scholam? lu-
Quam ob causam } non venisti in } dū literariā?

B 3

Cur

Colloquia familiaria.

Διὰ π' ἡ γενέση
παρεγένεται τοπαρτη τῇ αὐταγνώσει;
Τῇ δικαιοσύνῃ οὐδὲ τοπικόν τοῦτο.
Τῇ δικαιοσύνῃ οὐδὲ τοπικόν τοῦτο.

Mαζητής.

κακῶς
ἀρρώστως { εἰχόν.
ἥλυκοι { καθόμενοί.
τάνια { γαστίρα.
ἐπυρεπτόν.

ἄχος ὕπηρ- { σκελετός.
χρήμαι { ψωστήματα.

Ελέομόν ἔν τῷ οἴκῳ αὐτῇ ἡμετέρᾳ.
Οἱ γονεῖς ἐκ θάνατος { τὸ θανάτον φύχθησαν.
λέν με εἰσότερατις { τὸ πενικόν θάλπος.
δολιώδεις { τὸ θύετόν, τὸν ὄμβρον.

ἔσφραξμαν { γρήγορος.
τρέφεται.

Γάμος ἐγγένετο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὃς οἱ γονεῖς ἡθελόντες
με τρέφειν εἶδαν.

Δέομει σαν μίσθισκοι, συγγνώμην μοι ἔχειν. Μετὰ
τῶν ταραχών Θεοῦ συνεχής ἔστησεν ἐν τῇ δολῇ
Διδύμη Θεός.

Ιδι βλεψόμεν Θεόν πάτερνον Πέντε Θεούς, ὃν ἐν τῷ
ἀπειτεῖ τῷ μίσθισκαλέ.

Mαζητής.

Ποιήσω μίσθισκαλέ, παρέδομαι.

Χαῖρε Πέντε.

Χαῖρε καὶ ποσιμιαθητά.

Iωαννης.

Οἱ μίσθισκαλοί ἐκέλευσεν ἐρεπῆσαι, πάτερνος, τοῦ
αὐταγνώσεων τοῦτον οὐδὲ μηδέμιον Θεόν.

Πέντε Θεός.

δαι 90

282069

Colloquia familiaria

Cur non $\begin{cases} \text{ prima } \\ \text{ inter fuisti } \end{cases}$ $\begin{cases} \text{ quarta } \\ \text{ hora } \end{cases}$ lectioni, concioni ?
 $\begin{cases} \text{ sexta. } \\ \text{ Quid te impedivit, quo minus hodie interfueris le- } \\ \text{ ctioni ? } \end{cases}$

Discipulus.

Malè habui.

Ægrotavi.

Doluit $\begin{cases} \text{ caput. } \\ \text{ mihi } \end{cases}$

$\begin{cases} \text{ venter. } \\ \text{ Laboravi febri. } \end{cases}$

Non erant $\begin{cases} \text{ tibialia: } \\ \text{ mihi } \end{cases}$

$\begin{cases} \text{ calcei. } \\ \text{ Lavimus domi nostræ. } \end{cases}$

Parentes noluerunt $\begin{cases} \text{ intensum frigus. } \\ \text{ me frequentare } \end{cases}$

$\begin{cases} \text{ vehementem æstum, } \\ \text{ scholam propter pluviam, imbrem. } \end{cases}$

Sporcos.

Mactavimus $\begin{cases} \text{ boves. } \\ \text{ oves. } \end{cases}$

Nuptiæ celebratae sunt domi nostræ, quibus parentes
me voluerunt interesse.

Rogo te Præceptor, ut mihi veniam des, posthac
enim ero diligens, & assiduus in schola.

Præceptor.

Eas visum quid agat Petrus, quod nunc non sit in
schola.

Discipulus.

Faciam præceptor. Vado.

Salve Petre.

Salve & tu condiscipule.

Iohannes.

Præceptor jussit interrogare, quid agas quod Iecti-
onibus non interfisi.

B 4

Petrus

Colloquia familiaria.

Πέπρι.

Ορᾶς με } αὐτούς μηδου.
κακός ἔχοντα.
νοσήσα.

Μὴ τὸ πλούτον σα, τὸ δὲ μετανοῦσαν ἀπολογεῖσθαι. Ο-
ταν βέλτιον ἔχειν αρξόμενον, ταχὺς αὐτῷ φύσις ε-
μᾶς εἰς τὸ χολικόν.

Μαζαπής.

Διόπειρα μίδασκαλε, δοτα περιπολέας.
αὐχλεῖσθαι.

Πέπρι λέγει } κακός } ἔχειν.
} εὐηκέναι.

Κατα } τῇ κλίνῃ τρέψι πλευράς σωματού.
Οι γυνεῖς Πέπρι λέγουσιν αὐτὸν μέτομον.
Οι γυνεῖς Ιωαννίς φασιν, ἀντὸν μεμέναν νέφελον
φεγγιατείαν, οἷα } κολαῖσιν } αὐτὸν, ὅπου εἴστι
τὸ πλούτον τοῦ } ράβδον } χολικὸν επανέλθει

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΩΣ ΧΡΗ
χετηρίσαι μαζαπῆ περιπολέας μίδασκαλο.

Φίλτατε μίδασκαλε, Ιωαννίς περίχει μοι περιγρα.

"Ενσχλεῖ με.

οὐκ εἰς με. αὐτοῦ με. οὐλίσει με.

Ιωαννίς } καταγέλας } με.
} περιπολέας μοι πέπρι λέγει με.
καὶ εἰ ταύτης τοι χρεῖ με.
οὐκ εἰς με πλευράνειν.

Ενσχεῖ

Colloquio familiaris.

Petrus:

occupatum esse.

Vides me { malè habere.
agrotare.

Ideo oro, ut me ab letem excuses.

Vbi in illis habere cœpero, statim revertar ad vos
in scholam.

Discipulus

Cara vi Præceptor, quod mandasti.

occupatum esse.

Petrus dicit se { malè { habere.
habuisse.

literas scripsisse.

Decumbit in lecto jam tres dies totos.

Parentes Petri dicunt, ipsum peregrè prosectorum esse

Parentes Iohannis dicunt, ei nihil fuisse negotii, ideo
rogant { punias { ipsum, cum in scholam
te, ut { v. rgis cædas { fuerit reversus.

FORMULA DEFERENDI *discipulum ad præceptorem.*

Charissime Præceptor, Iohannes exhibet mihi ne-
gotium.

Est mihi molestus.

Non sinit me. Trudit me. Premit me.

illudit { mihi
me.

Iohannes { objecit mihi pedem, ut caderem.
convulit mihi capillos.
non sinit me transire.

Interrupit

Colloquia familiaria.

Εγοχλεῖμε χαρόντα.
Εγοχλεῖμε έπιμανθαίοντα.
Ασφανώσκοντα τὸ αἰάγυντον.
Κατέχει τὸ τόπον μα.
ἔκβαλλει με ἐκ τοπε μα.
Ἐπιφέ βακτηρία.
με μελανδρόχειρ, κολαφίω.
ἔκολαφίσεμε.

Ἐκβαλεν εἰς ἔμε βιβλίον.
λίθον.
χόνα.

Ἐβαλέ με λίθῳ.
Ἐπέσα μα. ξίφη.
ποέ με μαχαιρίω.

Ἐνέπιπσεν εἰς χλαιναν.
εἴμα είματόν.

Κατέρίσσατο με.
Απίκεις με ωνόμασο.
Ηπέιλιος μοι μειώσ.
Ασήγγας με λοιμόρει.

ἔπασαραξε τὸ βιβλίον.
ἔκωσε λον.

ἔρρυπανε τὸ ππλον.
τὸ ππλίδιον μα.

ἀρείλει χρύματα.
μοι μηνάσεον.
τὸ βέλεται ἀποτίειν.

μοι ἀποδύναι, ἐκ πέιν
λαβαίνονται νίσάται.
βελαμτῶ ἐκ αὐξέντε τὸ κεφαλή.

τὸ παρέζεν ἐμπόντοντος τοῖς γονεῦσι.

Απολογία.

Colloquia familiaria.

Inter turbat me scribentem.
ediscentem.
relegentem lectionem

Occupat locum meum
Extrudit me ex meo loco.

Percus-
s baculo,
sit me atramentario, pugno,
Colaphum mihi impedit.

Conjecit in me librum.
lapidem.
nivem.

Petit me lapide
Vulnera-
vit me gladio.
caltello.

Conspuit Pallium
vestimentum
vestem meum.

Imprecatus est mihi, Maledixit mihi.
Appellavit me ignominioso nomine.
Comminatus est mihi graviter.

Petulanter me calumniatur.

Discerpsit libellum meum.

Gommaculavit pileum
pileolum meum;

Debet pecuniam
denarium.
Non vult persolvere.
mihi reddere, solvere.

Transiun c Consule
Senatore
Concionatore non aperuit caput
Non præbuit se obedientem parentibus.

Excusatio.

Colloquia familiaria.

Απολογία.

Χέπτος ἔχει τὸ φθεγγυμα.
ναρύντος θεῖδος.

ΙεπτΘ { μυστεῖ με.
μυστεῖ με, διὰ τόπου πάντα
πλάτην κατά με.

ἐκ ἔβλαψαι αὐτὸν.

ἐκ τῆλεμον αὐτῷ μακρύλη.

ἐκ ἔχων εἰπεράξα.

μιαὶ αὔγοντας εἰποίσαν.

ἐκ ἔγων εἰς αὐτὸν, ἀπὸ αὐτούσιον εἰποίσαν.

μεταμέλεις μοι τῷ ἔργῳ.

μεταμέλεις μοι τῷ Πέντε εἰποίσαν.

ἀδεν τοιότοις τῷ πάντα ποίησματι.

ἐχεῖτερές μοι { χαράφειν { πάντα.

χρήτης { μαρτασίεν { πάντα.

μιαὶ τὸ σφράγιον εἰς ἔδυναμον παρεῖγμα.

τοπογράφοις { βύποντα.

σὲ δέ { μάτηρ; { ἐκοῖσθε. ἀγρούν.

{ μιδασκελΘ;

μυστεῖς.

ταμεῖον.

τετραγωνόν.

αφεδρών.

κήπω.

σάφιμω.

Εστίν εὐ ποῦ { μαγειρεῖθε.

βοδανεῖθε.

κοιτῶμε.

τετράγωνον vel αἴσιγάν.

ταναδίματον.

τετραγείθεντα vel iερον.

Oīkos

Colloquia familiaria.

Excusatio.

Non ita seres haber.

Iohannes mentitur.

odit me.

Petrus $\left\{ \begin{array}{l} \text{mihi male vult,} \\ \text{in me.} \end{array} \right.$ ideo hæc comminiscitur

Non læsi eum.

Non artigi ipsum digito.

Non volens feci.

Per imprudentiam feci.

Non ego in illum, sed ille in me deliquit.

Pœnitet me facti.

Pœnitet me illorum, quæ in Petrum deliqui.

Nihil tale deinceps faciam.

Non fuit mihi $\left\{ \begin{array}{l} \text{scribendi} \\ \text{otium} \end{array} \right.$ hæc
 $\left\{ \begin{array}{l} \text{discendi} \end{array} \right.$

Propter occupationes non potui adesse.

Promitto $\left\{ \begin{array}{l} \text{meliora.} \\ \text{Polliceor} \end{array} \right.$

Vbi est $\left\{ \begin{array}{l} \text{pater?} \\ \text{mater?} \\ \text{præceptor?} \end{array} \right.$ Nescio, Non scio.

$\left\{ \begin{array}{l} \text{musæo.} \\ \text{penu, vel promptuario.} \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \text{æstuario.} \\ \text{latriña.} \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \text{horto.} \\ \text{stabulo.} \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \text{culina.} \\ \text{balneo.} \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \text{cubiculo.} \\ \text{superiori ædium parte. h cœnaculo.} \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \text{tabularo seu contignacione ædium.} \\ \text{cellario, templo} \end{array} \right.$

Est in

Dc-

Colloquia familiaria.

Οἶκοι ἐκ ἔστο

τῆς Θύρας.
τῆς πόλεως.
τῆς οἰκίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΩΣ ΧΡΗ
ποίησιμα αδηπάς αφοσιωτέον.

αφεγέρχεται
αφέσελθε μετρεῖται
} ως Πέτρε.

ἴσα } δλίγου

μήδε } χρόνος

Εχετοί πεπάννυ.

Ἐστιν οὐ σε αἰτίσσω.

Ἐστιν οὐ θύρά σου αἰτίσσω.

Δέομαι σε. Συνηρεῖν μοι παρεῖ τῷ μίδασκαλῷ φέναι
τὸν ἀπενναν. αὐχρέματι γένεται ρήτα. αφεγύματα. μία
τοτε νῦν ἐν τῷ μίδασκαλῷ εἴτε μίαναι.

Ασημένιος ποιήσω.

Επτελέσσω μὲν, αὐλαὶ πελταῖς τοῖς ὄφελοισιν, ὅπως
καὶ σὺ τὸ αὐτὸ ποιήσῃς, εἴποτε μοι μετέσσ.

Ερμηνίδεις καὶ τεῦτα.

Πόσον χρὴ ἡμᾶς ἀπὸ σόματος εἰπεῖν τῇ ἀρά αφεῖτε,
διδούτε τέρα;

Ταῦτα ἡμᾶς ἀπὸ μηδέποτε εἰπεῖν δεῖ.

Ακροσόν μις ἀπὸ σόματος αὐτοῖς σοκούσαντος, δοσα εἰδέναι
οὐ φείλομεν, αὐτοὶ ταῦτα εὐθυγάρες συάλεσσον.

Διαμῆτραί τοις αὐτοῖς σοκούσαντος.

Κακῶς αὐταγνώσκεις.

Λέγετε βρεφεῖς.

Μὴ αὐτοῖς σοκούσαντος.

Βέλπον δέτε βραδύτηπο, οὐ ταχύτηπο αἱμότραβεν εἰ τῷ
λόγῳ.

Ταῦτα ἡματαὶ τῷ σκέψει, καὶ ὃν τῷ σόμαπον γνω-
σθεῖται μεῖ.

Θάρσει,

Colloquia familiaria.

Domi non est,

Egressus est { extra fores,
urbe.
ex aedibus.

A G E N D I C V M C O N - discipulis formulae.

Accede § Petre.

Veni huc §

Resiste § Paulisper.

Habeo quod tibi dicam.

Est quod te rogem.

Est quod à te petam.

Rogo te, ut me excuses apud præceptorem absen-
tiæ. Nam sum certis negotiis occupatus, quo sit,
ut nunc in schola esse non possum.

Libenter faciam.

Expediam, sed ea conditione, ut & tu idem facias, si
fortè mihi opus erit.

Interpretare mihi hæc.

Quantum est nobis pronunciandum memoriter ho-
ra prima, secunda?

Hæc nobis memoriter recitanda sunt,

Audi me memoriter pronunciantem quæ scire de-
bemus, postea vicissim te audiam.

Aberras pronunciando.

Maiè legis.

Dic sensim.

Ne præcipites verba.

Satius est tarditate, quam celeritate peccare in lo-
quendo.

Verba in pectore, non in ore, nasci debent:

Sis

Colloquia familiaria.

Ιαρση, ὁ φόβος Θεού βλάπτει τὸ μυῆμα.

πέντε οὐ { πώλείον.
τὸ βιβλίον.

Τὸ μυῆμα, καὶ μὴ τὸ βιβλίον πεπεύνη μέν.

Τοσσότου ἔκφραστος ἀπίστατο, ὅσσον μνημονίας.

Πόθεν ποιήσεις τὰ αἴρχω;

Ἐξαρχεῖσκε ψεῦτα τὸ βιβλίον.

Ἀρέσκει μὲν, ἀλλαγὴν δὲ στρέψεις τῷ γενέρῳ χαίρεια;

Ἀρέσκει μὲν, ἀλλαγὴν δὲ στρέψεις τῷ γενέρῳ χαίρεια.

Δόσιμοι ὄλε. Στὸ παπύρον.

Ζεὺς τὸ μέλον Θεοφίλον.

Τίνα Θεού τὸ εμπίδειον.

τὸ βιβλίον; { Καὶ Πέτρος

Απόδος μοι ποτέ πώλείον μνημονίαν, ἀλλις αὐτῷ χρηστόν.

Λῆγο λαλῶν οὐδὲ μίσατος. Στὸ παπύρον.

παντὸς γένεων τὸ κύρον Στὸ παπύρον.

Τίνα βιβλίον ἔχεις;

Γραμματικόν δέ.

Συγχώρισσόν εἰσι θλίψεων τὸ βιβλίον σὺ εἰσερέφεν.

Σιγα, καὶ τὰ περισταγμάτα περιέπεις.

Οὐχὶ τὰ τοῖς μίσατοις, φέατοι τῷ Θεῷ περιέπεις,

κρέεις, μεταθαρύσσου.

Καίστρον οὐδὲ μίσατοις θέμεστον, οὐκαντὶς οὐδὲ πάρεστον, οὐ

παταίστα εἰσῶς καὶ εἰσοράν.

Στὸ παπύρον τὸ επιχείριον λέξεις.

Ξημειῶ τοῦ { τὸ σολοικοσμόν.

τὸ βαρβαρισμόν.

Λάλησσον { Ρωμαιοῖς.

{ Ελληνοῖς.

Χρῶλόγων { Ῥωμαιοῖς.

{ Ελληνοῖς.

εγγείοις

Colloquia familiaria.

Sis præsenti animo : metus officit memoriæ.

Claude { librum.
libellum.

Fidendum est memoriaz, non libris:

Tantum quisque scit, quantum memoria tenet.

Vnde faciam initium?

Incipubi proximè desiisti.

Placetne mecum certare pingendis literis?

Placet quidem, sed deest mihi charta.
penna.
atramentum.

Da mihi pau- ζ charta.

lulum de tua atramento.

Cujus est & Meus est.

liber? { Petri est

Redde mihi tandem librum meum, eo satis usus
cs.

Define fabulari, } Præceptor } advenit.
Defin. id. } ad. a.

Desiste ridere, **frater** **adest**

Quid libri habes.

Grammatica est.

Fac mihi copiam tuū libelli parumper inspiciendi.

Tace, & quæ tibi mandata sunt, fac.

**Non tam Præceptores, quām ipsum Deum offendis,
sī non obtemperas.**

Licet præceptor absit, Deus tamen adest, qui omnia
scit & intuetur.

C vernaculi sermonis.

Noto te } solœcismi.

barbarismi.

Loquere { Latinè.
Grecè.

vtere ser- & Latino.

Latino. }
Grasso.

Colloquia familiaria.

Ἄλλο - οἱ ἔργα μακρῶν
εἰς τὸν ἐλάσσοναν τὸν ἐλάσσοναν πτηθῆναι;
Μάτια μακράσσει πολλά, ἐαρ μὴ τὰ αὐτὰ τῷ γράμ-
φῃ καὶ τῷ λόγῳ χρεωμένα ποτὲ βίον.

Ἄπλε μόι τύπον τὸν λύχον
Ειεγκελυχνέον. λυχνέχον.
ἀπόμνητες τίλυχον
καθάπειρες τίλυχον

Τῇ θερμάστρᾳ.
Συσκιδαῖς πῦρ ἐν τῇ ἑστίᾳ.
τῷ καμίνῳ.

Γαπίζει τὸν δίδυσ
Μιαΐστης ἐν τῷ βαύνῳ.
πλεῖς φύλακες τοιασδεῖς
πλειστοί εὐλατοιασδεῖς

ΑΛΛΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Τίς κοίτει τὸν θύραν;
Εγὼ εἰμι. τίς δὲ γέρω;
Θεέγγα τὸνομάσθε.
Θορυβόσι τοῦ δέτι.

Εστί μοι θορυβός Ιωαννης.
Εἰσδέχει με. αὔσοιγε τὸν θύραν.
ἡ θύρα αὐτεγγυμάνθητι;

Εἴπησέ σέ πα; τοιούτοις
Τίς περ τὸν θύραν ἔστις σε αὐτούσιν ὑποθυμεῖ.
αὐτοί τόποι λέγεται, οὐ παῖδες;
χωρίς πατέλαις φημί.
οὐ παῖδες, οὐλατοιασδεῖς.

Πή θεέκαι σύμακον;
τίς κακον ἔπιπεις;
οὐ πύρεις.

ζεμάνει.

Colloquia familiaria.

An ignoras { Latinū } sermo- { latinē } comparari
Græcū } nem { græcē } loquendo
Frustra discimus multa, nisi eadem scribendo & lo-
quendō ad usum transferimus;
Accende mihi hanc candelam.
Adfer candelabrum, laternam.
Emunge, candē.
Purga { lam.

{ fornace.

Strue ignem in { foco.
camino.

Compone, titiones in
Protrude { fornace.
Plus assularum { appone.
Plus lignorum {

ALIVS DIALOGVS.

Quis pulsat ostium?
Ego sum. Quis ego?
Ede nomen tuum.
Quod est tibi nomen?
Est mihi nomen Ioanni.
Intronitte me. Aperi januam.
Janua aperita est.
Quæsivit te quispiam.
Quidam pro foribus stans te conuentum expetit.
Serio ne, an ioco istud dicis?
Extra jocum dico.
Non jocor, sed seria ago.
Quam ob causam { fles?
Cur.
Quid mali tibi accidit?
Cæsus sum.

Colloquia familiaria.

Εδωχα πμα ειαν την θιάσιαλω.
π' θεινδην εποίησας; έδειν.
κοινή αῦτη δέτι παι' πων τῇ μητρός παθαίνειν ἀπέκριας, οὐ μέν
ὅτε θιάσια τύπονται.
αὐτὸν Θεού μην ή εἰεις δέτι;
αὐταγγέλλειν μηδέ τότε αὔριοντα παθαίνειν
λω.
οὐ κομιζεῖτο βιβλίον οὐ σοι ἔχεισα;
φεύγει, πατέως ἐκείνης ἐλασθόμινο,
ἐκ δύπην ηλιδέ μοί τῆς οἰκίας ἐκβαίνοντι.
ἀληθῶς οὐ σῆμερον.
κομίσω οὐ αὔριον.
Τίν Θεού ημέν χρηγεῖν ημῖν λυχνού;
Τίνα χρὴ ημίν αὔραζεν ξυλα;
Τίν Θεού { σαράντη } { καθαίρειν } τὸ μεστίον
ξυλόν
Ιανίνα { δέτι }.
οὐ
Ντορά σαρώθρε.
οὐ δέτι μοι σαρώθρον.
σρώσσον { τὰ κλινίων }
οὐ λέχθε.
αἴπει λυχνού.
τὰς βιβλίες ανατιθεῖστον έμαρτυρία.

* ΑΛΛΟΣ.

Τὶ συνθρωπάτερ Θεού εῖ, οὐ οὐδετερός;
οὐχὶ παίτη καλέσειχει;
απόλωλα τὸ βιβλίον μη.
δειγμὸς επεισού, Πίστη Θεού πιπίληστε μοι πληγάς.
Διά τί τορετον χάρεις;
Οπέμπθητοι γε τῷ βαθύζειν οὐκαντούσεσσα.

Colloquia familiaria

Dedi pœnas præceptoris.

Quid mali feceras? Nihil.

Hæc communis est omnium puerorum responso,
etiam cum merito vapula sunt.

Quid controversiæ est inter vos?

Referamus de hac controversia ad hypodidasca-
lum.

Affers ne libellum, quem tibi commodato dederam?

Vah, istud mihi omnino exciderat.

Non venit mihi in mentem cum domo exirem.

Certo s̄ hodie.

afferam s̄ cras.

Cujus est nunc ministrare nobis candelam?

Quem oportet nunc emere ligna?

Cujus s̄ verrere s̄ musæum?
est s̄ purgare

Meum

Tuum } est.

Iohannis }

Desunt mihi scopæ.

Ego scopis.

Sterne } lectum.

Accende lychnum.

Libros in suum locum repone.

ALIVS.

Quid tristior es solito?

Salvane res est?

Perdidi libellum meum.

Graviter cecidi, Petrus minatus est mihi verbera.

Quid tam lætus es?

Quia facta est nobis abeundi domum copia.

Colloquia familiaria.

Ελθει ήμεν τόπως εν Κέρκυρᾳ.

Εἰς πόστην ὠραν ἐκήδετο μη επαναλαθεῖν τις τὸ χρόνον;

Γέντιον	έγερτεν
	οὐδέλιν
	εννατίν.
	δεκάτιν.
τις ἡρα	ἐν δεκάτιν.
	δωδεκάτιν.
	τριστίν.
	δευτέριν.
	τετάρτιν.
	πέμπτιν.

ποιήσεις τοιχαδίζεις;
πορθύουμεν οἴκαδε.

ταῦτα πυρενοῦ	μελανοφίλικον,
τούτα αὐγερόσφυν	πτηρά.
	αἴρον πύρενον.

Πάντες Ιωαννίνοι;

Εξηλάσε	τέξω.
	ταῦτα τὸ λόγο πατεῖν.

Εξεπερμέπο τὸ μίσθιον μείν, τὸ δρεῖν ἔνεργο.

πίστα	τῆρασσας	ταύτην
	ἐπειώ	τὰ βίβλον;

Ηγοραῖον	τειῶν μυαρίσιον	τοῦτο βιβλιοπώλε.
	πεπάρθυντοσιν	πεπάρθυντοσιν

οἰλίγα τῆρασσας.

πολλαῖς	παρεπάσκει	αἱλίας
	παλαιτῆς	πηματίας

ΤΟΥ

Colloquia familiaria

Data est nobis ludendi venia.

Ad quotam horam sumus jussi redire in scholam?

{ sextam.

septimam.

octavam.

nonam,

decimam.

Ad horam

} undecimam.

duodecimam.

primam.

secundam.

tertiam.

quartam.

quintam.

Quo nunc vadis?

Eo domum.

Abeo { papyrus.

cmptum } atramentum.

pennas.

} panem triticeum.

Vbi est Iohannes?

foras.

Exiit { schola.

ad requisita naturæ.

Egressus est e ludo literario, reddendæ uriae causa.

Quanti { mercatus es } hunc libellum

tribus denariis

Emi { quatuor aureis } à bibliopola.

quinq[ue] drachmis

Parvo pretio { emisti.

Nimio }

Nemo { dividit } alio pretio.

Colloquia familiaris.

ΤΟΥ ΧΡΗΣΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓ-
ματα.

χρήσον μοι { πέρδον μεφικόν.
ράφιδα σωθήματα.
τίπιβίσλον.

Διπερινῆδην εἰ μώσαι.

αὐτὸς νυῖς ἐμείνῃ γράμματα

χρήσω, ἀλλ' ἐπὶ ταῦτας τὰς ὄμολογίας, ὡς σῶν ε-
μοὶ διαθέσταις, καὶ εἰ πειρῶ, οὐα μὴ αὐτὸς χρείαν
ἔχω, διε χρηστέον δέτιν.

Ιδίᾳ ἔχεις, αλλ' { ρύπανθης.
εὐλαβέας { καταρυπανθης.

οἱ θεάσκηδη οἱ ἔμοις δέταις τα πέμπτην αὐτῷ χρῆσαι,
ἐπ' ὄλιγον χρόνον, τὸ μαδύκιον ἐλίωσικιοί.

εἰ μώσαι εἰ τιδε περύποιαυτῷ χρῆσαι.

Τὲ μανεῖσιν.

Αναγκάζομαι παρεῖ μιμωπάλε χρήματα μανεῖσις.
Εμανεστάμια χρήματα εἰς τὸ αὔραρθεν ιμάτια.

Δέομαι σὺ { μανεῖσιν { μίνασίον.

χρῆσαι, { μοι { λυχον.
γάρ τις παπύρος.

Αἴτι παρ' αλλα πιὸς, εμοὶ αὐτῷ γε μούσις διόχει.

ΑΔΛΟΣ.

πόση δέτιν ή πέρι; { πέρι.
πέτη. { πέτη.
τείτη. { πέτη.
τετάρτη. { πέτη.
πέμπτη.
επικρέματος ή πέρι μικάτη.

Colloquia familiaria.

C O M M O D A N D I formulae.

Commoda   {
    pennam.
    Sacum cum filo.
    librum.

Carere nunc non possum.

Ipsie eo nunc utor.

Commodabo, sed ea lege, ut salvum mihi restituas, & mature ne ipse egeam, cum mihi utendum erit.

En habes, { commacules.

sed vide ne { labeculis aspergas.

Præceptor meus rogar, ut sibi mittas utendum in breve tempus Testamentum Græcum.

Non possum in præsentia ei commodare.

Mutuari.

Cogor à præceptore pecuniam mutuari.
Mutuatus sum pecuniam ad emendas vestes.

Oro te ut mihi mutuo des {
    denarium.
    candelam.
    chartam papyri.
Pete ab alio quodam, mibi ipsi enim vix sufficit.

A L I V S.

Quota est hora ? {
    prima.
    secunda.
    tertia.
    quarta.
    quinta.

Imminet hora decima.

Effluxit

Colloquia familiaria.

• Κέρρυστον } ή αρα { ἔθιμον.
παρηλεν } ή αρα { ογδόν.

καὶ πείθεισα τὰς αράς.

τὸ αὐτολογεῖον διαμήτατος.

διαμήτατος τὸν καθημένον.

τὸ κλέψαμυν ἵσται.

κίνητο κλέψαμυν.

τίλιον επιστολικόν
επιστολικόν τίλιον γραφικόν μη
τίλιον σίχους

Δέομαι σκανδαλινωσκειν τὸ γραφεῖν τὸ ἐμίλω, καὶ ἔδει
σφαλμα πένητις, αἱρεῖν.

Π ΑΡΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ Τ ΘΥ
αὐτῆσαι τὸν διδάσκαλον.

Ευδία πένητις.

Οὐρανὸς φύσις καλεῖται τὸ παῖδες.

Εξέλθασθι παῖδες.

καὶ ἔξεστι παῖδειν αὐτὸν κέχσαμε.

Χρὴ πέμπειν πναὸς τῆς τὸν παῖδειν κέχσαμεν οἵμαν πυγ-
χαῖον.

Πορείαν δὲ Παῦλος, πολυλόγος γάρ δέι καὶ τολμη-
ρός.

Ἐθεὶς τοὺς παῖδας τίλιον φρεστεῖαν ιναρώπειρος δέι τὴν
Πένητα.

Ἴσι Πένητε αὐτῆσαι οἵμαν τὸν παῖδειν κέχσαμεν.

Πορείαν δέιτε βέλει, ἐγὼ βέλουσι μᾶλλον ἀπορῆσαι,
ηὐαγγέλου.

Πορείαν φίλαπτε, πολλῆς χάζετο θεῖον παῖταν οἰκεῖον
ταμεῖόμενος.

Ἐπει ταῦταν αὐτῆτα, χαρεῖσματα τὸ δεῖστον τὸν οὐκεί-
ρεσσα.

χαρεκύρειε Μιθάπαλον.

χαρε

Colloquia familiaria.

Effluxit   { hora   { septima.
Præteriit   {   { octava.

Non numeravi horas.

Horologium aberrat.

Aberras numerando.

Clepsam mon subsistit.

Move clepsam mon.

Emenda   { scriptum meum.
                { versus meos.

Rogote, ut relegas scriptum meum, & si quid errati
deprehenderis, collas.

ROGANDI PRÆCEPTO.

rem fer nula.

Nunc aer serenus est.

Cœlum invitat ad ludendum.

Exeamus lusum, vel ad ludendum.

Non licet ludere absque venia.

Mittendus est quispiam, qui ludendi veniam nobis
imperet.

Eat Paulus, nām benē linguax est, & audax.

Nemo ad hanc legationem magis idoneus, quām
Petrus.

I Petre oratum nobis ludendi veniam.

Eat qui volet, ego carere malo, quām rogare.

I quæso, ab omnibus nobis magnam initurus gra-
tiam.

Quandoquidem tantopere id contenditis, obsequar
precibus vestris.

Salve Domine Præceptor.

Salve

Colloquia familiaria.

χαῖρε καὶ σὺ Πέπρε.

οἱ μαδηταῖς εἰς αἴτιοι φιλανθρωπίαν σὺ τὸ παῖδες εἶναι.

Διδάσκαλο.

Παιδέωσα, ἡλὰ δὲ γῆρας ὁν τόπῳ τεταγμένῳ, καὶ εἰ
χωρῶσιν εἰρήνην πατέωσα.

· Αμφὶ φρεν πίμπηλις ἐπαγγέτωσα εἰς πόλιν.

Παιδάριν.

Ευθρανθίθα, ἐπίγεναντον τέλεσίας, καὶ τῷ λυχερῷ,
ἄλλα ἐν τῷ μεταξύ χρόνῳ φυλακτέον δέ, μηδὲ
ἀμβρατίσαμέν.

τοῦτον τὸν πατέλας γέμεις δὲ τῷ πεδίῳ βολαμούμενα.

**ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΙΣ
συμμαθηταῖς συλλαμβεῖν.**

πόθεν ἔρχονται ταῦτα φεροῦ;
εἰ, τῷ καιτῶν Θεῷ μήτι.

πότε αὐτεῖν;
μηρὸν τούτῳ ὥρας ἔκπτις.

τίς τέλεσερέ σε:
πατέρος μήτηρ. αὖδινός. αὖλοφος.

ταῦτα σκέψας τῷ Θεῷ;
ταῦτα σκέψας τῷ Θεῷ;

ἢ ταῦτα σκέψας τὰς τεχνας, καὶ εἰ φάντα τὰς
χεῖρας, καὶ τὰς ὄψιν, καὶ τὸ σώμα, ταῦτα
μέντοι.

Πῶς ταῦτα σκέψας;

Κάμινας τὰ γένατα καὶ συνθεῖς τὰς χεῖρας, μετέλθον
τὸ μεγάλογον, καὶ σύμβολον πάσολικόν, καὶ τὸ ταῦτα
χεῖρας καὶ τὰς τεχνας ταῦτα σκέψας μέντοι
μεν, μηδὲ τὰς εὐχαριστίας.

ποίᾳ μεγέκτῳ εἰσιν ταῦτα σκέψας;

Tōπo

Colloquia familiaria.

Salve & tu Petre.

Discipuli tui orant tuam humanitatem Iudendi veniam.

Preceptor.

Ludant, sed gregatim in loco ad id constituto, & maturè se domum recipiant.

Sub horam quintam redeant in urbem.

Puer.

Simus hilares, impetravi veniam, quanquam ægræ.
Sed interim cavendum est, ne quid peccemus.

De lusus genere in campo consultabimus.

COLLOQVENDI CVM CON- *discipulis formulæ.*

Vnde venistam manè?

Ex cubiculo nostro.

Quando surrexisti?

Paulo ante horam sextam.

Quis excitavit te?

Pater. Mater. Frater. Soror.

Adorasti Deum?

Egisti Deo gratias?

Cum primum pexui crines, & manus, faciem ac os lavi, precatus sum.

Quomodo precatus es?

Flexis genibus & conjunctis manibus recitavi De^catalogum, Symbolum Apostolicum, Orationem Dominicam, & addidi notam prectionem, cum gratiarum actione.

Qua lingua soles precari?

Alias

Colloquia familiaria.

Τότε μὲν τὴν πατερικήν, τότε καὶ τὴν ῥαμανικήν, ένιστε καὶ ἔλ.
λινικήν.

Ευσεβῶς ἄμα καὶ καλῶς πόσιες ω̄ φίλε παι· φεύγοντο
ὅπας τὸν τὸν ἑργά τοι μέρες πάποτε καθαλεῖται,
φευγοτίσω μὲν ἀκριβῶς, Θεοντὸντο, αἱματικόντο τὸ
λόγικόντο Χειρόν· χωρὶς ἐμός εἰ μάδε ποιεῖν. οὐδὲν τοῦ
παῖδες, δεῖ παιτοτε φευγοσθέντες, καὶ οὐκακεῖν.

τοῦ πορθμοῦ; οὐκακεῖν πορθμονα.

πάχετημοντο εἰ λόγον διτίαι τῆς θεᾶς τὰ γράμματα στε-
πτικόντο στεγάσσεις; μηδενί ποτε ποτε;
α μηδενί ποτε ἔποικώς είμι, οὐδὲ ἐμοὶ σόκει.
δέδειν λόγον, τῷ θάρτῳ.

εἴκτη
Τῇ ὥρᾳ { Εδόμη { Πάτεραμίδη { Κτιστοντο.
Σούδη { Τερευπίν. { Ισοκράτες.

αἰκικόσ μην' ξενηγοῦνται πάντες ὅπιστοιλαῖς.
Τῇ ὥρᾳ ἐννατή εορτήσαμόν τοι γερεικίνη μάδαμν.
Μιάμηντος φέρεις τῶν ακάγρων τοι;
μικρὸν δέντρον οὐλίγυνον δεῦθεν.
αὐτὸν δὲν εὐέλεις, οἶπως αὐτῷ μάδεκδην μετ' ἐμήλωτ; μάλι-
στα εὐέλω.

αρχὴν, ποιεῖ τὸν αἴρχειν.

ποιοσμαί αἰσμένως, μάδασù φεύστεχε τὸν, ίντε
ἔπανορθώσης, εἰ τὸν αἴμαρπσω.

Γάπαξ	
δίς	
τέσ	
τετράκις	
πεντάκις	
ἕπτη	έπτακις
	έπτακις
	οκτάκις
	έννακις
	δεκάκις

ημαρτες.

Colloquia familiaria.

*Aliás vernacula, aliás Latina, nonnunquam etiam
Græca.*

Piè & rectè facis chare puer. Tu cura ut hanc officii
tui partem nunquam negligas.

Dabo operam sedulo, Deo dante, memor dicti Christi; Sine me nihil potestis facere. Item, Oportet semper orare, & non defatigari.

Quo vadis? Domum eo.

Es ne paratus ad reddendam rationem studiorum tuorum?

Paratus sum, ut mihi videor.

Redde igitur rationem, & sis praesenti animo.

Audivimus aliquid explicari in epistolis.

Hora nona exerceimus stylum.

Tenes memoria prælectionem?

Propemodum. Férē. Propè.

Vis ne repetamus unà ?

Maximè velim.

Incipit. Ordire tu.

**Faciam libenter, sed tu attentè ausculta ut corrigas, si
quid peccavero.**

semel	
bis	
ter	
quater	
quinquies	

Солоquia familiaria.

Ω' τάλα, ἔγω, ἐνόμιζον καλῶς εἰδέναι.

Τὸν αὐτὸν ἔπος ἐνθεσεὶ συμβάνειν, ὅτε ἦ μνήμη ὁ χρόνος
ἄλις ἐσκείπει.

μανύρει Θ., δοτος μνήμην ἀγαθηνὸν ἔχει.

μέργαρος ἀληθῶς ὄντεργότημα.

αὖλος ὁ χρόνος Θ. μιέρχεται, ἀκες ἐν μνήμην. Ακέω, αὐτε-

γέρει.

Μαντής.

αὐτόστιμος γερμανοῦ λόγονδε, ανάγκη ποτε αὐτογνάζει
τὰς πατεῖδας, οἵνα μοι συγ-
μετοποιεῖται τὰς γονεῖς, τὴν χωρῆς δύομά
τὰς συγγενεῖς, τοι.

Διδάσκοντες αὐτόστιμε, ἔγα τῆς τινὸς ὕποτην ἥδειν
συχέο τοῖς γερμανοῖς μιστεῖνται, φιλικῶν καὶ ποτῶν ὕποτην
σε ἐπιδειχθεῖσιν οὐδὲ καὶ τοῖς γονεῦσι, τοῖς φίλοις, τοῖς ἐπι-
τρέποντοις αὔρεσκει, ἐμὲ ἐπιτείδεν εἰς αὐτομημάν πιά,
απῆγενται, ὅπερ πλεῖστον μαρτυρεῖν, καὶ υἱούρου τῷ Θεῷ
ἐν κλήσει πινί καμῇ χρηστικώτερον μέγαρειν, καὶ ἄλλοις
αὐτοράποις λυσθεῖσιν δυνατοῖς. Μόδι πολλῶν σοι ἔχω
χαίρειν, αὐτὸν πολλῶν εἰς με ἐνέργεισθαι σε, καὶ τοιχού-
μαρτυρίου μονονόν ἐκεῖνων εἰς τον ἄπαντα χρόνον μνή-
μονδεῖν, αὐλαὶ καὶ περὶ πᾶσιν ἀγαθοῖς αὐθράστι ἐν-
γερίσω μέχρι καὶ γλωσσῇ ἐγκώμιασμένην.

Γερμανοῦ λόγος άσκημός.

Κεχαεισμένη μοι δέ, ὃ φίλτατε γενίσκε, ή μή-
λωτις τῆς σωφροσύνης καὶ ἐνγειεισίας σε, ἵντετω τῷ
λόγῳ σε ἀπιδημούσεις. Εἰδέτε καὶ ἐν τότῳ τῷ μετρ-
ομερίω διέλωνται, καὶ τοῖς βλαβεροῖς τῆς νεότητος πρό-
ποις, πλείστοις εἶναι, τίσι σῶμα ἐν τῷ μανταρέειν
τὰ γερμανά, καὶ τῷ μιοκηποιηταῖς πρόποις απειλῶν
μημένοις. Εγέρεται δὲ μονονός οὐδὲ τῷ αἴπειται
μητρόπολεις

Από εἰς αρχαντονού
τροπού

Νεκρώς f. 106.00
μανταρέ

διεισ
μονάς

Colloquia familiaria.

Me miserum, putabam me præclarè tenere.

Idem & mihi solet accidere, cum memoria non satis confirmata est.

Felix qui memoria bona præditus est.

Magnuna revera beneficium.

Sed tempus abit, audi igitur & nunc me. Audio, i.e. citia.

Discipulus.

Observande Ludimagister, necessitas quædam co-
patriam, quod ut mihi
git me invisiſere parentes, per te liceat,
cognatos, oro.

Præceptor venerabilis, ego aliquot jam annis sub-
tua ferula bonis literis operam navans, diligenter &
fideliter à te institutus sum; Nunc vero parentibus ~~progenitor~~
amicis, tutoribus mei visum est, ut hinc me ad Aca-
demiam aliquam conserbam, ubi ampliorem ingenii
cultum capere, & Deo postea in functione aliqua
honesta utilius servire, & aliis hominibus prodeſſe
possim. Quare tibi gratias ago maximas, pro plu- ~~vros~~ ^{re} ~~nos~~ ^{ce}
rimis tuis in me beneficiis, et pollicor, me illa non ~~nonus~~
ſolum perpetuo meminisse, sed etiam apud omnes
bonos, grata mente & Lingua prædicare
velle.

Ludimagister.

Grata mihi est, carissime adolescens, significa-
tio modestiae et gratitudinis tuæ, quam hac
tua Oratione declaras. Utinam vero hoc cor-
rupro seculo, et his perditis juventutis moribus,
plures tales essent, qui tuam diligentiam, in-
discendis literis, et regendis moribus imitaren-
tur. Ego vero non ſolum libenter tibi abcundi-

D

in

verba oratio e reuocans a uero mundis

Colloquia familiaria.

εἰς τὸ πατεῖδα ἀξιώσιν μήδωμι, ἀμέλη καὶ Θεόν αὐτῶν,
ὑπερούσιον σπουδερνῆστα καὶ εὐθύνειν, οὐαὶ, ωστῷ ιδεῖν, οὐ πρέπει
ὅταν καὶ ποιῶν διατελέσῃς, καὶ διατασσοντας τοῖς σὺν φίλοις
αὐτοῖς πάντας, πολλῶν μὲν πανταχθόντων τοῦτον τομούμενον γεγονότι
οἱ μὲν λίδια μεταφέρονται ἐαστηρεῖς, οὐαὶ μηδέποτε εργον της μηδὲ
ελληνοτικαὶ τῇ πολιτείᾳ αὐθιστεία, τῇ δὲ πατεῖδι καὶ τοῖς
φίλοις μόδια, τοῖς καὶ γονεύσιν οὐδὲν καὶ παραμυθία ὡν
παραγόντος.

ὕπαγε εἰς εἰρήνην.

ΑΛΛΩΣ.

Tigris- { Մա.

தாங்கள் தெரியும் நிலையில்.

Ορῶ αἱ Μαῖς πῶς ἔχει τὰ περὶ γυμναστά σα;

Οὐχ ἀλλές εἰναι μετόποια. καὶ οὐδὲ τούτη.

ପ୍ରକାଶକ ହିନ୍ଦୁ ମାଲା ଏବଂ ପାତ୍ର ପାତ୍ର ପାତ୍ର ପାତ୍ର ପାତ୍ର ପାତ୍ର ପାତ୍ର ପାତ୍ର ପାତ୍ର

Μέσηλον καὶ ζωλάσσοντι. Ήδη γε ἔλαβε με τὸ ζωλῆς κόλεος, καὶ σώματί λέπεινέ τοισα.

(୧୮୫୦୧୯୨୦)

ମୁଦ୍ରାକାର ପାତଳ୍ଯ-

1885. Старший з матерії.
Міжмісячний звіт.

Μαλον καὶ τὸ χρῶντος κόστον αὐτοῖς.
Τίποις μὲν διαφέρει τὸ πάχος τοῦ

ՏԱՐԱՎՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԽԱՅՐԻ ՏՈՒ

ଏ ମାତ୍ରା କୁ ଖୁବିଲ୍ଲ ଦେବତାଙ୍କୁ ।

τὸν ἀφίξις συντάσσειν

πειστος μαχαίριον πιμέντη αλλήλων τελε

λοίμων ἐμποδύειν.

αλλα τοι σκεπασθεια

Радиусъ параллельной окружности вдоль оси вращения определяется

τως οὐχίσα τὸ θέα.

ποτερον; τὸ αὐτοτερον, ἀρ' ἐ σοχαῖς οφει, ἔδιν καθόν

ମୁଖେ ପାତରିମନ୍ଦିର

καὶ πάτερ

Colloquia familiaria.

In patriam veniam do, sed etiam D E V M oro, ut
deinceps te regat & gubernet, ut sicut pulchre
incepisti, ita peragas, nec te pravorum hominum, quo-
rum ubique magna copia est, exemplis & fodalitio
corrumphi sinas, ut paulo post Ecclesiae & Reipubli-
cae emolumento, patriae & amicis honori, parentibus
verò voluptati & solatio esse possis.

Vade in pace.

ALIVS.

Quid { Sedeo:
agis ? { Nihil ago.

1605 vol 1605 8°,
I qualis quasi ab
1605 ultimo hinc
2605 & qualiter

Video. Sed quomodo se habent res tuæ?

Non satis feliciter. Pessimè habent.

Fortassis te occupatum seriis negotiis interpellor.

Imo maximè vacuum. Iam enim me cœperat otium ta-
dium, & congerionem desiderabam.

Fortassis { interturbo } tua negotia.

Imo tedium otii discutis.

Da veniam, si te parum in tempore interpellari.

Imo in ipso tempore advenis.

Adventus tuus est mihi vehementer gratus.

Fortassis aliquid seriae rei inter vos agitur, cui ego
nolim esse impedimento.

Imo de te locuti sumus.

Facile credo, nam mihi huc venienti nairè tinniebat
auris.

Vtra? Sinistra. Unde conjicio nihil magnificè de me
fuisse dictum.

Imo nihil non honorificum.

Sed quid est bona rei?

Colloquia familiaria.

φασί σε καυγήν με γένους πατέρον.

καὶ οὐδὲν ἔστι τὸς μητέρων με δέσποιν ή λεία, ην δέδηρον.

Tίς αὖτε;

Χαρέσσα κόρη, λέγε μεταμέλεον γαμήσω. Μήδο μέμναι
ύμην, τότε τὴν μετέρα παρεστά τὸν γάμον με κο-
σμήσα.

Tίς μή δέντυσμόν;

Δωρεάνεα, η τὴν μετέραν εἰκλινοταξίδιον απήρ-

Ταῦτα σοι εἴκοτας συγχαρεομένη· καὶ μάνον τὸν καλόν δέσποιν,
ἀλλὰ καὶ δι' τεθραμμάνη, καὶ ταχὺ τοικυρῆσαι αἰεῖσαι
πεπαρδύμενη.

Οἰκογένεια μέμνησμά.

Ως πατέρειον, οὐδὲν εἰκόναρδες;

Εἶτα οἴμαι μιαρρήξει τῶι θύειν. εἰκόσιοβκεῖον πνε-

ῦτι.

Ωσὶ λεπτομέτει φίλε Πάτερ;

Ἐμαντίν.

Σὺ δέπτε περιγγυμα τὸ πολλὸν αἴσιον μείζω εἰκόνασις, καὶ
πι πολλὰ αἱλλωσεν εἰς με δι πατέρεικα.

Πιεύω αὐτὸν πλειώ εἰστος μαπανῆσαι, οὐ καὶ τῶι αἴσι-

αν.

Αλλ' οὐχὶ Ιανάντοιοί κοιδέστι;

Οὐκ αὔριοντος οἴδα, αἰλλὰ εἴμι βλεψόμεν Θ.

Η μαλλον τίδι σύ { οἴκοι δέστι;

Εἰρωτίσων, ει { έδέλει τὴν οἴκοι εἶτι

ΩΠέτη ε, οἴκοι εῖτι; οὐκ εἴτια.

Αναιχνύτε, οὐχὶ αἴκεσσα σὺ λαμψάτη Θ;

Μᾶλλον καὶ σὸν αἴσιοντότερ Θ. οὐκέτι γέτη σὴν θύειν.

πάνη επίσιμοι, οὐ οἴκοι οὐκ εῖτι), καὶ σὺ τὸ πατέρειον εἴρεος;
αὐτῷ.

Δικαιον λέγεις. ίσον γέδισφι εἰπεέρεις.

αἰλλὰ σὺ μωι μάκεσις κοχλία βιον ζητεῖς.

Μα τί;

Colloquia familiaria

Aiuare venatorem factum esse.

Imo jam intra casses meos est præda, quam venabar.

Quænam?

Lepida puella, quam per indie ducturus sum Ideo orovos, ut tunc vestra prætentia nuptias cohonestetis

Quænam est sponsa?

Dorothea, Concionatoris nostri filia.

De hac merito tibi gratulamur; nam non solum pulchra est sed etiam benè educata, & ad domi manendum, ac curanda negotia domestica, optimè instruta.

Domestica confabulatio.

Heus puer, nemo huc prodit?

Hic opinor effringet fores. Verisimile est familiarem aliquem esse.

O amice, Quid aduerseris mi Petre?

Me ipsum.

Tu certè rem haud magni pretii huc attrulisti.

Atqui magno constiti patri meo.

Credo eum sumptus maiores in te fecisse, quam pro dignitate.

Sed estne Iohannes domi?

Non certo scio. Sed abi visum.

Vel abi tu pot us in- } domi sit.

terrogatum, an } velit iam domi esse.

Heus Petre, num es domi? Non sum.

Impudens, non ego audi te loquentem?

Imo tu impudentior. Nuper enim ancille tuæ credidi, te non esse domi, & tu non credis mihi ipsi.

Æquum dicas. Nam par pari refers.

Sed tu mihi videris cochleæ vitam agere.

Quid ita?

Colloquia familiaria.

Ὥποια πάντας τῷ χρόνῳ εἰναι καθεῖται, καὶ μηδὲ μόσχος.

πάντας

ἴσται μὲν ὁ τραχύπολος οἶκοι, ἐξωπόλις οἰκίας ἀνθεῖ μοι' οὐδὲ
τραχύμα, καὶ εἰ παντεῖη, ὅμως αὐτὴν αὐτὸν μετέμε-
ρας πυράς τῷ μεγαστίκαντι απέβηστο.

αὐτὸς δὲ τῷ παρόντι μὲν Θεῷ ὁ ἔρωτος οὐδεὶς, καὶ τοῦτο μετεί-
πει τῷ φίλοπατέρᾳ.

Εἰ φειπατῆσαι φέρεται, τὸν αὐτὸν γομφό.

· Αδιμείπολος φίλος καθητεῖς τοῖς βιβλίοις.

· Αμέτρως ταχὺ ἐμπίκριστος σεμνόν.

· Εὐέλαφος ταχὺ ἐκπίκριστος μάλιστα, οὐ τὸν ἔρωτον.

· Χαράσσεις ὁ τραχύπολος σοι πήδεις ἐγένετο;

· Τραχύς καθ' ἄνθροις ἀπών οὐδέποτε.

"ΑΛΛΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Ἐυχρηστὸς πολλῶν ἐντοχάτα.

Καὶ ἐγώ σοι πατέραν δέ χρησιμοποιῶ, πάντας ἐυχρηστούς.

Τί τραχύπολεις; σωματέως.

Τί; σωματέος μάρτυρες;

Ναί, μάρτυρες σωματέως σωματικούς τυγχάνειν.

Τίνι;

πάντας { αὖτις Παντόφ.

πάντας { Κηφέων.

τόποι μὲν πολλάκις τραχύπολεις.

αὐτὰς τὸ ποικίλον οὐδέποτε.

Σὺ μὲν αὐτὸν τοῦτον τὸν τραχύπολον τοῦτον.

Σὺ μὲν νυκτας καὶ ημέρας τοῦτον τοῦτον τοῦτον.

εἰκῇ εστιν ὁ μετεῖστος τοῦτον τραχύπολον τοῦτον.

αὐτὸν τοῦτον, αὐτὰς τούτους τοῦτον τραχύπολον τοῦτον.

τοῦτον τοῦτον αὐτὸν τραχύπολον τοῦτον.

καὶ τὸ εἰσθίον σοι ποιεῖς.

καταγγέλλεις με, ωρίσεις τοῦτον.

αὐτὸν

Colloquia familiaria

Quia perpetuo domi sedes, nec usquam prorepis.

Est quod agam domi, foris nihil mihi est negotii : & si quid esset, tamen haec aura me dies aliquot à publico cohibuisset.

Sed nunc serenum est cœlum, & invitat ad deambulandum.

Si prodeambulare labet, non recuso.

Nimium affides libris.

Immodico studio te maceras.

Malo studio marcescere, quam amore.

Eequid voluptati suithæc deambulatio ?

Ego quidem vehementer ea delectatus sum.

ALIVS DIALOGVS.

Opto tibi multam felicitatem.

Et ego tibi conduplicatum opto quicquid optas mihi

Quid agis? Confabulor.

Quid? Confabulare solus?

Cerè cum lepidissimo congerrone confabulor.

Quo?

Cum { Divo Paulo.
Cicerone.

Istud quidem sœpè facis.

Sed varietas grata est.

Tu perpetuo } literis

Tu noctes & dies } incumbis.

Nulla est literarum satietas.

Verum est; sed modus in omnibus optimus.

Nihil suave, quod perpetuum.

Tuo more facis:

Rides me, ut soles.

Colloquia familiaria.

αὐταις αἰβιζλοι κονιορπῷ κεκρ
λυμέναι μῆρτυρῶν τὸ θύμιον { ἐν γεάμμασι πα-
τεῖται τα γεάμματα
παγίδαι.

μῆτρας παγίδαις λαλῶ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣ- ταπεινής ψιστχνέματος

Δέομασι, τὸ περὶ τὸ περιγματος μέλειν.
αὗται σεώς διδάκται μάλιστα τότε τὸ περιγματος
φρεντίζειν.

εἰ οὐδὲ αὔταπτος, τότο επιπλέοντος πιστῶς καὶ σπουδῆς.
ἐγὼ σοι τότο εἰργάσσω μα. καὶ βούτησον ταχιστα.
Τὸ εἰκανὸν διδάσκατερ γράψειτε, τότο ψιστχνέματα,
εἰ μοὶ δὲ πιστονεὶς εἰσεσθε παραλείψετε.
Τῷ λόγῳ δὲν ψιστχνέματα, αλλὰ τῷ ἔργῳ μία περιγρά-
ματα πατέ, ποδεῖ φίλε γνωστός, καὶ παντας θυμῷ συ-
νός.

Πιὰ πίστη σπουδέπτη;
Πιὰ πίνα αἰτία ποστον χρόνον ήμας εἰς σπουδέπτη.
Τί Σωένη, π πολωμὸν χρέαντα εἴφεις ήμας εἰς ήλ-
δες;
Τί διεκφύλασσε σε συχόν ήμην χρόνον περισσεῖναι περι-
ήμας.

Ἐκ εἰλια.

Ἐκ εἰλια σιαστρολίας.

Ἐκ εἰλια μοι χρον.

Ειπέλησα μ. αλλὰς ἐκ εἰδότη μοι εἰλια.

αἱ αἰχλίαι, αἱ εἰμπεπλεγμέναι τοι εἰδοτας αἰσθατε.

Θαίσε.

Δέχομαι μὲν τὸ ἀπολογίαν σου, αλλὰ τοῦτο τῇ διμολογίᾳ,
ἴνα μὴ πλεονάκις αὐτῇ χρίσῃ.

Colloquia familiaria.

Ipsi libri pulvere obdu- } meam in studiis diligen-
cti testantur } tiam.
Ex animo } de mea in studiis diligen-
Serio } tia.
Ex animo } loquor.

MANDANDI AC POLL- cendi formulæ.

Quæso, ut hæc res tibi cordi sit.
Etiam atque etiam rogo, ut hoc negotium tibi curæ
sit.
Si me amas, hoc efficias fideliter & diligentè.
Ego tibi hoc effectum reddam, et quidem propediem.
Eventum præstare non possum, illud polliceor, mihi
nec fidem, nec studiū defuturum.
Oratione nihil polliceor, sed re præstabō quic-
quid est amici sinceri, & ex animo bene volentis

Cur non visis?

Propter quam causam tamdiu nos non invisis?
Quid accidit, quod tam longo tempore ad nos non
accesseris?
Quid obstitit, quo minus iam diu ad nos venc-
ris?

Non licuit.

Non licuit per occupationes.

Non fuit mihi otium.

Volui equidem, si d non data est mihi facultas.

Negotia quibus implicatus eram, non patiebantur, ut
te salutarem.

Accipio tuam excusationem, sed hac lego, ne sapius
utaris.

Excus-

Colloquia familiaria.

ἡ ἀπολογία σὲ μικροτέρῃ δὲν ἡ βελοίμην αὐτόν, καὶ γὰρ
ἡ νόσος αἴπερ ἀέγρεστο.

ὅπερ ταῦτη τῇ ὁμολογίᾳ θεοφέρου πώλῳ πατέλογίαν σας,
ἐπειδὴ τὸ φύσιαλγειμόδιον πυκνᾶς ὄμβλισις αἰαπηρώ-
σης.

Τὸ συμβεβηκός.

Τὸ φρεστήγμα αἴπερη βέλτιον τῆς δόξης.
πλείσθι εἰπόγει χαρονή αὐτοῦ τόλμησαι μέχεντος.
πάντοτε φρεστήγμα εἰκένεικε καὶ τῶν ἐνχώρων.

Χάρεις.

Χάρειν τοι καὶ ἔχω καὶ τέλος, αὐτοῖς αὖτε τῷ, μηδέ
τίλισ.

Τέλος τωντης τῆς ἐνεργεσίας σας τοῖσιν τοῖσιν χάρειν μόνις
μιαρμαῖς, οὐδομέναις οὐδεμάταις.

Οὐ ποτὲ ἐμὸν φρεστήγμαστοι μέλει, αὐτοπόσι σε καὶ χάρειν
ἔχω.

Πασῶν τοῦτο ἐνεργειασθεντούς, αἱ μὲν πολλὰς σὺν ἐνεργετοῖς
με, αἱ δὲ οἵδιες πυγχαίεις σα.

Ἀπέκρισις.

Μετέχων δέντιν ἡ φιλία τοῦ φίλου, οὐτανού τοι εὔκοι, οὐ τοιόσος
τέλος πυῶν ἐνεργειασθεντούς, οὐδεὶς λαζαρεύεις.

ἴσαι τὸν ἐνεργετεῖον φίλον ἐνεργετεῖον.

Οὐ φίλον ἀντιτίνειν, οὐκ ἐνεργετεῖν, αλλαδὲ μαρεύ-
ζειν.

Εἰ μετ' αληθεῖας θεοφέροντι πώλῳ τοῖς σε πατέρηχοσαν
ἐνεργειασάν με, χρῶ πλεονάκις.

ΑΛΛΟΣ.

Ἄεισθεις τοιούτοις τοιούτοις;

δέ

Colloquia familiaria.

Excusatio sua justior est, quam vellem, si quidem moribus fuit in causa.

Hac lege accipio excusationem tuam, si quod neglectum est, crebris alloquiis compenses.

Successus.

Res successit opinione melius.

Plus impetravi, quam ausus fuisset optare.

Res omnis cecidit ex sententia.

Gratia.

Gratiam tibi & habeo & habiturus sum, quoad vivam maximam.

Pro isto tuo beneficio pares agere gratias vix possum referre nequaquam.

Quod meum negotium tibi cordi est, amo te, & habeo gratiam.

Ex omnibus beneficiis, quæ tu plurima in me contulisti, hoc est longè gratissimum.

Responso.

Major est nostra necessitudo, quam ut vel tu mihi, vel ego tibi pro ullo beneficio debeam gratias agere.

Qui amico benefacit, sibi est beneficus.

Qui bene meretur de amico, non dat beneficium, sed fœnerat.

Si ex animo probas officium in te meum, fac utare laetus.

ALIVS.

Prandebis } hodie
Cœnabis } domi?

Oportet

Colloquia familiaria.

πανθερῶν
πανθερᾶς
ταῦλον
καπιτάνη
σατων
εἰσπίνειν { αἴτιο }
οὐ γά τε σέπτε { δεῖπνον } καλέω.
λέόματσαδελον { αἴτιον }
μετ ἐμοι { δεῖπνειν }.

Δέοματις οὐ μηδαμαι.

οὐτε μηδαμαι, μέδοικα.

ἐλεύθομαι, εἰ δέσαγ.

αλλὰ δεῖται, μὴ οὐκ οἶστ' εἰμι.

Μιάπι, πίνθενεκα;

Μιαπίνα απίπειν;

Πίκαλυει σε ἐλθεῖν;

Τότε μὲν ἔριον σῆκοι μικρετέον δέι.

αὐτον μεσον δέξελθειν οὐκ δέξεσα.

αὐτὸς μὲν { Καρδίας } πνάς

τότε { Καρδίπνας } μαρτύρων.

μηδαμαι ντισχνεῖτ.

οὐχ οἶστ' εἰμι ἐπαγγέλλειν.

ἐλεύθομαι, ὅταν ἐκατέρῳ ήμέρῃ μέλη μαλισε εἰς αἱρεμοσόν.

Αλλὰ ἐγάσε κατέχω, αὖλοσε ισως πορθμούμενον.

μᾶλλον κατέχω σε, οὐμαι.

αὖλλα μελον μιαμακτοτέρων οὐκαλήσομεν.

αὐτον πλείω φλυαρίσομεν.

ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ ἔρρωσο.

ἐν τῷ μεταξὺ φρόντιζε, ὅπως μηδαύης.

ΠΑΡΑ-

Colloquia familiaria.

Oportet me apud } locerum
                  } socrum   } prandere
                  } generum   }
                  } affinem   } cenare.
                  } consulem

In crastinum { prandium } voco.
igitur te ad   cœnam }

Oro te ut cras { prandea^s.
mecum   } cœnes.

Timeo ne non possim.

Vt possim metuo.

Veniam si quidem licebit.

Sed metuo, ne non queam.

Quare? Cur?

Propter quam causam?

Quid obstat, quo minus possis venire?

Tunc quidem mihi domi manendum est.

Cras mihi exire non licebit.

Ipse tunc { compransores   aliquor.
                  } conœnatores   expecto. }

non possum polliceri.

Nequeo promittere.

Veni m^u, ubi utriusque nostrum videbitur esse commō^s
diffimum.

Sed ego te detineo, alio fortassis iturum.

Imq^{ue} ego te, op^{er} nor.

Sed cras latius confabulabimur.

Crastino die plura nugabimur.

Interim cura, ut valcas.

FORMULA

Colloquia familiaria.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΟΥ
συγχρέοντος επιστολήνενθα.

Μαζίθε καὶ λεκάνες.

Μ. συγχαίρω οὐκέπειδα αὐτοσφέλαντη,
ρωσοι τῆς πανόμοιεις πατείδα.

Λ. καὶ ἐγώ σοι ζῶντα, καὶ Μαζίθε.

Μ. αἰτέσθε φασ ἡμῖν πότερ Θεοὺς μακρότερ Θεούς επιγράφεις φῶν.

απόλαθες { απόγανον, { επαγγλαθες } πληγούσιας.
αγγείοις { αγγείον } μακροπολίαν
επιγράφεις. { επιγράφεις }

Λ. βαλοίμενοι μᾶλλον επιπλεκόμενοι φάστερα καὶ ἀλογούστερ Θεούς.

Μ. συγχαίρομεν καὶ σοι καὶ διηνέμοντοις, ὅποις ζωδίας καὶ
εὔρηστος ἡμῶν επιστόθιμος.

Λ. ἐγώ ἔσθιαξεν θηματι, δη τοῦ Θεοῦ οὐκέπειδας
εἰργανός.

ὅποις οὐκέπειδας εἴρην, χαίρεται οὐκέπειδας.

Μ. πάντα μάνεις ἐνείηντος χρόνους, τί οὐχότις, τί οὐχί τί
τέλος ματωπώρωτίς;

Λ. ποιοὶ οὐχί, τοιαύτη δὲ, καὶ γάρ τοι πατείδας Θεούς,

Μ. αρχής κακῶν ταπείδεις; αράγε σοι αὐτόν τοι σωτείρα;

Λ. κακόντος οὐδέποτε χρόνον οὐ παχτοφίλεικατεῖτος ταπείδεις,
δικαστέποτε μοι μᾶλλον, οὐ νέννονταπείδεις.

Μ. Κακογένεσοι.

λυπτόμενοι οὐδὲ τοι συμφορούσι.

αλλαδὲ ποτε τὸ κακόν οὐτοι;

Λ. πατέρες

Colloquia familiaria.

FORMVLA GRATVLANDI
de reditu.

Matthæus & Lucas.

M. Gratu- { in patriam reverso.
lor tibi { de reditu in patriam.
L. Et ego tibi superstiti, Matthæe.
M. Rediisti nobis obesior & procerior solito.

Abiisti { sine barba: { barbarus.
                  { imberbis, { sprolixam barbam
rediisti { habens.
                  { pulchra barba
præditus.

L. At quidem mallem redire prudentior & do-
ctior.

M. Gratulamur & tibi et nobis, quod vivus et valens
nobis restitutus sis.

L. Ego vicissim lætor, quod in columnis vos incolumes
offenderim.

Quod te salvum repererim, vehementer gaudeo.

M. Quid sibi vult ille pallor? quid macies? quid in
fronte rugæ?

L. Qualis fortuna, talis est & corporis habitus.

M. Nunquid male tecum agitur?

Nunquid tibi aliquid acerbi accidit?

L. Etsi nullo fere tempore fortuna mihi favit, tamen
nunquam mihi magis, quam nunc adversata
est.

M. Dolco vicem tuam.

Dolet mihi calamitas tua.

Sed quid istud mali est?

L. Universæ

Colloquia familiaria.

A. παῖς τὰ χρῆματα ἀγαγόσ.

M. οὐδὲ, ὡφελτατός;

Λ. ἐν τῇ Σαλαμῖνῃ Βάρηκῷ, ὅπερ Κιμβεῖς εἰς Γερμανίαν πλέύσων.

M. οὐαὶ μηλον τὸν πατέρα μετέστησε καρπούχα;

Λεπτόπολης ονόματερν.

Μ. ὁ μολογεῖς τοι γαρ οὐ καὶ λύθεται τὸ λεγόμενον. ὁ μὲν
εἰδὼς προτεύγατο, μαδέ τοι πλεῖν;

Λογολογώ, καὶ τελέστηρας ἔλαβον.

Μακρύσσεται, ὅπι αὐτὸς πίλην ζωὸς ἐξεκολυμβετας.

Βέλπον δὲ τὰ χρίματα, οὐ τὸ ξεῖνον νεωρύποτε.

ὅρᾶς ἐν τῷ ποιεῖσθαι, κατὰ δὲ τὸν αὐτόν τινας τῶν
πλάγων τοῦτον, τὸ μέσον δὲ τοῦ φαίρητον αἱ μαρμάρους, μη.
δὲ βαρύνοντα τὸ βασικόν τα.

Μακρύσσου Αλέξανδρος φιλόσοφες. ὅμηρος τῷ μεταξὺ ἐγώ
λαυδίαις.

ଅନ୍ତରେ କାହିଁଏବଂ କାହିଁଏବଂ କାହିଁଏବଂ କାହିଁଏବଂ

πρίβαδίς εις Ναυόλεος; μηδεὶς τοιούτοις οὐκέτι βούτησεν.

ταῦτα πάγια τούτοις. Εἰσὶ δὲ ταῦτα τὰ μεταβολέα τῶν πρώτων, οὐδὲν διαφέρειν τούτων τοῖς πρώτοις, εἰπεῖν διαφέρειν τούτων τοῖς πρώτοις.

εἰλλα περιτούχοντες φορτίονται πονητέσιν. Ι
καὶ τὸ διάτυπον μέρος τοῦ θεοῦ παρατάσσεται οὐαὶ Μ

இந்த முறை கிடைக்கிறது என்பது ஒரே விசேஷமாக, முடிச் சீட்டு அடிக்கால பிரபுவுக்கு விரைவாக விடுவதை விடுவதை.

τη Αγριεύα Ρεσοχήν; παρέμενε θιλίκος μέντον.
εἰ μηδὲν αλλο φερτὸν δῆπεν, πλὴν αποθύει, φαῖται

πλακομίσθι.

Colloquia familiaria.

L. Vniversæ pecuniæ naufragium feci.

M. Vbinam charissime?

L. In mari Baltico ex Dania in Germaniam navigaturus.

M. Non dubium igitur est, quin diligenter oraveris?

L. Nunquam diligentius.

M. Fateris igitur verum esse quod dicitur; Qui nescit orare, discat navigare?

L. Fateor, nam re ipsa expertus sum.

M. Benè habet, quod ipse nobis vivus enatasti.

Melius est pecuniæ, quam vitæ jacturam facere.
Vides igitur doctrinam & virtutem tutissimas divitias esse, quæ nec eripi possunt, nec gravant circumferentem.

L.. Pulchritu quidem Philosopharis, interim tamen ego ringo.

Salutare per alium.

Saluta parentes meos.

Consulem
Pastorem
Socrum
Affinem

Quò vadis Nicholae?

Rectà in patriam.

Resiste paulisper, est quod tibi mandem.

Sed pediti non convenit sarcina.

Non imponam tibi magnum onus.

Quid autem rei est?

Vt omnes præceptores, & familiares meos in Academia Rostochiana, amanter salutes.

Si nihil aliud sarcinæ imponis præter salutationes, facile perferam.

Ego autem, ne gratis istud facias, precor, ut Christus tibi comes itineris sit.

E.

Quoā

Colloquia familiaria.

δ, ποιεῖσθαι, γένεστο.

Χεισον γε ἔχων συμβόλην, καὶ πάντων κινδύνων ἐξ·
αρκέντως τετελεῖ σπένδεσιν εἰς, οἵδε.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΟΥ
ἔργων αὐτοῦ τῆς ψυχῆς.

Γεώργιος.

Λυκᾶς.

Γ. Οὐχὶ ψυχήνεις; Λ. εἰσόρατὸν ωφελῶπον. Γ. διὰ
πάνταλον τὸ βέρεν καλέεις; αὐτόγε τομίζεις μὲν τὸ
βατρύον; ἐκ ἑραπών εἰ ψυχήνεις, καὶ γε τὸ ωφελῶπον αὐτὸν
μέρτυρεῖ σεκμήσεις ἔχειν τὸ σῶμα, αὖλας πᾶς σταυρός
ἀρέσκεις; Λ. τὸ σῶμα δὲ μὲν ἔχει, αὖλας οὐ φυγὴ κακῶς
μάκει^{το}). Γ. τὸ μὲν ψυχήνεις, οὐ τόπον τὸ μέρος νοσεῖν. Λ.
Ἐπειδὴ εἶχει τὰ ἔμματα, τὸ μέρος σῶμα ψυχήνεις, οὐ καὶ πήρε
αἰδενεῖται. Γ. φαῦλος πάντης γόστιν ιδόστεται οὐκτήρ. πᾶς
ἔργος ἔως ἀρπή; Λ. ποικίλως, ὡς τὰ τέλη θυητήμενα. Γ.
Ἐγχιαὶ εἰσεῖχες κακήσ; Λ. καλιστα, μέδεα πόλις Θεῶν, εἰ
γὰ Θεοῖς μιθόντες θεοῖς αἴσια τὸ χρόνον ἐρρωμένοις
ἐπυχρών. μέχρι τόπου συμβαίνει μοι ψυχήνειν. Γ. δέ
τω Θεοῖς τόποι εἰσινεχεῖς καὶ ίδιοι, ήδη μέντοι τόποι πισταί
σαναματα. συγχαίρωσον.. μέδεα τῷ Θεῷ. χαίρειν εἶχω τὸν
Θεόν. εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ, ὡς μάρτυρα μάλιστα. αὖλας οὐδὲν
ἐτῷ μεταξὺ χρόνῳ σοι συμένει αἰνέληπτον; Λ. οὐδέν,
πλίνος ὅπερ τῆς ὁμολίας τῆς ψυχῆς ἐξελεγμένος μάτολωμένος.

Ἀρρένεις εἶχεν.

Γ. μήτηρ ἐρρωμένοις εἰς; Λ. βαλοίμην αὖ. οὐκ ἐρρω-
μένοις εἰς! καὶ πάντα, ὅπωσδήν οὐχ ω τὸ σῶμα. οὐ μὲν
ακριματοσῶμα, εἰσαθεῖται. μάκενται καὶ τὸ μοκόν
τῷ Θεῷ. έτερος οὐ βαλοίμην. αὖ. οὐταν μάκενται τὸ
σῶμα, ως εἰσεπαστον, οἷς πρέπει τούτοις ιατροῖς περιγραμμένοι.
Γ. μή

Colloquia familiaria.

Quod precaris, faxit Deus.
Si enim Christum itineris comitem habuero, contra omnia pericula me satis munitum esse scio.

FORMVLÆ INTERROGAN *de valetudine.*

Georgius.   *Lucas.*

G. Vales ne? L. Contemplare vultum. G. Quin magis lotium jubes? An me putas medicum? Non rogo an valeas, nā facies ipsa loquitur te bellè valere, sed quomodo tibi placeas? L. Corpus quidem belle habet, sed animo male est. G. At non valer, qui ista parte laborat. L. Si habent res meæ, corpus valeat, sed ægrotat crumena. G. Facile isti morbo medebitur mater. Ut valuisti huc usque? L. Varie, ut sunt res mortalium. G. Fui stine semper prospera valetudine? E. Prosperrima, gratia Deo. Ego Dei beneficio perpetuo bellissime valui. Haec tenus bona valetudine fui. G. Faxit Deus ut istud sit perpetuum ac proprium. Lætus istud audio Gratulor tibi. Gratia Deo. Gratiam habeo Deo. Gratias ago Deo quātas possum maximas. Sed nihil interim tibi molestiæ fuit? L. Nihil, nisi quod vestra consuetudine frui non licuit.

Male valere.

G. Rectene vales? L. Vellem quidem. Non valeo per omnia. Vt cunque valeo. Non admodum bene valeo corpore, ut soleo. Valeo ut Deo visum est. Secus quam vellem valeo. vt solent, quibus cum medicis res est.

Colloquia familiaria.

Γ. μὴ γνώστε, ἀνδρες τὰ λέγετε. πρέπει σὲ θαρσεῖν. γρῆσε
αὐτὸρωντος διακεῖδαι. μεγαλοψύχως σε χρή της νόσου
ἔχειν θέλει. πολὺ βούλει εἰς τὴν μυστήρια ψυχή αὐτοῦ
πινί νόσῳ ἐλίθιας; πίς νόσος οὐ κατελαβέσει σε; ποιῶ
νοσήματα φελεόπετες; ποίαν νόσου ἀδενεῖς; Λ. ὅτε
οἶδα, καὶ μᾶλλον τόπον νοσοῦ ἀποτράπεσθαι. Γ. αἴλιτείσι.
ὅρθως λέγετε. φρεσκοτον μὲν γε φέρετε τὸ μητέρων, τὸ
τὸ νόσου γρῶναι ἔμενον σωματόλιμπας ἵστητε; Λ. πολ-
λοῖς μὲν. Γ. πίς αποκείγοντες; Λ. οὐ μὲν αἴρεται; οὐδὲ
λέγετε, οὐδὲ βελοφέρετε μηνινούσια. ὅτι τοῦ με ταλαι-
πωρον εἴδομον οὔσιον. Γ. πόσος χρόνος ὁτίνιν, τοῦτος το-
νυρῶς ἔχεις; πόσουν χρόνον ἐνόσησας; Λ. ὅκτω ἡμέρας.
μαχρή μεν, ὄλος οὐδὲ μηδὲ δέκα. τρεῖς, τέσσαρες, οὐ πέντε
μηνας οὐδὲς ἀρρώστω. δέκατον μῆνα τόπον γεμινω, ὄλον
οὐδὲν ἔτι άρρώστω. Γ. πειρατέον οἴμαι τούτῳ, τίς νόσον
ἢ γένεδος οἴκειαν. μήδη μέρωντες δέκα, Λ. αἴρετε; Γ. μήδη
μη σεντερία; Λ. ὥκι οἴμαι. Γ. μήδη πυρετός; Λ. πιεσθεί-
τε; Γ. πούσος δέκα πυρετός; πότερον σωματίδης, ή αἷμφο-
μεσινός, ή τετάρτης ή πεταρτίδος; Λ. τοιμίζω νέον
τοῦ πυρετοῦ εἴδος, οὐδὲ τοῦ τετραγωνίου πολλαῖνεσσι μήδηνος
νόσος, φρέσκερην μηνωσοι. Γ. αἴλος ἀλλισ λιμὸν τὸ παλαιόν.
Λ. ὥτες φέρετε τοῦ Θεῶν τὰ μέσα ἀμαρτήματα νέας
νοσήμασι κολάζοντες. Γ. πόση ημέρα ανατρέψετε τὸ ἀλ-
γημα; Λ. πόση ημέρα λέγετες, μᾶλλον καὶ καθ' ἑκά-
την ημέραν πλεονάκις; ή Εὔεππος. Γ. οὐ τοῦτο κακὸς βελ-
λικτής, πόθεν ἐπεπονθώ τὸ νόσημα; πόθεν νομάζετε τόπο-
το κακὸν εἴδος; Λ. ὥλιμος. Γ. αἴλος ἐκ τοῦ θαυματού τοστό εἴδος
μετοιδίαμαν, οὐτε ημετέρα σημεῖα ἀποτράχειν. Λ. ὥκι λιμὸν
ἔνσεβεια, ἀλλα τάσσεια. εἰ γε ἐδέση Βρού. ἐκ ψύχεις
γνώσθαι δίσμαι. εἰκρίλων ὠμῶν τίς τοῦ οἰστοφάγης
ἀμοτητας ἀστάρχειν τούτων. Γ. φυλάσσεις μη; τοῦτο
ἀντέχει καὶ αἰγάρει τοῦ ταχίστητος απειδής τόπο
το κακὸν ἀπωαίστης, ή εἰς πότες αἱμέτρης, ή εἰς
μεθυσίας, ἀλλα μᾶλλον πίς τὸ φρέσκηγετες ἵστητε πυα;
Λ. μήδης

Colloquia familiaria.

G. Avertat Deus, rem mihi peracerbam narras. Boni
fis animo oportet virum te praestes oportet. Fortii in-
fractoque animo contra morbum esto. Multum juvat
animus in re mala bonus. Quo morbo teneris? Quis
te morbus tenet? Quid habes morbi? Quo morbo
laboras? L. Nescio, & ideo labore periculosius. G. Ve-
rum dicis. Recte dicis. Primus.n. ad sanitatem gradus
est novis morbum? Nullumne consuluisti medicum
L. multos equidem. G. Quid respondent? L. Alius ne-
gat, alius delibrandum censet. In hoc consentiunt
omnes, me miserum esse. G. Quantum temporis est,
quod te malum hoc corripuit? Quampridem habet
te hic morbus? L. Octo dies. Fermè integer jam men-
sis est. Tres, quatuor, aut quinque integros menses
malè habeo. Decimum jam mensem labore. Integrum
jam annum ægroto. G. Adnitendum censeo, ne morbus
siet familiaris. Nū est hydrodrops? L. Negāt. G. Nū dysen-
teria? L. Non arbitror. G. Num febris? L. Credo esse.
G. Qualisnam est febris? Continuane, an quotidiana,
an tertiana, an quaterna? L. Opinor novam esse fe-
bris speciem, ut nunc novi subinde morbi exoriantur
ante hac incogniti. G. At plus satis erat veterum.
L. Ita est visum Deo nova peccata novis morbis pu-
nienti. G. Quoto die recurrat dolor? L. Quoto die
narras? Imo quotidie, saepius quam Euripus. G. O
malum abominandum! Vnde contraxisti morbum?
Vnde suspicaris hoc esse collectum mali? L. Ex ince-
dia. G. At non soles usque adeò esse superstiosus, ut
te jejunio maceres. L. Non erat religio, sed inopia.
Non enim dabatur cibus. Etrigore natum arbitror:
E crudis malis contracta est stomachi cruditas. G.
Vide ne ex immodico, aut intempestivo studio
conciliaris tibi hoc mali, aut ex potatione largiore,
aut ex ebrietate. Sed cur non accersis medicum?

Celloquia familiaria.

Α. Δέλα μή θάτην τὸν νόσον αὐξάνει ἡ παραπόση.
Φοβεῖμαι ροή αὐτήν φαρμάκες τοξικὸν δίδει. Γ. Μή
γέγονεν ἐλέωθεν πνα, φαρμάκοις πιεύοις αὖν. Λ. εἰ χρή
θανεῖν, βίβλοματὶ μᾶλλον ἀπαξιτελεῖται, οὐ τοσού-
τοις φαρμάκοις συκρυχωθεῖσι. Γ. Φρέσπον οὐ, ὅπως
οὐτὸς σεαντῷ ἰατρῷ πυγχάνῃς αὖν. εἰ αὐτῷ ἰατρῷ
ἀποτελεῖσθαι, εὐχειταί σοι τῷ Θεῷ εὐ ιατρῷ μέρει εἴτε
οἱ καθηγηταὶ μοναχοί, αὐτερρώδησιν. Λ. τὸ
αὐτὸν ισωτούμενόν εἶναι αὖν, εἰ λεοντίῳ εὐδελυμένος
αὖν θεραπεύεται. αλλὰ τῶν ταῦτα τὸ απτερύγιον θεραπεύεται.
Γ. πίειν οὐ, οὐδὲ αναβιώσεις. αλλοι πνεῖς απιλλαχ-
θοσι τὸν νόσον, ποιούμενοι τοὺς τοῦ αἵματος ψυστήσεις.
Λ. αλλὰ οὐδὲν δέποτε μοὶ πρέστηται αἷματος συμβόλαιον.
Γ. τοιγαρέν σὺ τὸν Χειστὸν, ωὐ μὲν πιεύεται, αἴτιος τῶν
τοῦ θυμούς γάρ εἰσιν. Α. αλλά οὐδὲν οὐδὲν εἰ γάρ εἰσι δέποτε.
Γ. πῶς οὐχὶ γάρ εἰσι δέποτε, τὸν νόσον απαλγαγήνει; Λ. εὐιότε τε-
λευτὴν θελπόν δέποτε. εἴοιτο τῷ Χειστῷ μηδὲν μέσουμα
παλιώδες, παντὸν αἴτιον οὐδὲν. εὐστεβῶς σὺ μὲν φιλοσοφεῖς
διπερὶ γῆς αἰτηταὶ τῷ Θεῷ αἴγαδα τὰ πρέστητα τὸν τοῦ θεοῦ
βίον αἰνεγκεῖσθαι, αἵτινες τελετεῖναι μέν το, Κύρει εἴηντε-
λης. Πνευματικοὶ τούτοις αἰώνια αἴγαδα, αὖθις διολο-
γίας τῷ Θεῷ εὐχαρίστησι: αλλαχεῖσθαι, ωὐ φίλοι
λέγουσι. Λ. εὕρωσθε εἰς τῶν αἰώνιον κύρων φίλατα τε Γεώργιος.

*ΑΛΛΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Γ. Οὐχὶ εὔχεστο σοῦ αὕτη ηδονοποείας εὐπυχής καὶ
χρήσιμος; Λ. εὔχεστο μετείως, πολὺ δὲ οὐδεὶς τόπος
αἰκινδυνώσις εχεῖθεν τὸν ληστά. Γ. πότος καί, οὐ ισ-
πεῖς; Λ. τὰ μὲν πεζῆι πορείᾳ, τὰ καὶ αἱμάτῃ, ταὶ
καὶ ισποτο, ταὶ δὲ νησί. Γ. πῶς εὔχει τὰ τοῦ εὐ Γαλιτία
Βελγικῆ; Λ. ασταξεῖν. πολλάτι μὲν εἰκονί πο-
λέων αἴγαδαι εἰσι. Γ. αλλὰ τῶν ταῦτα εἰστομένων
οὐδὲν γῆ οὐδὲν καὶ τὸν Ἀρετ. ταὶ δὲ σὺ πῶς εὔχεις;
Λ. εὖ, καλῶς, καλλιτελεῖσθαι; Γ. οὐχὶ καλῶς προστίθεις;
Λ. καὶ λίγα

Colloquia familiaria.

L. Timeo ne citoſ morbum augeat, quād̄ cure.
Metuo ne pro remedio venenum aet. G. Deligendus
est igitur, cui tutò fidas. L. Si moriendum est,
malo ſemel mori, quam tot pharmacis excarnifica-
tus. G. Fac igitur, ut ipſe tibi ſis medicus. Si diſſi-
dis homini medico, precor ut ſit tibi medici vice
Deus. Sunt qui induti veste monachi convalue-
runt. L. Idem fortaſſe eveniſſet, ſi leonis pelle
teſti fuifſent. Verum iſta diſſidenti nihil condu-
cunt. G. Fide igitur, ut revivifcas. Alii morbo
levati ſunt, nuncupatis alicui divorum votis. L. At
ego cum divis non pacifcor. G. proinde tu à Chri-
ſto, cui fidis, pete sanitatis beneficium. L. At ego,
an beneficium ſit, nescio. G. An non beneficium eſt,
liberari morbo? L. Nonnunquam mori felicius eſt.
Ego autem à Chriſto nihil peto, niſi quod optimum
ſit. G. Piè tu quidem philofpharis. Cum enim pe-
timus à Deo bona ad hanc vitam neceſſaria, ſemper
addendum eſt, Domine ſi tu vis. Spiritualia autem
& æterna bona ſine uilla conditione à Deo petenda
ſunt. Sed vale mi Luca. L. Vale in crastinum & tu,
cariſſime Georgi.

ALIVS DIALOGVS.

G. Fuitne tibi hoc iter faustum & commodum?
L. Sic ſatis, niſi quod nihil uſquami tutum eſt à la-
tronibus. G. Pedes advenis, an eques? L. Partim
pedeſtri itinere, partim veſiculo, partim equo,
partim navigio. G. Quo in ſtatu ſunt res Belgicæ?
L. Sanè turbulentio. Magnæ bellorum minæ ſunt.
G. Sed hæc omittamus. Nihil enim nobis cum
Marte. Tux̄ res quomodo habent? L. Benè, pul-
chre, optimè. G. Nonne benè tecum agitur?
E 4 L. Optimè

Colloquia familiaria.

Α. καίλιται, ἐντυχεστα. Γ. ωχί ἐντυχεῖς; Λ. μᾶλλον καὶ μηδεμῶ, τὰ μὲν ἔμα τρέπου ἔχον καὶ μωσάται. Γ. εὐκ εἰσλακας, οὐδὲ εἴδηρες; ωχί σωμένη ή λεία, η ἐπεβλαμέσας; Λ. εἰμήρμον' μὲν, αὖλα τῆς Ἀρτεμίδη δρυζομένης. Γ. εἰδείσα εἶπες λοιπή έτι; Λ. εἶπες μέν πολλό, φρεγύμα τούτον. Γ. οὐ πατος οὐδεμίαν εἶλπες μεικνέεις; Λ. οὐδεις αἱ μάρτιες, οὐδεις τῆς, αὖλα πορειας τέτοιας οὐδὲν. Γ. οὐδὲν ἐπ εἴπεμένειν. Λ. ταῦχετο μεν θεψιλῶς, αὖλα εὐκ εἴπεμένειν οὗσολορ γένενται. ναΐχνεται μὲν πολλαὶ λόγῳ, ἔργῳ καὶ οὐδὲν ποιεῖ. Γ. χρὴ οὐ τίς ψυχής τῇ εἶπει πρέφειν. Λ. αὖλα ταῦτη καὶ παύεται ή κατέσαι. Γ. μία τῷτο τοῦ φρεγές τὸ οὐδειπορθέντι εἴσογχανες αὖ σπιτιστιστερεος, οὐδὲν φορπόν έν τῇ ζώνῃ εχαν. Λ. ιμολογῶ, καὶ αὔστραλέσερες. οὐδενά τοῦ δπλα μᾶλλον εἰλαδερα τοῦ ληστῶν έτιν. αὖλα εἴγω μᾶλλον αὖ βελούμενος καὶ τὸ φορπόν καὶ τὸν κίνδυνον. Γ. οὐδὲν σὺ αὔφηρηται έν τῇ οὖδω; Λ. ωῆλις έμε; πά αὔφημάτες αὐνθρώπων γυμνής; οἱ τοῦ αὖλοι μᾶλλον εὐθεῖντο με, εὐχην έμοι γυμνῶ οὐδειπορθέντι μία τοῦ δημάτη οὐδεν καὶ πεινάν. Γ. ποιῇ τοῦ νόμην Σαδίκεις; Λ. εὐθὺ τῆς οἰκίας, αἴστασόμενος τίς γυμναῖκα, καὶ τοὺς γυναῖς; πολὺς ήδη γρέοντος οὐχ οὐρανός. Γ. μέχμα, σε παιταέχει μέρειν ήδεσ. Λ. αὔτε τῷτο βελοίτο Θεός. οὐδὲν καυνόν συμβέβηκεν έν τῷ μεταξύ έν τῇ οἰκίᾳ ήρεμός; Γ. οὐδὲν, πλώι ὅπα μήρηστις τὸν οἴκον σπίλεστιν εἰλικρότα. καὶ γε ή αὔλεκτοείσσεις έτεκε σοι ὁν καμέον. Λ. καλῶς λέγεταις, αὐτὸν παύτης τῆς αὔγελίας μίσθιμοι μῶρον, παύτης τίς καυνόις μιαθηκοίς έν Λασπονίᾳ νεωστὶ καρμάφως πυπονθεῖσαι. Γ. καλέσ, ματίν Θεόν, ἐναγγέλιον. έσι μοι τῷτο τὸ μῶρον αἰς ὅπα ήθετον. σκέψουμαι τοῦ ὅπαδεν σοι πάτε χάρειν αἴσιαν ἀποδέγγαι μακανδῶ. Λ. εὐφρεγντας αἴτια πυρεθηκέναι σόμιζε, εἰς αὔγαπήσεις.

ΑΛΛΟΣ.

Colloquia familiaria.

L. Optimè, felicissimè. G. Nonne prospero for-
tunæ statu uteris ? L. Imò maximè adverso. Res
in pejori statu esse non potest. G. Non cepisti,
quod captabas ? Non contigit præda, quam ve-
nabaris ? Venabar equidem, sed iratâ Dianâ.
G. Nihil reliquum est spei ? L. Spei permultum,
sed rei nihil. G. Consul nihil ostendit spei ? L. Tota
plaustra, totas naves, sed præterea nihil. G. Nihil
adhuc misit ? L. Promisit quidem largiter, sed ne
obolum quidem misit. Promittit quidem multa ver-
bis, sed re præstat nihil. G. Ergo spē alonus est
animus. L. Sed hac non saginatur venter. G. Ideo
autem ætas ad iter expeditior, quòd nihil esset oneris
in zona. L. Fateor, atque etiam tutior. Nulla
enī sunt armia certiora adversus latrones. Sed ego
malim & onus & periculum. G. Nihilne tibi
ademptum est in via ? L. Mihinè ? Quæso quid
cripias nudo ? Aliis citius periculum erat à me.
Licuit mihi vacuo viatori per totum iter ca-
nere & esurire. *Gorgias.* Quòd autem nunc abis ?
L. Rectâ domum, salutatus uxorem & parentes
jam diu non visos. G. Precor ut illic offendas om-
nia læta. L. Utinam ita velit Deus. Nihil interim ex-
titit novi domi nostræ ? Nihil nisi quod reperies
auctam familiam, nam tua gallina peperit tibi
pulchrum ovum. L. Benè nuncias. Pro hoc
nuncio do tibi munus, videlicet, Novum Te-
stamentum Lutetiæ recens eleganter excusum.
G. Pulchrum, ita me Deus amet, Euangeliū. Est
mihi hoc munus longè gratissimum. Despiciam unde
possim hoc donum pensare. L. Abundè te pensasse
puta, si boni consulueris.

ALIVS.

Colloquia familiaria.

ΑΛΛΟΣ.

Γ. Ούχι κανά πνα ἐκ τῆς πατείδ^Θ κομίζεις;
Ἐδὲν κανὸν παρέ^θ μή μετέρων φέρεις; πνα κανά
ἀγέλλεις; Λ. κανὰ μὲν πολλὰ, ἀλλιδὲς δὲ οὐδέν. το-
σαῦτα μὲν τάξις φέρω, δοσα μόλις θυμία ναῦς ἀγορεῖ.
Γ. ἀποφορτίζεις τὸν ὡς τάξια, ἵνα μὴ τὸ πηλικότε
τὸ μέγεθος φορτίς αἴπολι. Λ. οὐδὲν ἔχω, πάλιν ὅπ
ἐν τοῖς παρεῖσις, καὶ αἵματάς, καὶ ναυσὶ θρυλλεῖται.
Γ. πί, ὥχι οὐ πατείς τίμηστον λοιμῷ ἐλαύνεισθε;
Λ. ὥχι ὄλως, ἀλλὰ σωεχής ἐκ τούτου, εἴστε γε
αδίηστοι: πάλιν τὸ παρεξάνει. Γ. ὥχι αἴλιος πίν κακῶν,
ὅπε πόλεμο^Θ ὡν τυγχανεῖς; Λ. οὐδὲν, εἰ μὴ ὄλως
εἰς ἐδόκει τῷ Θεῷ. Γ. αὐδάγκη^Θ αἴτοις στομάτων
εἰ. Λ. πάτων ἐμεῖς ἔνθειαί δεῖ; πάλιν τὸν ζείλιω-
τα τῶν σραπωτῆς. Γ. ὅπει οἱ σραπῶται κωνιδύσονται,
ἐκεῖ οὐδὲ τὸν αἴρων ἴσρων, οὐδὲ τὸν ματῶν φείδεν^Θ.
Λ. ὁρθῶς διηνήσας οὐ σοφῶς ὁ λέγων ξενοφῶν φησίν. εἰρήνη
δικεῖ μέρα αἴραντὸν τοῖς αἰθρώποις, πόλεμο^Θ
μέρα κακῶν, ἀλλὰ οὐ καθέξασε πλείστα χρόνον. ἐν
ἔτεροις καμῆταις διὰ πλειστῶν ποιησόμεθα τὸ Σανκοίαν,
ὅποτε ἐκπτερώσεις ἀπτήσειον. οὐδὲν ἄλλοσέ με καμέν
θεαγυματά πνα.

ΑΛΛΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Γ. Πισθάνομαι σε νεωσὶ τὸν πατείδα ἐπισκέψαμαι. Λ. ἐπισκέψαμαι. πολιων γένονται ταῦτα
φέρεις ὥχι ἐπεργάσκεται. ὃν ἐδικάσθιμ πλείστα χρόνον
φέρειν τὸν πατείδα καὶ τοὺς φίλων πόνον. Γ. ἐν-
σεβῶς ἐποίησας, φιλάγνετρας τυγχανέτης ὡν, ταῦτα
ἐνθυμήσαμε^Θ, ἀπατεῖς γένος δέργουλη καὶ χω-
ρεύει, πάλιν ημᾶς θρέψασα καὶ φύσασα. ἀλλ' αὖ, πῶς
ἐκεῖ

Colloquia familiaria. I

ALIVS.

G. Nihilne novarum rerum ex patria adfers? Nihil novi à nostris portas? Quænam nova numerias? L. Nova permulta, at nihil veri. Tantum mendaciorum adfero, quantum vix una navis vehat. G. Exonera igitur te quamprimum, ne succumbas tanto oneri. L. Nihil habeo præter ea quæ in tonsurinis, in vehiculis, & in navibus jaçtantur. G. Quid, estne patria nostra immunis à pestilentia? L. Non omnino, sed perpetuo non est: aliquando remittit se, deinde recrudescit. G. Nonne satis erat malorum, ubi bellum grassatur? L. Erat quidem, nisi aliter visum esset Deo. G. Annonæ caritatem istuc esse oportet. L. Omnia rerum illic inopia est, præterquam scelerorum militum. G. Vbi milites dominantur, ibi nec sacris Templis, nec Musis ipsis parcunt. L. Rectè igitur & sapienter Xenophon inquit: Pax videtur hominibus esse magnum bonum, bellum vero magnum malum. Sed non te morabor diutiùs. Alias pluribus colloquemur, cum erit utriusque commodum. Nunc aliò me vocant negotia quædam.

ALIUS DIALOGVS.

Georgius. Audio te patriam nuper revisisse.
Lucas. Revisi. Diu enim parentes meos non videram. Non poteram diutiùs ferre patriæ & amicorum desiderium. *Georgius.* Piè fecisti, humanus es, qui ista cogitas. Ducimur enim omnes admirabili quodam amore ejus regionis, quæ nos aluit & edidit. Sed dic quæso, quoniam in

Colloquia familiaria.

ἐκεῖ ἐώρακας πάτη τὰ ἔχοντα. Λ. πάτη κανέν,
πάτη μεταβεβλημένα. ἐδόκεν εἰς ἄλλον ἐλθεῖν κό-
μισν. ἔτη δέκα μόλις αὐτογνόμιαν. ὦν ἀλλας αἴπαι-
τη ἑταίρας, ή Επιμνίδης ὁ τοῦ φανωδῶν ἀρχῶν,
μόλις πελματῶν αὐτογράφεις. Γ. πᾶν τὸς ἔτος
τοῦ μῆνος; Λ. λέξω μή. εἰ γάλη σοὶ δέτι ακρέν.
Γ. οὐδὲν ἔμοι τίδιον ἔσται. Λ. ἔστραν καὶ τινὰ φρεσκε-
θμαίρα μοι πέθαντο καλέει. Γ. ὄρθως ψεύματα,
καθημένος γέρον ταῦτα γράψογύπεις. Λ. μυδολογοῦ-
σιν οἱ ισοειδεῖ. αφεὶ Επιμνίδης πατέρος Κροτέως, ὃς μό-
νος τοὺς αὐτούς πατοῦ ἔξω τείχης πορθόμενος. ἐπειδὴ
μίαν τὸν οὔτον συνεχῆς απήλαιον ἔμεῖται σκαθάριστη,
τεαταράκοντα ἐπιτάξιον μιετέλεσε. Γ. αὖτ'
ἔντυχως ἐφράξεις ὁ Επιμνίδης, ὃ τὰ πελματῶν
ἔματον αὐτοκαθάρισε. πολλοὶ μὲν τοῦ ἐλογίμων ὅποτε
ἀναγείρειται εἰ. τοῦτο ἔμεταντα ἔχειται. αὖτις τραχί-
τεις αἴξιος αὐτοῖς ποιητής, ἔμφινες καὶ πολυταῦ-
ροι. Λ. Επιμνίδης καὶ αὐτογράφεις, ἐκ τῶν απηλαί-
πορθόμενος, φεισκοπεῖ, ὥρᾳ πάτη μεταβεβλημένα,
τὰς ψλας, τὰς ὄχθας, τὰς ποταμίας, τὰ δένδρα, τὰ
ἄλικες, ὡς καὶ σωτόμας τίταν, πάτη κανά. βαδί-
ζων δὲ εἰς τὰς πόλιν ἐρωτᾷ, μιατείσων αὐτὸν
χρόνου πνα, ἐδὲ ἔγραψενα, ἐδὲ τόσον ἔγρα-
ψει. ἀλλο γέροντος αὐτοράπων φεισκοπεῖ, ἐδὲ τὸ αὐτόν
φεισκοπον, ή λέξις μεταβλῆται, οἵ τρόποι μιαφόροι.
Ἄδει θαυμάζω τότο τοῦ Επιμνίδη μητροπολίτη τοσαῦτα ἔτη
συμβεβικέναι, ἐπειδὴ μικρὸν δένη, ἐμοὶ τὸ αὐτὸν σω-
έναι τῷ ὀλίγῳ ἔτη τὸ πατεῖδος ἀπογνομένῳ. Γ. πί-
γοντες σῆς, Ὅγει βιώσοι, Λ. βιώσοι μηδιμότεροι, καὶ μια-
κεινται ὅπερασμα, γύρα, καὶ νόσῳ, καὶ συμφοραῖς σῆς
πολέμων ἐκνευθεισμένοι. Γ. αῦτη δέ τῷ αὐτοράπων
βίοις καθημένα. τῷ θυτά τοιάντα, καὶ δέντι εἰ τάπει
μένται.

ΠΕΡΙ

Colloquias familiaria.

In loco illic offendisti omnia ? L. Vniversa nova : Mutata omnia Videbar mihi in alium venire mundum. Vixdum decennium absueram, non secus omnia mirabar, quam Epimenides somnatorum princeps, vix tandem expergefactus. G. Quænam est ista fabula ? Dicam equidem, si vacat audire. G. Nihil fuerit jucundius. L. Sellam igitur cum pulvino mihi ponи jube. G. Reste admones, nam sedens commodius mentieris. L. Fabulantur Historici de Epimenide quodam Cretensi, qui deambulandi gratia solus urbem egressus, cum subita pluvia vi compellente in quandam speluncam ingressus obdormisset, quadraginta septem perperuos annos somnum conti-nuarit. G. Sed bene cum Epimenide actum est, qui tandem ad se rediit. Multi docti nunquam ex-pergiscuntur à suis somniis. Sed facis ut Poëta dignum est. Perge igitur mentiri. L. Epimenides igitur somno solutus, è spelunca prodit, circumspicit, mutata videt omnia, sylvas, ripas, flumina, arbores, agros, breviter, nihil non novum. Accedit ad urbem, percontatur, manet illic aliquandiu, neque novit quenquam, neque à quoquam agnitus est. Alius hominum cultus, nec idem vultus, mutatus sermo, diversi mores. Neque miror hoc Epimenidi post tantum annorum eveaisse, cum mihi idem propemodum evenerit, qui pauculos annos adfuisse. G. Quid uterque parens, vivuntne ? L. Vi-vunt ambo, & valent utcunque, senio, morbo, denique bellorum calamitate confecti. G. Hæc est humanae vitæ comoëdia. Tales sunt res humanæ, ut in eodem nihil duret statu.

DIA

Colloquia familiaria.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΗΝ ΕΝΤΗ

φιλοσοφίας απόδημων ὄρθως διατάγμα.

Μαζητής καὶ Διδάσκοντις Θ.

M'Επειδη μᾶ, ὃ μιμήσκετε φίλατε, συντόμως παρέστατε σε πανδάνεντες, πίνα τρόπου χρὴ τίς αὐτοὶ τὰ γράμματα απελύειν, εἰδὲν γέ τοι οὐκὶν καὶ ἴκανος χρόνος θέλειν. Δ. Χρέοντος σὺ βέβαιος εἶναί σας, ὡς νεανίσκε, μάλιστα ὅπτη λειστος. Τολέσθε τὸν ἑλλήσπονταν καὶ καλὸν πόδον σε τῷ μὲν ἐπίβητι μετίσταντος ἀρχολιῶν αὖτε πρεπέσσων αὔριένως. Μίσθιος αἰέντων τὸν προτιμαῖον εδίνει, ἵνα καὶ τὸν εύστον σε ἀκριβέστερον γινώσκῃς; καὶ ἔγω γε τοι τὰς ἔμιλα ἔνυσσαν τὰς πρέστες σε μολλον ὅπτηλέξω, ἐμὲ τοι τὸν ἐνθέσαν, αἱ τιμέναι εἰδέλευτος, αἴτιος ἐρώτησον. M. Ευσεβῶς καὶ καλῶς ποιεῖς, ως μιμήσκετε σύμβολοτατε, ποιεῖτε πράγματα με ἐνθέμνως παρθένον όπις δικαίων. Τρωτὸν μὲν τὸν παρέστατο σε πυθίας βέλοντα, πί το τρωτὸν τῆς αὐτοῦ τὰ γράμματα τὰ ὑμίτερα απελύεις πέλθεσθε, εἰς δέ, ὁποτερεὶς σκοπον, ἀπαντάς τοι τὸν ἱμετέρους τοῦ φανταστικού πόνυς συντερεῖν μεῖ. Δ. ἐνδιημένως σὺ μὲν τέττα ἐρωτήματος τὰς ἀρχῶν ποιεῖς. γνόντες γέ τον σκοπον πρέστες ὃν βλέπομεν, μέντον καὶ τὰ πρεστή τον σκοπον. Μέμαρτεῖς δέ. Δυστολέσθε τὸν ἀνθρώπον καριώτατα καὶ μάλιστα φρατόντα αὐγαθόν, οἵτις παίτην σύντατον σύλλαντον τρέψειχε, ὁ νομός καὶ ὁ λόγος. τέλος τοῦ αἰειδῶς τε καὶ ὄρθως ἐπιπονηθέντων, οἵτις αὐτοῖς μόνον οὐδὲν αλλων τρώων, αὖτε αλλοίων διαφέρεται. προστίκει τοι γαρ οὖν τὰς αὐτοὶ τὰ γράμματα απελύεις εἰς μέσο ταῦτα ἐγγύτατα καὶ καλυπτέσσατα τέλος τῆς τέλης. συντείνειν, ὃ πας μηλονέται τὸν γένη τὴν σοφίαν, ή τὴν

Δύο τοῦ αὐτοῦ προστίκει τοι γαρ οὖν τὰς απελύεις εἰς μόνον οὐδὲν αλλων τρώων, αὖτε αλλοίων διαφέρεται. προστίκει τοι γαρ οὖν τὰς αὐτοὶ τὰ γράμματα απελύεις εἰς μέσο ταῦτα ἐγγύτατα καὶ καλυπτέσσατα τέλος τῆς τέλης.

Θεος

Colloquia familiaria.

DE RATIONE STUDIORVM

rectè instituenda.

Discipulus & Praeceptor.

D. Cupio, mi carissime præceptor, breviter ex te audire, quæ sit ratio studiorum rectè instituenda, si modo tibi est otium, & tempus his rebus commodum. **P.** Tempus tu quidem, adolescens captasti commodum. Deinde tuum illud liberale & honestum desiderium vel maximis occupationibus meis anteferrem libenter. Quare omissa præfatione, ut & ingenium tuum melius cognoscam, & tibi meam erga te benevolentiam magis probem, me de singulis rebus, quas scire cupis, simpliciter interroga. **D.** Piè et honestè facis, clarissime Praeceptor, quod me de histantibus rebus benevolè erudire non gravaris. Primùm itaque ex te cupio, quisham præcipiuus studiorum nostrorum finis sit, ad quem, velut ad scopum, omnes nostri discendi labores referri debeant. **P.** Rectè tu quidem ab hac quæstione ordinis. Intellecto enim scopo et meta, ad quam tendimus, facilius etiam media, rectâ ad istam metâ ducentia, eligere poterimus. Dux autem sunt propriæ et præcipuæ hominis dores, quibus reliquo animantium generi antecellit, *Ratio & Oratio.* His studiose et rectè excultis, homines non solum dotes. cæteris animalibus, verum inter se aliis alii hominibus præstant. Dirigenda igitur sunt *Studio* Literarum ad hosce duos fines proximos et immediatos, ut *Ratiōrem sapientia, seu cognitione Dei,* *Duo studiorum fines.*

Colloquia familiaria.

Θεῖ, καὶ τῆς θύσεως, καὶ τῇ νόμῳ γνῶσει, καὶ τῇ
ἀρετῇ εἰπονήπομψ. καὶ διώσαιν τὸ λόγον, κομψός
καὶ φανερός περίγυματα αἴσαδε ἐξηγήσεις, οὐλαῖ
αὐτοῖς παρεσκευαστοίν. Μ. ἔχει ταῦτα δύο τὰ
τέλη τοῖς λογογάφοις Σωτηρίας εἰπεῖν
μένα αὐτούς τετοῦ; Δ. μάλιστα. Περικλῆς μὲν γέ
παρεῖ Θεούδιδη σωτηρίας καὶ αὐτοῖς περιστερόθει,
Γνῶναι τὰ δέοντα, καὶ ἐρμηνεύει ταῦτα. Δικια-
νὸς δὲ σωτηρίας καὶ διώσαμεν ἐμβολικὴν ἀποκλεῖ,
τοτέστι Σοσίαν καὶ λογίστητα. Μ. πάντες σὺ σοφίαν δ-
ιομάζεις; Δ. σορίαν μὲν, ως τὰ θεῖα χάριματα
λημεῖ, διομάζομεν τὰς αἰλιθίνια τὸ Θεῖ, καὶ οὐδὲ
ἄλλων χρημάτων αἴσαδεν γνῶσιν, μεμημένων τῆς
φεύ τὸν Θεὸν εὐσεβεία· αἱρεσιών δὲ, τούτη γνῶ-
ναι τὸν Θεόν, μηδὲ πείθεσθε αὐτῷ. Μ. Τί δὲ πᾶν
λογίστης οὐδεὶς; Δ. τὰς λογίστητα Πλάτων πάιν
εὐχημόνιας δεῖξε, τὸ πολ. Θεῖον κεχαεισμένα λέγειν
διωμαδι. Εἰς τὸτο γένος τὸ ἔργατον τέλος ἄπαντες
αὖθρωποι τὰς περίξεις ἐμαίνουν Σωτείνειν οὐρανόσιν,
ὅπως Θεός ὁ κτίστης ὄρθως οὐδὲν ἡμέν. Γνωταῖτε τέ
καὶ δεραπεύεται. α. περὶ τοῦ Κορινθ. λ. Πάντα
εἰς δοξαν Θεῖον ποιεῖται. Διόρθω τὸν ταῦς ιμιτέρων
αἵτινα τὰ χάριματα πειθαῖς, καὶ εἰ πάσας οὐλαῖ τῆς
τείν περίξειν. αἵτινα τὸν οὐρανούρωταν κατένε
τρέψατε λαζανή πένεδε δεῖ. Ἀρχεῖον αἴπειτον καὶ τέ-
λος ποίει Θεόν. Εἶτα τοιγαρέν τέλος τὸν ταῦς τὴν ιμι-
τέρων οὐσιὴν καὶ λόγον Θεού εὐσεβεία. Μ. Δέομαίσι, μοι
λέγεται. εἰς πνῶν πατεῖται ταῦτα τὰς σορίαν, καὶ τὰς
εἰς τοῖς λόγοις βεινότητα μάλιστα λαβεῖν δεῖ; Δ. τὰς
σορίαν, η τὸ γνῶναι τὰ δέοντα, τοῖς αὐνθρώποις εἰ-
εργάζονται η Θεολογία. καὶ η φιλοσοφία, η τὰς γνω-
σιάς της νόμων, η της φιλοσοφίας των αἴσαδεν τῶν
παρεχόσας, καὶ τὰς της φιλοκαν γνῶσιν, καὶ τὰ μα-
θηματα

Σοφία.

Δοκιμή.

Τέλος τῶν
πονων η-
μῶν.

τὸ σοφίαν
ἐποφέρει λα-
βεῖν δεῖ.

Colloquia familiaria.

Dei, Naturæ, legum, et virtute excolamus, et *Orationis* purè ac perspicuè res bonas explicantis, facultatem nobis comparemus. *Discipulus*. Extantne hi duo studiorum nostrorum fines apud autores brevioribus verbis descripti? *Præceptor*. Maximè. Pericles enim apud Thucydidem breviter et rotundè nominat, scire quæ oportet scire, et ea posse eloqui. *LVCIANVS* autem appellat, reum cognitionem, et facultatem disertè eas explicandi, id est, Sapientiam et Eloquentiam. *Discipulus*. Quid autem vocas Sapientiam? *Præceptor*. Sapientiam, ut sacræ Literæ loquuntur, nominamus veram *Sapientiam*, notitiam Dei, et aliarum rerum bonarum, coniunctam cum vera pietate erga Deum. Stultitiam vero, ignorantem Dei, et inobedientiam erga Deum. *Discipulus*. Quid autem est Eloquentia? *Præceptor*. Eloquentiam gravissimè Plato definit, *Deo grata dicere posse*. Nam ad hunc ultimum finem omnes homines suas actiones referre debent, ut Deus conditor recte à nobis agnoscatur et colatur. *I. Corinth. 10*. Omnia ad gloriam Dei facite. Quapropter et in studiis nostris, et in totius vitæ actionibus, semper in conspectu esse hæc utilissima Regula debet. Exordium rerum fac et finem Deum. *Finis studiis* Sit igitur finis studiorum nostrorum, *Sapiens & Eloquens* *Pietas*. *Discipulus*. Dic quæso, ex quibus *orans nostrorum* Doctrinis Sapientia illa, et Eloquentia potissimum petenda sit? *Præceptor*. Sapientia se recto iudicio de rebus cognitione dignissimis, mentem hominis instruunt Theologia, et Philosophia, quæ Scientiam Legum seu Præceptorum de Moribus, Historias, quæ exempla legum suppeditant, cognitionem naturalium rerum, et Mathe-

Colloquia familiaria.

Γραμμα.
πκη.

Τημάτα συλλαμβανόμενο. Μ. τοὺς δὲ τὸν ἀλλον
λόγων συνιέναι, καὶ τοὺς τὸν ἡμίπερν ὄρθρος
μορφῶσαι, τί μάλιστα αὐτογνώσιν ὔστι; Δ. τὸν λόγον
τὸν εἰς τοὺς δύο συφῶν καὶ τοὺς δειγμῶν λέγειν γράμμα-
τον ιερῆς καὶ αὐτέρεις, χριστὸς γνῶναι; Μίδασκοτον
αἴτη λέγειν τέχναι, μάλιστα δὲ πασῶν ἡ Γραμμα-
τικὴ Ρωμαϊκή, καὶ Ελληνική, καὶ Εβραϊκή. Τέτοιν
μὲν δὲ γλωττῶν μυημένοις ἐπειδὴν αἱ Ἑξάρτετος τοῦ
τεχνῶν, καὶ αἱ ἴσοις αὐτολαμβανόνται; ή αὐτῷ γνῶ-
σις ὁποτερέπερ θύρα καὶ κλεῖς πέρι πυγμαῖς δύσι, ή τοὺς
τέλοὺς τοῦ παυδετοῦ ἐπιτηδίων ἡ τεχνοσοβός αγοίγεται.
τοὺς δὲ τὸν ἡμέτερον λόγον καλῶς μορφῶν, χωρίς
τὸν τόπον λέγειν τέχναιν καὶ φύσις ὑπηκοεῖσα, καὶ τὸν τούγχα-
φεων ἐλλογίμων αὐτογνώσιες τε καὶ μάρτισις, καὶ τὸν λέγειν
λόγον ὄρθρος καὶ γράφειν αὐτοκτονία συνεχῆς, μάλιστα αὐτογνώσια δύσι.
μορφῶσαι

Μ. Επειδήντος δὲ τὰ τόπον λέγειν τέχναιν φύσιγγέλμα-
τα τέλοις φύσιες τοῖς γράμματα παραδίδεται, εἶτα
αὖτε ὅργανα μούνον, οὐν εὖ τοῦ μηχίσας τέχναις, τὸν τοῦ
σοφίας καὶ τῆς λογιότητος πηγαὶ συλλαβέσσαις, καὶ τὸν βίον

Πόσον χρό-
νον τοῖς τας
τόποις τας
τέχναις μη-
απεισθεί-
σι.

αὐτοράπτινον καθερνύσσαις καὶ διαπολέσσαις, ἥμιν τερεσδεῖ,
ὁπερ σέποτε εὐ τοῦ μίδασκον διαλεγόμενον μέμνημα,
παρότι σὺ πυθεῖς διπλῶν μαστιχῶν, πόσον χρόνον τοῖς ταῖς
τέχναις διαπείσειν δεῖ; Δ. καλῶς με τοῦ μηχίσας, φῶν
αὐτοκτονεῖ. καὶ μὲν γένος ὅλον τὸν βίον εὖ τοῦ φύσιγγέλμα-
τον τὸν διμερεπικῆς καὶ ῥητορικῆς ὅργανον, κατατείσειν,
αὖτε τοὺς μεμαδικότας τὰ φύσιγγέλματα τοὺς τὸ
καμψόφρεγνους καὶ λέγειν αὐτογνώσια δύσι (αἱ δὲ εἰς γέδη
φιλοκαθεῖταις καὶ ποιῶν καθηγητῶν ἔχειν συμβαίνου,
εὐπλεύνεις ἔτεις μίδαγθιλαίς ραδίωσοιστούς δύσι) ταχέως
τοὺς τοῦ φρέγνου τέχναιν τὸν τοῦ σωματικοῦ ἔχόντων βασι-
ζειν, καὶ τὸ παραγγέλματον αὐτοκτονία τερεσδεῖαι δεῖ.

Η. χρῆσις
καὶ αποκτονία
αὐτογνώσια

Μ. Γοι γαρ δέ τοι ὁποτερέπερ εὖ τοῦ μηχίσα-
καν, τοῦ καὶ εὖ τοῦ ταῖς γράμματα παραδίδεις, τομόρφος τοῦ
χρῆσιν καὶ αὐτοκτονίαν τέχναις εἰς εἰργαζέσθε; Δ. μάλιστα,
αλλοτε

Colloquia familiaria.

thematata complectimur. *Discipulus.* Ad orationem aliorum intelligendam, & ad nostram recte formandam, quid præcipue requiritur? *Preceptor.* Orationem in sapientium & eloquentium autorum scriptis sacris & prophanicis, recte intelligere docent, Artes dicendi, Grammaticæ in primis Linguae Latinæ et Græcæ et Ebreae. Quarum L I N G V A R V M monumentis cum præcipue artes et Historiæ contineantur, C O G N I T I O earum velut Ianua & CLAVIS est, qua ad Doctrinarum scientiam aditus aperitur. Ad nostram vero orationem recte formandam, præter dicendi artes, Natura idonea, & scriptorum Eloquentium lectio, atque imitatio, & dicendi ac scribendi exercitatio assidua in primis necessaria est. *Discipulus.* Cum autem dicendi Artium præcepta non finis studiorum nostrorum sint, sed instrumenta tantummodo, quibus in summis illis Artibus, quæ Sapientiæ & Eloquentiæ fontes continent, et vitam humanam gubernant ac tueruntur, nobis opus est, ut te aliquando inter docendum differere meimini; ex te scire cupio, quantum temporis artibus istis tribuendum sit? *Preceptor.* Recte me mones, Adolescens. Non enim tota ætas in Dialecticæ et Rheticæ instrumento comparando assumi debet; sed cognitis præceptis ad recte de rebus judicandum et dicendum necessariis (quæ si fidelis monstrator studio Adolescenti contingat, intra unum annum percipi et cognosci facile possunt) statim ad summas artium, quæ rerum Doctrinam continent, progrediendum, et Exercitatio præceptorum adjungenda est. *Discipulus.* Ego ut in cæteris artibus mechanicis, ita in studiis doctrina um, judicas artifices, qui faciat, solum usum esse? *Preceptor.* Maximè, præ-

Grammati-

Ad oratio-
nem recte
formandam
qua necessa-
ria sint.

Quantum
temporis
descendis
artibus di-
cendi tribu-
endum;

Usus ex-
ercitatione
cessaria.

Colloquia familiaria.

πρητῆροι ταῦται Δ. ωράς τον δὲ καὶ τὰξιν οὐδεμίουν, ἵνα καθηγήσῃς στα
τὰς τέχνας σαντεῖλας τετυχηκώς δεῖξεν, οἷς τὰς τέχνας
ποὺς τὸν Βιωχροτόπιον, μαθεῖν, καὶ ως διάκλιμαν Θ.,
ὅποις εἰπεῖς κατέω ὅππι τὰς αὖτα μεταβαλλεῖν. Μ. Ιωας οἱ

οιτίσλοι
ἐν γοναῖς
διὰ πὲ δια.
τε ταγμάτοι

Ἐπειδὴ μόνον
τὰ τέλη ταχίνων
λαμβάνειν.

περισσότερον
συντάχθειν
κοινής το-
πίσις φιλο-
σοφίας.

Δ. οὐρανοῦ δὲ καὶ τὰς ὑδρίμων, ἵνα καθηγήσῃς στα-
σὸς καὶ τῆς εὔμεταντι τετυχοκόσιος δεῖξῃ, μέν τας τεχνε-
τὸς τοῦ βιώχρηστίν, μαθεῖν, καὶ ως θλίακλίμακθ,
λέπτον γένετο ἐπὶ τὰς αὐτὰς μεταβαλλειν. Μ. ἴσως οἱ
πάλαι σοφοὶ τέττας ἔνεκεν τούτην πόλεις ἐν τῇ Σχελᾶς
μέτεταξαν, καὶ αὐτὰς τὰς τέχνας μέτενεμαν, ἵνα δη-
λαδὴ ἐγένεται ὡσπέρ εἰς τὰς ἑταῖρας κοσμίας Λυρικόν,
ἔφεξης καὶ ἐντείρων μαντείων ἥδον οἱ νεφέτεσι μαν-
τεῖσι. Δ. καλῶς σὺ δὲ φρεγεῖς, ἀδικάστον γένεται
Ξενοφῶντα, πολλὰ τεχνώμενον αὐτῷ θρηπον, ταῦτα κα-
λῶς ποιεῖν. καὶ σφόδρα πάντα δὲ τῇ Πλατανῷ γόμῳ
ὅς ἐκάστον τοῦ πολιτεῖται μάκρη τέχνην μείνειν, καὶ
ἄλλας μίμασκειν καλέσαιν. οὐ πάντα δὲ τέχνην οἱ νε-
αίσκοι κατὰ τὸ πρόσταγμα τῆς παιδεγγωγῆμαντείου
τρεφαρήσσοντο, παύτων αὐτορχῆς, τοῦτο διεβίβειται μο-
νον, τῇ μετοδικῶς τῇ τέχνῃς αντοχήν εἰς ῥίπταν
πόπτες μετειχοῦμεν, μηλέυστος, μαθέτωσαι, μηδὲ ἐν
τῷ μεταξὺ χρόνῳ, αὐλαὶ τῆς αὐτῆς Γεωργίστας βίβειται
εἰσορεύσαις, οἷον αὐτὸν εἰς αὐτοῖς μητρίμια ποθεῖσι.
Μ. δοκιμεῖ τῷ ταῖς τοῦ τέχνῶν ἄξιοις καὶ κεφα-
λαιαῖς δέξεις μόνον βίβειται, πεπαθόμενοις μηρεα-
μένοις, μαθεῖν μελέχθησι, ταῦτα παύτα πᾶσι επαληθεύσαι-
ναι. Τὸν δὲ τὸν τοῦ τέχνης ἐνδοκίμων συγγραμμάτων αὐτο-
γράψει πειπτεῖον δέσι, τούτοις σὺ πέπειδης ἐπειδυμέ-
διμόσκαλθ. Εἰ τοῦ ταῦτα συγγραμμάτα χειτῶς
αιγαγνῶνται (αἴ τοι τῆς πτυχαῖς αὐτοδοσεῖς, καὶ
τῆς οἰκείας ἐπανδιήσεις, τοῦ διδεκτοῦ ἀμιλητού,
ἢ εἰπεῖν) μέρα συμφέρει, κοινὸς τούπους θλίακλίμα-
κος μιανενεμημένες "εγένεται", οὐδὲς δέ αἴπατα τὰ

Colloquia familiaria.

fertim si natura idonea, si Magister boni iudicii, seu gubernator exercitationis usu peritus & fidelis accedit. *Discipulus.* Constituto igitur fine studiorum, quem sapientem, & eloquentem pietatem esse dixisti, quid porro agendum est? *Præceptor.* Primum ordine certo, quem fidus & usu peritus præceptor monstrabit, artes vitæ necessariæ discenda, & velut per gradus scalarum ab inferioribus ad superiores transeundum est. *Discipulus.* Fortasse eo Consilio sapiens antiquitas gradus in scholis instituit, & artes ipsas distinxit, ut videlicet singulas velut in classe suo loco distributas, ordine & tempore conveniente, facilius & rectius percipere juvenilis ætas possit. *Præceptor.* Rectè sentis: Nam impossibile est, ut quis multa simul faciat, & eadem rectè, ut verissimè Xenophon dixit. Et sapientissima lex est Platonis, quæ unumquemque civena, unam tantummodo artem discere & profiteri jubet. Quare quamcunque artem Adolescentes de consilio Præceptoris discere instituent, eam initio ex unico tantum Libello, qui eruditæ methodo summam artis in locos certos distributam explicet, cognoscant: Nec alias interea ejusdem argumenti Libellos in manus sumant, priusquam illum edidicerint. *Discipulus.* Quæ de summis artium, ex unico tantum libello methodice conscripto, discendis asseruisti, illa mihi omnia probantur: nunc porro quid mihi in lectione bonorum Authorum præcipue agendum sit, exte audire cupio. *Præceptor.* In lectione Authorum (ut de diligenti auscultatione & privata repetitione, quæ nullo modo negligenda est, nihil dicam) utilissimum est, Locos Communes, certi ordine distributos habere, ad quos omnia quæ phici.

Ordine cer-
to artes dis-
cenda sunt.

Gradus in
scholis eur
instituti
sunt.

Ex unico
tantum libel-
lo summa ar-
tium dis-
cenda.

Instituendi
Loci commu-
nes Phili, o.
in

Colloquia familiaria.

Ἐν τῇ συγγραφέων αὐτούσιεν τῷ ἀγαθῷ θερέχοντα
καὶ αἰδομητικόνδια πάντα, δὲ παρασημεῖν, καὶ ασ-
περεῖς ῥητών τὰξιν θανέμεν. Μ. ἀλλὰ τιναὶ
τελείνοσι σὺν τῷ ἀθερίσματι νοικεῖτοπες εὐβελίῳ
πὶ τὸ Πλάτονθέ τοι φαίδρῳ ἐναντίδαι μοκεῖ, μηλῶν
ὅπ τα γέραματα λίθινα καὶ ράδυμίαν μᾶλλον, οὐ μη-
μένα καὶ μίδα χλωὶ ἐν τῷ μαδόντων φυγαῖς παρέχεται.
μάρμηται καὶ ταῦτα πώλειν πολλάκις μὴ
τοματθέχοντα ποστονέκαστος εἰδέναι διδεῖ, οὐχ
ὅσον ἐν τοῖς βιβλίοις γερεμήνον φυλάκει, αλλὰ
ὅσον τῷ εἰσάκριτῷ μητέρια ἔδικε, καὶ ὅταν τὸ περιγ-
μα καὶ χεῖσις αἴστατεῖ, περίτερον ἔχει. Δ. ταῦτα
ἔτι, ὡς λέγεται, τὸ πατέριον ἔχει, αλλὰ δῆμος ὁ σοὶ ἀποκρίνομαι,
εχων πυγχαίων. Καὶ τῷ ὅσα μὲν ἔκαστος μεμινῆντος καὶ οὐδέ-
ναι εἰσέθελει, οὐκ εἰς ταὶς χαρτία, αὐτὸς τοῖς πώλει φυγαῖς ἐγ-
γραφήναι μεῖ, δῆμος ἔτοιοι μίλων τῷ θησαυρῷ τῷ κοι-
νῷ τοπων, πέρι τὸ μητρούλειν ὅσα περίπτερον αὐτοῖς γε-
μένων, πέμπατο μέν, μέγας αὐθεντίστος καὶ ὡς ἐν πορφύτατον τα-
μεῖον ὅσιν, τοῦτο τελετῶν βέλτιστη πρεστή μιατα, καὶ γινό-
μας, καὶ ὄμοιότητας, καὶ ἴστεις, καὶ παῖς αὐλατὰ πισταῖς,
οὐ τελεῖ πνὸς λόγυς ποιεῖται, οὐ γράφειν μεῖ, περίτερον
ζεῦς φιλομαθεῖς τῷ νεανίσκῳ μακάρον. Μ. τῷτο
μητέριας, οὐ πλέταρχον τῆς πατερίας ταμεῖον ὄντα
μαζεῖσι, πιείναι πεστίκει; Δ. Αεισος εὐλάξ καὶ
θησαυρὸς τῆς πατερίας οὐ μητέριον ὅσιν, εἰ δὲ τῷ ὀπικοσ-
μῆσαι πατέρα καὶ τῷ σωματεῖ τῷ ἐκμαδεῖν πόνω αι-
τῶν σκεῖται, ἐκάστας ημέρας οἱ φίλοι σοφίαν ὄντες
ρητὸν χρόνον διατείσειν φελλόν. Μ. τῷτο γάρ τῆς τῷ
μητρούλειν τέχνης, φοί τῆς Σικουρίδην τὸν χίον, καὶ
ὕστερην αὖτες πινές περιγέλματα τελεταῖδακέντες
ἀκέντες, τί λέγεται; Δ. εἴκου δημολογεῖται τὸ
μητέρια βοηθῶνται τῇ διάτῃ, καὶ τῇ σωματθέ
εἰδίαι, καὶ τόπῳ αὐθεντίστο, καὶ γενένω ἐφετηρῶν, καὶ ση-
μεῖοις ῥητοῖς, δῆμος βελτίστη καὶ αὐχειεστάτη τῆς
μητέρης

η μητέρι
εύλαξ τῆς
πατερίας.

η τῷ μη-
τρούλειν
τέχνη.

Colloquia familiaria.

in lectione Autorum insignia et cognitio digna occurunt, annotentur; et velut in classes certas digerantur. *Discipulus.* Sed huic admonitioni de colligendis in certum Librum Locis communibus, dictum Platonis in Phædro refragari videtur, quod monet, literas et scripta oblivioni et desidiae magis occasionem, quam memoriam et Doctrinam præsidium adferre. Memini etiam te crebris usurpare sermonibus hanc sententiam; Tantum unusquisque se scire existimet, non quantum in libris scriptum adserat, sed quantum memoria fideliter tenet, et ubi res ac usus postulat, promptum habet. *Præceptor.* Vera quidem sunt, quæ dicis; sed tamen habeo, quod respondeam. Etsi illa quæ quis meminisse et scire cupit, non chartis, sed animo inscribere debet; tamen hi indices et thesauri locorum ad recordationem corum, quæ anteā legimus aut didicimus, plurimum prosunt, et velut instrumentum penu sunt, ex quo copiam optimarum rerum sententiarum, similitudinum, historiarum, et huius generis alia, cum de re aliqua dicendum aut scribendum est, depromere studiosi adolescentes possunt. *Discipulus.* Quid igitur de memoria, quam Eruditionis promptuarium Plutarchus nominat, sciendum est? *Præceptor.* Præcipuus custos, et Thesaurus eruditionis est Memoria, cui excolenda, et assiduo ediscendi labore formandæ, singulis diebus certum tempus tribuere singuli studiosi debebunt. *Discipulus.* De arte autem memoriae, de qua Simonidem Chium, et postea alios nonnullos certa quedam præcepta tradidisse audio, quid dicis? *Præceptor.* Etsi iuvari memoriam diæta, et bona valetudine, et loco silenti, et tempore matutino, et notis certis, constat; tamen ars, i.e. Ars memoriae

Memoria
cu[m] os era-
ditionis

Colloquia familiaria.

νί βελπίη
καὶ φίσε.
σάτη τῆς
μηνίους
τέχνη.

Η τέχνη.

Ἐπαγγέλτεις, ἔξε-
πόστις, θα-
λέζεις, με-
λέταις, καὶ
νέφορα.

φιλομαθής
φιλαστικός,
πίσ.

μνήμης τεχνής, τὸ πολλὰ καθ' ήμέραν ἐπιμάθειν,
καὶ ταῦτα σωεχώσεις αἴρχεις αἰδημαβεῖν, καὶ οὐ μα χρη-
μάτων τοῦτον γε τῆς μνήμης αἱμελῶσιν οἱ μα-
θύντες, καὶ αἴργει, καὶ χολῆι, καὶ ράθομα, καὶ πυρφάσις αἱ-
τίων ἐκνιδεύσασιν, καὶ χηπίον κενὸς καὶ μάταιον ὁ τῆς
μαθεῖν πόνον έσται, καὶ εἰν τοῖς ὑπὸροις γεράθειν, καὶ
εἰς φάρμακον απείρωστο. Μέντος ἐν τῷ φέρεται τῷ πά-
ντι αὐτογκάμων μερῶν τῷ τοῦτο τα χαράμματα απειδί-
ζειν εἰς τόπως τίνων τῆς μηνίους σωεχῆ καὶ συχνιῶ
αἴσκησιν, καὶ τὸν τὸ πολλὰ ἐμμαυδαύειν πόνον. μηδὲ
τίνων τῆς μηνίους ἐργασίαν, οὐδὲ μάλιστα τῆς Κανέ-
σσεως φύλακα. εἴτε εὖλοι, πολὺ τοφέτον καὶ πεντάπασιν
αὐτογκάμων τῆς αἰλυδινῆς πανδείας ὄργανόν δέσιν, καὶ απκ-
ρένα αἴσκησις λαΐα καὶ σωεχῆς τῷ γεάφειν αἴσκησις, τοῖς μήμησιν καὶ
απειδίζει καὶ ίδειν τῷ σοφῶς καὶ φανερῶς, καὶ ἐπιγνωσίτως λεγόντων,
σωεχῆς πλαπεπονημάτον. μάτερ δὲν ὁ Απελλῆς, οὐδαίντες τὸν τῆς
αὐτογκάμης. έσαι τῷ τεχνητοῦ ἐξεργάσαστο, ὡς τίνων τῆς ήμέρας ἀποσο-
λωτῷ πειθῶν, λέγειν εἰωθε, σύμερον ἐμειμάντιν γεράμ-
μενον ἥγανεν. εἴτεοι οἱ αἴσκησιν τῷ μηνίου τοῦτον ἐμειμάντιν
ήμέραν ἐσσωστοι παρήγειν, εἰ καὶ τὸν ἐπιτολίδιον. καὶ λόγια
μήρα, καὶ φύσεις πατέσσασι. Καπνόδεστος τοῦτον ταύτων τίνων
χαραφικῶν αἴσκησιν εἴναι τα ὠφελιμότατα τῷ παρα-
σκεύασμα τε καὶ στειξαι πάνω πανδείας ὄργανα, πηγὴ αἵ
ἐπιαλήφεις καὶ μητάσεις, ἐπὶ δὲ αἱ μηδέξεις καὶ μελεταὶ
χολαστικὲς τοῦ σέλεθωσιν, εἰκαὶ εἴναι ὅπως ἐπὶ (τῷ Θεῷ τῷ
πονον ἡμέραν ἐυλογώντο) οἱ σωέστις, καὶ ἡ τῷ λέγειν
καὶ γεάφειν μιώσας, οὐδὲ εἰργάχη τῷ λόγῳ τῷ
πηλετέρῳ τέλον τῷ μηνὶ ἔργων ἡμέραν εἴτε εἰλέξαμεν, αἴκο-
λαθησσα.

Ἐκ παίτουν δὲ τῷ εἰρημέσαιν ράδιος καταμαθεῖν
δέσιν, διαὶ φιλομαθῆς χολαστικός δέσιν, δοσις αἰλέγεις καὶ
ατακτωταῖς ταῖς χαράμματα απειδίζει, καὶ καθ' ήμέραν
πάσας εἰς Σχολῆι αὐτογκάμης ακρίτας αἰρόσα, καὶ παί-
τα τῷ μηνὶ γυγνητοῦ ρίματα συρράπτει, καὶ ράφωσίας
πολλαῖς,

Colloquia familiaria.

memoriæ omnium optima & certissima est, multa a fiduè ediscete, & mandata memoriæ sàpè repeteret ac ad usum transferre. Si enim memoriam negligent discentes, & otio, desidia, torpore aut deliciis ener- vari sineat, non minus in anis & supervacaneus dis- cendi labor erit, quàm si in aqua interea scriberent, aut arenæ semina mandarent. Quare unum ex præ- cipuis & maximè necessariis studiorum partibus esse statuas, frequentem & assiduam memoriæ exercitati- onem, & multa ediscendi labore. Post culturam memoriæ, quam dixi potissimum rerum cognitionis seu sapientiæ custodem esse, præcipuum & maximè necessarium veræ et solidæ eruditionis instrumen- tum, est stili exercitatio diligens & assidua, ad imi- tationem ac formam eorum, qui prudenter & perspi- cuè et eleganter locuti sunt, directa. Ut igitur Apel- les, quoties nullum suæ artis opus fecisset, velut de- plorans jacturam diei, dicere solebat; nullam hodie lineam duxi; Ita studiosi adolescentes nullam diem elabi finant, in qua non vel Epistolam, vel orationis partem, vel versus aliquot connectant. Ad hanc stili exercitationem si utilissima parandæ & confirmandæ Doctrinæ instrumenta, videlicet repetitiones et examina, item, disputationes et declamationes scho- lasticæ accesserint, non dubium est, quin Deo fortu- nante labores nostros, rectè judicandi, et dicendi ac scribendi facultas, quam initio hujus sermonis no- stri, finem studiorum nostrorum esse diximus, securu- ra sit.

Ex omnibus autem, quæ dicta sunt, facile vides, quod diligens Scholasticus non sit, qui in studiis sine certa ratione et ordine vagatur, qui omnes in Schola lectiones quotidie sine ju- dicio audit, omnia dictata excipit, et raplодias proixas

Quænam
omnium op-
tima & cer-
tissima sit.

Stili exerce-
tatio dili-
gens et assi-
dua necessa-
ria.

Repetitio-
nes,
Examina,
Disputatio-
nes, non fari
negligendus.

Diligens
Scholasticus
quis sit.

Colloquia familiaria.

πολλὰς σελίδας αὐταγινωσκεις καὶ διὰ πολλῶν συγγραφέων πλάνων ταις ἀλλ' οὐ τὸ τελεῖτον τὸ τελέθητον σκοπὸν, εἰς ὅν τοι τὰ γράμματα αὐτοῦ μόνον σωτείνειν δεῖ, σωματώς φεύγορδα, εἴ τα δὲ τὰ τελέστα τὸ ὄπιτυγχάνειν τέτε τὸ τελεῖτον αὐταγινωσκεις τονεχέντως φεύγαρες τους. Μή ταῦτα δέ, εἰς τὸν ταῦτα τῷ φυλακτίου καὶ φυλακτίου ὁντινοποιούνται, καὶ αὐτοῦ μόνον, καὶ μήτετοι. καὶ σωτείχειαν, καὶ πόλον ἔστοιτο. αλλ' ἐξαρκεύτως μὴν εἴρηται τέσσαν. Εγὼ μὲν, δια τὸ δράστης μανταγένειν καὶ ἐνθύμειν τὸν ταῦτα γράμματα αποδίνω, αἵματί με παρεῖται αἱ λιπήτως τετυγχοτῶν, παραδοθέντα μέμνημα, αἵματί ἵδιαζεμπειρία καὶ σωτείχειν τὸν μαθεῖν γράπτειν γράψαντα ἔχομεν, τέτον σοι αὐτούντος καὶ πιστώς μετέδωκε. τοῦ δὲ Θεῶν μὲν χρυσα, ταῦτα σε τα μέγιστα φέρελησαι ποιεῖν. Μ. "Οσω σύ, οὐδὲθετομενεργάπτε, οὐδὲ μὲν τὴν τέλειαν τῆς συτοῖς γράμμασι σπεδίνεις, καὶ οὐδὲ τῆς τόπου μανταγένειν ταῖξεν καὶ οὐδὲ τὸ τα κεφαλαῖα τὸν τεχνῶν ἐξένδεβιελέεις, μεσοδικῶς γράμματάν μαθεῖν, καὶ τὸ κοινόν τόπους συλλέγειν, καὶ οὐδὲ τὸ τὸ μνήμωνταπτίσαι, καὶ οὐδὲ τῆς αἰσκήσεως γράφειντο, καὶ οὐδὲ τὸ ἐπανδύτεσσιν, καὶ σχετάσσων, ἐπ τοῦ περιστάτων οὐδὲ τὸ μιμέζειν καὶ πελεθῆμενον θρασικῶν, γνωνεχέντως, καὶ συγχριμοῖς μιγέχθητο παῖτα γέτως ήδες αἰκήκοα, ὡς τελποσ ἐκεῖνα μὴ μόνον ἐμοὶ, ἀλλα καὶ πλείστοις ἄλλοις οἵ τέτον μεταδένεις μέλλω, μαλισα σωσιέτεν. ὄπιστάμενοθετο, ἵστροροποτο πρεπὲν καὶ μαδές ἐκαὶ μέμοιτο, τὸ Θεὸν τὸ παῖτα τὸ αὐτοθετο καὶ παθεῖας σωτηρέας αἴπον ὄντα, ὡς μινάματι μάλιστα ἴκατομώ, σοὶ εἴσιαν χάριν, ὡν συπέπονθα ὑπό σε, ξποδεύτα, καὶ ποὺ πόνεις ἡμᾶς εὐθαύτεν, καὶ βούθειν, καὶ παῖτας ἡμᾶς μιδαστειν τε καὶ τῇ Εκκλησίᾳ ἀπέκαὶ ἡμῖν αὐτοῖς σωτήεια μανταγένεια καὶ μιδαστομελού. Αὕτω.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΛΟΓΩΝ

Colloquia familiaria.

prelixas coacervat, vel quotidie magnum numerum paginarum perlegit, & per multos ac varios autores grassatur; sed qui primum finem & metam, ad quam dirigenda sint studia, prudenter prospicit; deinde media, ad finem illum assequendum necessaria, recte eligit; postea in mediis illis parandis & tuendis praestat intent. onem animi, curam, vigilantiam, assiduitatem & laborem. Sed de his quidem hactenus. Ego quæ de ratione discendi & studiis reele instituendis, partim a doctissimis viris tradita esse memini, partim propria experientia, & assiduo usu discendi cognita habui, ea tibi libenter & fideliter impetravi, quæ ut tibi magno usui sint, Deum to. o pectore precor. D. Quæ tu, præstantissime præceptor, de fine studiorum nostrorum, de eridine certo discendi, de summis artium ex uno aliquo libello methodice scripto discendas; de colligendis Locis communibus; de excolenda memoria, de exercitatione Stili, de repetitionibus & examinibus; item de disputationibus et de clamationibus Scholasticis, prudenter et graviter differuisti, haec tanta cum voluptate audivi, ut sperem illa non solum mihi, sed et plurimis aliis, cum quibus ipsa communicare decrevi, utilissima fore. Cum autem sciam, Præceptoribus, qui veram sapientiam nobis impertunt, parem honorem et pretium à nobis referri non posse, Deum fontem omnis boni et doctrinæ salutaris toto pectore oro, ut tibi pro tuis in me amplissimis beneficiis cumulante gratiam rependat, et labores nostros gubernet et adjuvet, & nos omnes doceat & regat, ut Christo grata, et Ecclesiæ ipsius, ac nobis salutaria discamus & doceamus. Amen.

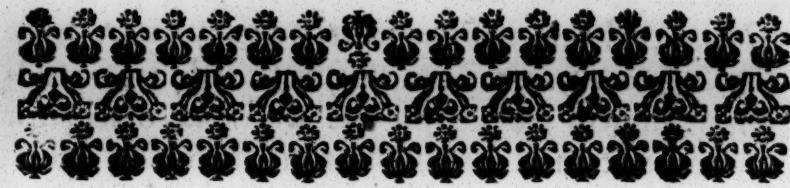
FINIS COLLOQUIORVM.

IN
ORATIONEM
CLARISSIMI
VIRI,
D. IOHANNIS POSSELII

EPIGRAMMA.

Maxima pars hominum non cernit quomodo uiat;
Cum vixit, primum vivere discit homo.
Maxima pars iuueni non cernit quomodo discat;
Discere discit, ubi se didicisse negat.
Lex divina pia nobis sit regula vita,
Regula discendi rite sit ordo bonus.
Hec quam perspicuis pingens Oratio signis
Auro est digna, Cedro digna, probanda Scholis.

Iohannes Frederus D.

DE
RATIONE
DISCENDÆ AC
docendæ linguæ La-
tinæ & Græcæ,

O R A T I O

Iobannis Posselii.

V M multa sapienter à maioribus nostris inventa atque instituta sunt, tum nihil præclarius, quam quod in publicis hisce congres- fibus, non solum idoneis hemi- nikus, honesta vitæ ac eruditio- nis ieiunia tribui, sed etiam de rebus bonis orationes haberi voluerunt, quibus audiatis, iuvenes partim de suscipienda et ingredi- enda studiorum ratione, rectè erudirentur : partim ad

Colloquia familiaria.

ad amorem literarum & virtutis excitarentur, partim sponte currentes exacuerentur. Non enim ad ostentationem eloquentiae aut doctrinæ orationes nostras recitamus. Sed ut imperator bonus & industrius instructa acie, tyronibus certa quædam pugnandi præcepta dat, perterritos à timore deducit, & paratos ac fortes milites ad stenue pugnandum hortatur; ita nos in hisce coaventibus & imperitio- res docere, & languentes excitare, & paratos ac ple- no gradu ingressos, ad verum decus inflammare so- lemus. Hi fines cum nobis in dicendo propositi sint, non dubium est, quin omnes sapientes viri, cum multos alios veteres & honestos mores, tunc hos scholasticos gradus & spectacula Promotionum, in quibus de eiusmodi bonis rebus differimus, magni faciant, colant, & omnibus modis ornanda ac conser- vanda esse putent.

*Locus docendi
litatis.*

Cum autem mihi hoc tempore officii ratio di- cendi necessitatem imponat, & Encomia hominum præstantium, ac rerum, omnium consensione lau- datarum, item ~~Digressus~~ & adhortationes utiles ab aliis, qui Eloquentia valent, sœpe hic recitatæ sint, breviter indicare decrevi, qua ratione Lingua Latina et Græca commodè discenda & docenda sit. Hoc Argumentum, et si oratorem plenum atque per- fectum requirit: tamen cum non tam verba & actio dicentis, quam res, quæ dicuntur, spectandæ sint, dicam de hac materia illa, quæ partim ipse longo usu, partim aliorum prudentiorum hominum iudicio ac testimonio edocitus, vera esse, & eum re ipsa con- gruere, judicabo. Ac à vobis, clarissimi viri, & stu- diosi juvenes, amanter peto, ut me, quod vestra sponte

Colloquia familiaria.

Sponte facitis, benignè attenteque audiatis. Perficiam enim, Deo juvante, ut me de re tam utili, et necessaria, non omnino inepte aut perperam dixisse fateamini.

Primum autem mihi videtur de tempore, quo *Partitio pueri* in scholas Latinas ducendi, et qui labores ipsius *propositionis* si imponendi sint. Deinde de exercitiis scribendi, et in qua quatuor ratione emendandi scripta. Postea quando *Græca membra.* proponi, et quo ordine et modo illa tradi debeat. Postremo de exercitiis Græcis esse dicendum.

Pueri literi s adhibendi sunt anno ætatis sexto vel ^{1. Membra.} septimo, si omnino fieri potest. Tunc enim ingenia non plane stupida et tarda, ad percipiendam doctrinam idonea sunt. Et simul ac Latina legere noverunt, proponendæ sunt illis octo partes *Orationis* ex puerili aliquo libello compendiosè scripto, et assuefiant ad ediscenda paradigmata Declinationum et Coniugationum, et Vocabula Rerum ex compendio Hadriani Junii, aut simili libello, cuius Germanica versio cum puerorum idiomate congruat. Quorsum enim attinet, pueros, psittaci more, verba non intellecta reddere, et eos inutili labore onerare? His addatur Cato, & similia dicta sententiosa, ex proverbiis Salomonis et Syracidæ, propriè et Latinè redditis. (hi duo enim Autores, omnes Gnomologos scriptores et rerum bonitate, et figurarum venustate longè superant) quæ pueris propriè et perspicuè explicentur, et in cuius repetitione singulæ voces examinentur, ut et partes *Orationis* probè novisse, et exacte Nomina et Verba inflectere pueri discant,

In

Colloquia familiaria.

In his cum annum unum aut alterum exercitati sunt; proponenda est illis Grammatica Latina, breviter & nervose summam artis continens, quæ assidue tractanda, inculcanda, & exempli ex probatis Authoribus desumptis, illustranda est. Neque in his præceptis nimis diu magister immorabitur, ut & quidem aliquando sit, & ego memini, in quadam Schola, integro quinquennio Grammaticam ad finem perductam esse, cum industrius præceptor sex mensium spacio eam facile absolvere possit. Neque propter aliquos hebetes et stupidos, alii bonæ indolis pueri negligendi sunt. Sæpè enim magistri una & eadem opera, multis, iisque diversi progressus discipulis, inservire volentes, alios, bono ingenio præditos, remorantur & impediunt. His igitur qui iam superiorem classem ascenderunt, Epistolæ Ciceronis, & similia scripta, proponenda sunt.

*Refutatio
opinionis
quorundam*

*Grammati-
ca præcepta
accurate di-
scenda sunt.*

*Quid secun-
dæ classis
pueris in*

*explicatione
autorū præ-
cipue indi-
candum sit.*

Vt autem pueri non nimis diu in discendis præceptis Grammaticæ detinendi sunt; Sic damnanda et explodenda est illorum sententia, quiliberalia ingenia labore ediscendi præcepta, non oneranda, sed Linguam Latinam lectione bonorum autorum tantum discendana esse dicunt. Etsi enim præcepta et regulæ Grammaticæ ad recte loquendum et scribendum non sufficiunt, tamen propter maximas et necessarias causas, diligenter, et accuratè disci debent.

Et quia his pueris, quos secundæ classis auditores nomino, non tam sapientiæ seu rerum, quam orationis formandæ causa, Autores proponuntur, præceptor, ut singulare diligentia via et significationem,

De Lingua Latina & Graeca.

tionem, ac pondera verborum, item similium seu Synonymorum differentias, phrases, compositionem, & similem effingendæ orationis rationem pueris monstrat, operam dabit. Quod quo rectius & commodius fieri possit, ostendat in scriptis Ciceronis, quæ locutiones à materna lingua discedant, quomodo hanc vel illam sententiam Germanicè explicaremus; item in quibus vernacula lingua imitemur, in quibus vero non: ut hac ratione latinitatem à germanismis separare, & pure & eleganter Latine loqui & scribere, ac Ciceronis scripta imprimis amare pueri discant; memores dicti Quintilianus; ille sciat se multum profecisse, cui Cicero valde placebit.

Ante omnia autem cavendum est, ne sine discrimine scripores prælegantur, & pueri varia & multiplici Autorum auditione turbentur; Constat enim plerosque Autores, non solum tuto orationis generis, sed etiam vocibus et loquendi modis inter se dissimillimos esse.

Non varii
autores pue-
ris propo-
nendi.

Quod multi boni viri hoc nostro tempore, qui magnum laborem & studium in scientia aliqua præclaræ et utili posuerunt, priventur tamen vera illa gloria, quod non literata oratione, ea quæ tenent, vel proferre, vel literis mandare possint, nulla alia causa est, quam infelicitas primæ ætatis, quæ aptis lectionibus & necessariis exercitiis, ad linguam Latinam informata non est.

Audio doctissimum virum Iohannem Capniōnem interrogatum, cur hoc tempore homines non

Capniōnis
discimus.

G

vana

De Lingua Latina & Græca.

tam docti essent, quam temporibus Ciceronis et Quintiliani, respondisse; Illos tunc habuisse paucos libros, eosque bonos, quos diligenter & assidue legendi sibifamij arissime cognitos fecissent; nunc autem se obruere homines varietate et copia librorum. Si vere cogitare volumus, non omnino erravit Capnion. Nusquam enim est, qui ubique est, Et qui, quo destinavit pervenire vult, unam sequatur viam, non per multas vagetur: non ire istud, sed errare est, ut verè et sapienter Seneca dixit. Quare explosa è ludis puerorum præcipue Automorum multitudine, unum genus sermonis, idque optimum proponatur, in quo tantisper detineatur dum omnia purè et Latinè proferre, et autoris vim ac elegantiam loquendo et scribendo ut cunque exprimere possint: Et dum ad alios veteres et recentiores Scriptores tuto admittentur, quos non minori cum utilitate quam judicio pervolabunt.

Exercitium Latine lo- quendi in Scholis ne- cessarium.

De exercitio Latinè loquendi hic non dicam. Sciunt enim viri docti et sapientes, id omnino necessarium esse, et sine magno discentium incommodo negligi aut omitti non posse. Qualia autem exercitia pueris proponenda sint, paucis indicabo, si prius, quibus virtutibus ludimاغistri et pædagogi prædicti esse debeant, dixero.

Primum, necesse est eos, qui alios utiliter erudire volent, Latine doctos esse: et vias ac rationes docendi expeditissimas tenere: et humanitate ac facultate delectandi et excitandi pueros valere.

Quomodo

De Lingua Latina & Greca.

Quomodo enim potest alios docete, qui ipse pure & emendatè loqui nec potest, nec id ipsum loquendo et pronunciando præstare, quod à suis discipulis requirit?

Deinde cum maximam vim habeat ad felicem in studiis progressum via et ratio docentis, prudens Magister omnia dextrè et explicatè proponet, et discipulos in illis quæ proposta sunt, uiliter exercabit; id autem, quomodo fieri debeat, suo loco clarius ostendemus.

Quantum vero Humanitas præceptoris et alacritatis et amoris erga bonas literas adfert, tantum saevitia et crudelitas teneros et imbecillos animos frangit, & à studiis deterret. Quare meminerint præceptores, se erga discipulos, ut erga filios, affectos esse oportere, nec vel nimia austерitate, vel placis, vel diris execrationibus, igniculum à Natura datum extinguere, sed potius comitate paterna excitare, & inflammare debere.

Neque vero hæc ita accipienda sunt; quasi pueri *Ocupati*, ignavi & contumaces debita pena coercendi non sint, aut virgis in Scholis omnino non sit utendum, ut quidem no manuli existimant. Nam ut pius & φιλόσογγος pater educat liberos suos, non solum per *νόδοντα*, seu Doctrinam, sed etiam per *μυστήρια*, hoc est, per affuetationem, quotidiana exercitia, exempla, & tempestivas castigations (nam hæc quatuor appellatione disciplinæ continentur;) et memor dicti Salomonis: Pater qui parcit virgæ, odit filium suum: pueros perutantes

De lingua Latina & Græca.

*Virgæ, op-
portuna ca-
fligationes
ex Scholis
solli non
possunt.*

lantes ferula cædit, eamque in conspectu liberorum collocat, ut semper incurrens in oculos, eos in disciplina retineat, et lasciviam coerceat: ita præceptor, qui parentum vicarius est, et eorum partes sustinet, in institutione discipulorum iisdem mediis utendum est; quare nec virgæ, nec aliæ opportunæ animadversiones, ex Scholis tolli aut debent ait possunt. Est enim metus poenarum velut ἐργάσιών, & custos officii ac diligentia discipulorum, sine quo, maximè in hac delira mundi lenecta, cum mores juventutis ad nimiam ignaviam & contumaciam incubuerunt, florens illa artas in officio retineri non potest. Sed in omnibus modus servandus est, & ira removenda, cum qua nihil rectè fieri, nihil consideratè potest.

2
*Membrum
de exercitiis
scribenâis.*

Sed jam ad id, unde digressus sum, revertar. Primum scribendi exercitationis genus est, puer illa, quæ in Cicerone observanda esse audîvit, temporibus, personis, locis, rebus etiam nonnihil communitatis, Germanicè redditâ proponere, quæ ad imitatiōnem Ciceronis in Latinum sermonem convertant.

*Ratio emen-
dan discrip-
ta.*

Ratio autem emendandi scripta omnium optima & simplicissima est, non præceptoris arbitrio, sed ipsius Ciceronis judicio, pueri compositionem emendare, illiusque epistolam vel locum, ex quo scribendi Argumentum desumptum est, velut exemplar & speculum, in quo videat, quid suo labore desit, ei proponere. Nihil autem perniciösius studiis Linguae Latinæ accidere potest, quam quod pueri, neglecta omni imitatione, à suis magistris magis quam à Ciccone ipso, & similibus autoribus

De Lingua Latina & Graeca.

8

autribus bonis, Latinitatem discere coguntur. Accedit eo, quod illa s^ep^e præceptores pueris verienda præscribunt, quorum vel appellations vel loquendi modos, nunquam antea audiverunt; imo quæ ipsi pædagogi, quomodo recte & propriè reddenda sint, ignorant. Quare ante omnia cavebit^r Præceptor, ne puerum vel scribere, vel loqui permittat, nisi istis modis & rationibus, quas non à se, sed ab optimis Auroribus didicerit. Quod si talc Argumentum propositum est, cujus exemplum integrum in Autore non extat, ut nec semper extare potest, emendator illud ipsum Argumentum quod discipuli tractarunt, propriis verbis & plaribus præclarè retextum & elaboratum illis proponat, in quo sicut & in Cicerone cernant, quid suo scripto desit, & quantum ab illa forma discrepet.

Deinde, ubi aliquandiu in hoc exercitio versati sunt, & in eo aliquid profecerunt, ad majora deducendi sunt, & curandum, ut Ciceronis scripta faciliora, et præcipue Epistolas ad verbum à Præceptore Germanico sermone redditas, non inspechio exemplari, suo Marte Latinè vertant, quæ ad eundem, quem dixi, modum emendandæ sunt. Quod si assidue sit, non dubium est, quin facile pueri ad purè & eleganter scriendum assuefiant. Ut enim, cum in sole ambulamus, etiam si ob alias causam ambulemus, tamen coloramur: Sic fieri non potest, quin cum hoc modo puer exercetur, ejus oratio assidue illo usu et consuetudine coleretur, & puritatem ac suavitatem quandam Ciceronianam redolcat.

Secundum
exercitii
genua.

C 3

Tertium.

De lingua Latina & Græca.

Tertium exercitiij genus est, orationem Latinam
aliis verbis Latinis, & Ciceroni usitatis, exprimere.
Verum id exercitium non ad hos pueros, sed ad
perfectiores, & eos magis, qui characterem orationis
effingere, quam qui Latine tantum loqui & scribere
discunt, proprie pertinet.

*Exercitium
Latine lo-
quendi qua-
ratione co-
lendum sit.*

Vt autem hæc scribendi exercitia diligenter &
fideliter colenda sunt: sic & Latine loquendi ex-
ercitatio, de qua paulo ante dixi, nequaquam neg-
ligi debet. Quod quo reftius fieri possit, custodes
seu coricæi constituendi sunt, qui & juniores Teu-
tonice loquentes, & grandiores vel Germanismis
vel Solœcismis, vel denique Barbarismis utentes, an-
notent, & ad magistrum deferant, a quo justa pœ-
na afficiantur. Vtrumque enim exercitium, Latine
scribendi & loquendi, in Latinis scholis vigere
debet, nec alterum ab altero separari potest. Nam
ut prudentis & industrii informatoris est, illa quæ
singulari studio, observanda, exercenda & imitanda
sunt, puero indicare & proponere: sic is eadem,
non solum scriptione, sed etiam locutione, imi-abi-
tur.

³
*Membrum
de studio
Græcae lin-
guæ. Cur
pauci medio
crem Græca
linguæ noti-
tiam confe-
quantur.*

Dixi de ratione servanda in instituendis pue-
ris in lingua Latina, usque ad annum ætatis undeci-
mum, aut duodecimum: restat nunc, ut de ratione
tradendæ & descendæ linguæ Græcae, breviter dis-
seram.

Quod pauci nostrum mediocrem aliquam Græ-
cae linguæ cognitionem consequuntur, vel quod
studium ejus nobis per difficile videtur, nulla alia
causa

De Lingua Latina & Græca.

causa est, quām quōd aut seriūs hoc studium suscipimus; aut si suscipimus, frigidē in eo versamur, nec eo ordine & modo, quo decet, in eo, progredimur. Ut autem in omnibus aliis rebus recte, tempestivē & feliciter perficiendis: sic & in discendis literis Græcis, ordo conveniens omnino necessarius est.

Quare ubi ab anno ætatis sexto vel septimo, usque ad annum undecimum in Latina lingua, ea, qua dixi, ratione pueri exercitati sunt, (his enim sex annis, nisi planè tardi & indociles sunt, linguam Romanam utcunq[ue] discere possunt) Græca vocabula ex Evangeliiis, ut vocant, Dominicalibus, ipsis proponantur, quorum quotidiè aliquot ediscant, recitent, & octavo quoque die illa, quæ præterita hebdomade didicerunt, ab initio repetant. Ut enim liberalia ingenia facilimè res bonas arripiunt & adiscunt: sic eadem ipsis facile excidunt, si non diligenti & assidua repetitione inculcentur. His paradigmata Declinationum & Conjugationum Græcarum addantur, in quibus certis diebus exercendi sunt,

In hoc studio cum annum consumpscrunt, Evangelia Græca, non inspecta versione Latina in interpretari jubebuntur. Et quia hujus classis auditoribus nunc Grammatica Græca in egrè proponitur, non solum in Nominum ac verborum inflexionibus, sed etiam in temporibus verborum Activæ, Passivæ, & Mediæ vocis formandis, ac regulis Græcae Syntaxeos præcipuis & maximè necessariis cum uno & altero exemplo ediscendis, operā ponēt.

*Vocabula
Græca.*

*Evangelia
Græca.*

*Fermanda
tempora
verborum
Græca Syn.
taxi.*

De Lingua Latina & Græca.

Gramma-
tica Græca
diligenter
discenda.

Diligenter autem & aceuratè, ut dixi, hisce pueris Grammatica Græca ediscenda est, quam qui tener, sciat se maximam partem molestiæ, quæ in discenda hac lingua suscipienda & perferenda est, devorasse.

Qui autores
bis discipulis
proponendi
sunt.

Proponi autem quatuordecim, quindecim vel sedecim annorum adolescentulis debent Socratisatio ad Demonicum & Nicoclm, & illa, quæ Nicocles inscribitur; Plutarchi Pædagogia, faciliores & lepidiores Dialogi Luciani, & Fabulæ Æsopi: ex quibus præter verborum copiam, Phrasæ & variarum rerum appellationes, magnam sapientiæ partem de gubernandis consiliis, actionibus & moribus, sine ullo tardio tenera ætas discere potest. Et quia varietas delectat, ac voluptatem parit, Græca Poemata, cuiusmodi sunt Aurea Carmina Pythagoræ, Phocyllides & postea Hesiodus, ac quædam libri Homeri, lectioni oratorum admiscendi erunt.

³
Membrum,
de exercitiis
Græcis.

His auditoribus, singulis septimanis breve argumentum Latinum proponendum est, quod ad imitationem Isocratis, Demostheni, & similia Autorum, in Græcum sermonem convertant. Nam ut in Latina lingua optimos quoque Autores & legimus & imitamus: Sic & in Græca idem facere, & nostram orationem ad Græcorum Autorum sermonem effingere debemus. Nec imitandi sunt, qui ex Dictionario, vel Synonymis Græcis, Epistolas Græcas, aut versus consarcinare solent.

Debet

De Lingua Latina & Græca.

Debet etiam hisce, de quibus dixi, discipulis liber aliquis Epistolarum Ciceronis, qui facilior et elegantior videbitur, proponi, quem ordine Græcè vertant, & Præceptor i certis horis exhibeant. Hoc enim si fecerint, eadem opera puritatem Latini sermonis & Græcam linguam addiscent.

Emendandi autem hæc scripta via expeditissima est; primum vitia, si quæ sunt, comiter indicare, & vel ipsum Autorem, ex quo argumentum scribendi depromptum est, vel præceptoris elaboratam versionem, quam cum sua conferant, ipsis ob oculos ponere. Ad hoc utile exercitium, & illud accedere debet, ut certis quibusdam horis nihil aliud ipsis loqui liceat, nisi Græcè. Ut enim in lingua Latina, sic & in Græca illa, quæ puer audivit, non solum scribendo, sed etiam loquendo ad usum transferre Græcè docet.

Neque est quod quisquam vereatur, ne pueri difficultate quadam aut obscuritate, à studio huius linguæ deterreantur. Nam ut ipsi natura peregrinatum linguarum amantes sunt, easque facile adiscunt: sic nulla alia lingua jucundior est, nec suaviore sono auribus illabitur, quam Græca. Quare ut requies suave condimentum laboris est, ut Græcum dictum, οὐδέπωσις τῷ πόνῳ ἀρτυμα ἔστι, monet: Ita Græcarum literarum studium reliquis discendi laboribus non modo tedium nullum ad fert, sed eos etiam jucundiores reddit, & quadam oblectatione ac voluptate tanquam sale perspergit.

Quod

*Ratio emen-
dandi Græca
scripta.*

*Græca lin-
guæ suavi-
tas.*

De Lingua Latina & Græca.

Alia occupatiu-

Quod autem de Græcæ linguae studio ejusque exercitiis hactenus dixi, non ita intelligendum est, quasi interea Latinæ lectiones prorsus omittendæ, aut deponendæ, vel etiam Musica, Arithmetica, & initia Dialetices & Rhetorices, his grandioribus non una tradendæ sint. Debet enim simul ac Latinæ lingue fundamentum iactum est, utriusque lingue Latinæ & Græcæ, studium simul in scholis florere & dominari. Maxime cum hæc linguarum inter se collatio tantas habeat opportunitates, ut utramque hoc modo & citius & faciliter simul, quam alteram separatis pueri discere possint. Ut enim Latina Lingua sine Græca non intelligitur, sic ne Græca sine Latina explicari & tradi potest. Cæteræ etiam artes, quarum modo mentis facta est, cum recreatis, tum utilitatis & necessitatis causa, simul cæteris Latine & Græce discendi laboribus admiscendæ sunt.

Debent autem illi, qui aetate & eruditione prove-
De exercitiis &tores sunt, illustres autorum locos, insignes narra-
tiones & historias, ex Græca lingua in Latinam, &
etate & do- ex Latina in Græcam vertere.

*Etrina pro-
victiores
sunt.*

*Regula in
versione ob-
servanda.*

Sed meminerint studiosi, in convertendis e Græca lingua in Latinam, & contra, scriptis, non semper verbum ex verbo exprimendum esse, sed dandam esse operam, ut si quid abhorreat a consuetudine & more ejus sermonis, in quem aliquid convertetur, id omittatur omnino. Quod à se observatum in convertendis orationibus adversariis Æschinoris & Demosthenis Cicero affirmit. Sic enim in libro de optimo genere oratorum scribit:

Quo-

De Lingua Latina & Graeca.

Quorum ego orationes, ut spero, ita expressero, virtutibus utens illorum omnibus, id est, sententias, & earum figuris, & rerum ordine, verba persequens. Repetit in eatenus, ut ea non abhorreant à more nostro. Est regula, igitur Ciceronis de verbis convertendis sententia, ea persequenda esse duntaxat, quæ a more ilorum, in quorum lingua usumque convergentur, non abhorrebunt.

Vt autem studiosi Græcarum literarum optimum exemplar habeant, quod in convertendis conjungendisque Græcis cum Latinis imitantur, cum alios ex Apologia, Phædone, Phædro, Libris de Legibus & de Repub. Platonis locos, à Cicerone Latine redditos, tum librum Ciceronis de Universitate, cum ea parte Timæi Platonis, cui respondet, diligenter & attente inter se conjungent, conferent, & cum primum aliquid scire Græce coeperint, ad imitandum sedulo sibi proponent; quod si fecerint, non modo elegans dicendi genus, quod apud Ciceronem perpetuum est, dū sent, sibique comparabunt: sed etiam Græca facilius intelligent, & diuersius, explabantur.

Sed forte objiciet aliquis, & esse & fuisse non nullos, qui sero admodum, cum quidem ætate progressus fecisse. Fata cor esse ingenia quædam eximia atque illustria, quæ celeriter, quod docetur, artipiant, & brevi tempore multum proficiant. Sed hoc adiungo, ut horum exempla confirmant dicta, τις ερωτητά τε ιόνα, Amori onnia pervia sunt: item,

Quod exem.
plū min
conspicu
habendus
& imitan.
dū sent.

De Lingua Latina & Graeca.

item, οὐκέτεις καὶ φιλοποίης ἀστὴν θέμα
αἰγαδῶν ἀνάλων πόρυκε. Tolerantia & industria
nihil in terum natura bonorum est, quin acquiratur.
item, Labor omnia vincit improbus. Sic nemo
illis exemplis ad excusandam ignaviam suam, &
negligendam discendi occasionem, abutus debet. Non
enim cuivis contingit adire Corinthum. Ac quem-
ad nodum herœica facta sunt supra regulam, & me-
diocres homines intra metas regulæ manere de-
bent; ita nemo debet temere talia præstantium ho-
minum, quibus per fortunam vel alias causas, citius
literas attingere non licuit, exempla imitari, & oc-
casionem, si quæ datur in pueritia discendi literas &
linguas, negligere; maximè cum ars sit longa, vita
autem brevis, ut verissimè Hippocrates initio suo-
rum Aphorismorum inquit.

Argumentum
à natura
humana.

Quid? quod natura ipsa sic hominis vitam dis-
pergit, ut prima ætas lingue, media eloquentiae,
postrema usui & communi utilitati tribueretur:
quam si tanquam ducem sapientissimum sequemur,
puer ab incunabulis, usque ad annum decimum
quartum aut decimum sextum, linguis & politio-
ribus literis informandus erit. Ita poterit postea
ea studia suscipere & tractare, quæ ipsi emolumen-
tum & honorem, Ecclesiæ vero & Reipublicæ utili-
tatem immensam pariant. Sed dolendum est, hunc
ordinem à natura præscriptum, & omnium sano-
rum hominum iudicio approbatum, multis modis
turbari. Nam vel Præceptores sive ignorantia, sive
ignavia, sæpè iustum instituendi ordinem non ser-
vant, vel adolescentes sine pennis, ut in proverbio
est, volare volunt, & neglectis linguis ac humanio-
ribus

De Lingua Latina et Græca.

ribus disciplinis, ad superiores artes, Tholog. Iuris-
prudentiam, vel artem Medicam se conferunt: vel
præpostero ordine incidentes, in Linguarum stu-
diis, sine suo et aliorum hominum fructu consen-
cunt. Quod ne fiat, magistri periti & ad docen- *Incommoda*
dum idonei, liberalibus stipendiis conducendi, et ex mala in.
Scholis præficiendi sunt; ex quibus, qui puro orna- *sitione*
toque sermone, superiora studia illustrare, exornare *provenientia*
et propagare possint, emittantur; quod, ut ego qui- *qua ratione*
dem arbitror, rectè et commodè fieri poterit, si im. *varipos-*
plorato Dei auxilio, sine quo irrita est omnis humana *sunt*,
industria, ordo, qui utcunque à me hac brevi oratio-
ne delineatus es, in docendo et discendo servabitur.
Hæc habui, quæ de lingua Latina et Græca discen-
da et docenda, hoc tempore dicerem, quæ et si non
omnibus placebunt, ut nec placere debent, vel pos-
sunt, (quis enim omnibus satisfacere potest?)
tamen viris doctis, et usu peritis, ac judi-
cio certo rem ponderantibus
omnino probatum iri
confido.

Dfxf.